

PATHFINDER+

WP2

**Ανάλυση χαρτογράφησης καινοτόμων μοντέλων ανάπτυξης κοινοτικών
επιχειρήσεων σε ακαδημαϊκές κοινότητες και Βέλτιστες Πρακτικές στην HED**

Έκθεση Δευτερογενούς Έρευνας

Συντονισμός: Ερευνητική ομάδα KTU & FUNDEUN

Συνεισφορά: όλοι οι εταίροι: Universitat Politècnica De Valencia, Fundeun, KTU, Room 466, UCLL, Fifty-Fifty

Ακρωνύμιο έργου	PATHFINDER
Ονοματεπώνυμο έργου	«Ανοίγοντας το δρόμο για την Ψηφιακή Μάθηση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με την Ανάπτυξη της Επιχειρηματικής Κοινότητας»
Διάρκεια του έργου	30 μήνες
Συντονιστής έργου	FUNDEUN
Παραδοτέος τίτλος	Ανάλυση χαρτογράφησης καινοτόμων μοντέλων ανάπτυξης κοινοτικών επιχειρήσεων σε ακαδημαϊκές κοινότητες και Βέλτιστες Πρακτικές στην HED
Πακέτο Εργασίας	ΠΕ2 - Ανάλυση χαρτογράφησης καινοτόμων μοντέλων ανάπτυξης κοινοτικών επιχειρήσεων σε ακαδημαϊκές κοινότητες και βέλτιστες πρακτικές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
Φύση του παραδοτέου	Έκθεση
Επίπεδο Διάδοσης	Δημόσιο
Συγγραφέας(ες) και ίδρυμα(α)	Živilė Stankevičiūtė (Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας), Virginia S. Payá Pérez (FUNDEUN), Elena de la Poza (Universidad Politécnica de Valencia), Chlöe Mentens (Πανεπιστήμιο UC Limburg), Andrea Hoeller (WKO Steiermark), Ευτυχία Γκουτακολή (Πενήντα-Πενήντα), Joana Ramanauskaitė (Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας)
Ημερομηνία Υποβολής	7/09/2024

Αρχείο καταγραφής κριτικών

Για να διασφαλίσουμε την ποιότητα και την ορθότητα αυτού του παραδοτέου, υπονοήσαμε μια εσωτερική και εξωτερική αναθεώρηση.

Έκδοση	Ημερομηνία	Κατάσταση	Πράκτορας-Δράση
B1	Μάιος 2024	Σχέδιο	Κοινοπραξία ΚΤΥ+
B2	Μάιος 2024	Σχέδιο	Κοινοπραξία FUNDEUN +
V3	Ιούνιος/Ιούλιος 2024	Σχέδιο	Ομάδα Εστίασης (Συμβουλευτική Επιτροπή)
B4	07/09/2024	Τελικός	ΚΤΥ

Περιεχόμενα

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ	3
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	5
ΜΕΡΟΣ 1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	6
1. Η τελευταία λέξη της τεχνολογίας στην ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας	6
2. Εννοιολόγηση και βασικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα σε εθνικό επίπεδο	10
3. Νομικές μορφές επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της Κοινότητας σε εθνικό επίπεδο	22
4. Κύριος τομέας δραστηριότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο	30
ΜΕΡΟΣ 2. ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	38
1. Πλαίσιο ικανοτήτων: EntreComp & DigComp	38
2. Κύριες ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες και ικανότητες υπό την ηγεσία της κοινότητας	38
ΜΕΡΟΣ 3. ΕΘΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	49
1. Ισπανία	49
2. Λιθουανία	70
3. Ελλάδα	78
4. Βέλγιο	88
5. Αυστρία	102
Συμπεράσματα	109

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Εισαγωγή

Σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, παρουσιάζονται οι δραστηριότητες και τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν από τους εταίρους στο Πακέτο Εργασίας 2, κυρίως αυτά που σχετίζονται με το πρώτο μέρος της έκθεσης ανάλυσης χαρτογράφησης:

2.1.1 Διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση της ανάπτυξης των κοινοτικών επιχειρήσεων στις ακαδημαϊκές κοινότητες.

2.2.1 Διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης σχετικά με καινοτόμα μοντέλα (Προσδιορισμός-2.1.3 και λεπτομερής ανάλυση-2.1.4) και τις βέλτιστες πρακτικές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής κοινότητας που προωθούν τις επιχειρήσεις που καθοδηγούνται από την κοινότητα και προωθούν τη συμμετοχή των πολιτών.

Αυτό το πρώτο μέρος της έκθεσης χωρίζεται επομένως σε τρία κύρια μέρη, τα οποία εξηγούνται παρακάτω:

ΜΕΡΟΣ 1 – Ανάπτυξη Κοινοτικών Επιχειρήσεων

Αυτό το μέρος θα αντιστοιχεί στην εργασία 2.1.1 της πρότασης έργου Pathfinder και έχει σχεδιαστεί για να καλύψει 4 βασικές πτυχές της διεξαγωγής μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης:

1. Η τελευταία λέξη της τεχνολογίας στην ανάπτυξη επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της κοινότητας

Σε αυτή την ενότητα το KTU παρέχει ορισμούς που βασίζονται σε ανασκόπηση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας σχετικά με τις επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα και τα κύρια χαρακτηριστικά τους.

2. Εννοιολογική σημασία και βασικά χαρακτηριστικά των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο

Στο τμήμα αυτό, κάθε εταίρος παρέχει έναν ορισμό των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τις τυπολογίες που υπάρχουν σε κάθε χώρα για τις επιχειρήσεις αυτές. Για το σκοπό αυτό, οι πίνακες που παρέχονται στην ενότητα Δομή της Έκθεσης συμπληρώνονται με κυβερνητικές και νομικές πληροφορίες.

3. Νομικές μορφές επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της Κοινότητας σε εθνικό επίπεδο

Στην ενότητα αυτή, κάθε εταίρος προσθέτει τις νομικές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν επιχειρήσεις με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων στη χώρα του.

4. Κύριος τομέας δραστηριότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο

Εδώ, κάθε εταίρος υποδεικνύει τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα σε εθνικό επίπεδο. Οι παρεχόμενες πληροφορίες υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

ΜΕΡΟΣ 2. ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Σε αυτό το μέρος ο στόχος είναι να επισημανθούν οι ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση της κοινοτικής επιχείρησης και να συσχετιστούν με το πλαίσιο ικανοτήτων EntreComp και DigComp.

Κύριες επιχειρηματικές και ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες των επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της κοινότητας

Ως εκ τούτου, σε αυτή την ενότητα κάθε εταίρος παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας που προσδιορίζονται σε εθνικό επίπεδο και τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp και DigComp.

Εάν υπάρχουν διαθέσιμα έγγραφα σε εθνικό επίπεδο, στα οποία αναφέρονται οι ικανότητες που απαιτούνται ανά τομέα σπουδών, θα πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας που παρέχεται. Εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμα τέτοια δεδομένα, οι ικανότητες που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις υπό την ηγεσία των τοπικών κοινοτήτων μπορούν να προστεθούν εδώ μετά την ανάλυση των ορθών πρακτικών στο μέρος 4 του παρόντος εγγράφου, είτε από την ανάλυση των προγραμμάτων κατάρτισης είτε από συνεντεύξεις με τους συντονιστές των προγραμμάτων.

ΜΕΡΟΣ 3. ΕΘΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Αυτό το μέρος της έκθεσης προσδιορίζει ορθές πρακτικές και καινοτόμα μοντέλα (2.1.3 & 2.1.4 - περιπτώσιολογικές μελέτες) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και σχετίζεται με το καθήκον 2.2.1 της πρότασης. Για το σκοπό αυτό, κάθε εταίρος αναλύει σχέδια σπουδών ή προγράμματα που σχετίζονται με επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας που διεξάγονται στα πανεπιστήμια του ή σε κοντινά πανεπιστήμια. Ως εκ τούτου, γίνεται μια περιφερειακή ανάλυση. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι εταίροι να προσθέσουν ορισμένες καλές πρακτικές σε εθνικό επίπεδο.

Για το σκοπό αυτό, έχει παρασχεθεί ένας πίνακας όπου πρέπει να προστεθούν οι γενικές πτυχές του μαθήματος ή του προγράμματος κατάρτισης, τόσο σε επίπεδο Bachelor όσο και σε επίπεδο Master. Επιπλέον, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε προγράμματος ως προς τον αντίκτυπο στην κοινότητα και το ίδρυμα (2.1.2 & 2.2.3) μέσω άτυπων συνεντεύξεων με τον συντονιστή/διευθυντή του προγράμματος ή του μαθήματος, σύμφωνα με τις ακόλουθες ενδείξεις:

- Αποτελέσματα: όσον αφορά τον αριθμό των φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα, τα εντοπισμένα δυνατά και αδύνατα σημεία του σχεδίου κατάρτισης και την ελκυστικότητα του προγράμματος.
- Πτυχές επιχειρηματικότητας που σχετίζονται με επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας: αριθμός μαθητών που έχουν δημιουργήσει επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας και παραδείγματα, δέσμευση των μαθητών για την ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας, ανάλυση των σταδίων ανάπτυξης του επιχειρηματικού έργου.

- Ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας: Προσδιορισμός ικανοτήτων και συσχέτισή τους με το πλαίσιο EntreComp και DigComp.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Οι στόχοι καλύπτουν και εξηγούν τις βασικές πτυχές:

- Η τελευταία λέξη της τεχνολογίας στην ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας
- Εννοιολόγηση και βασικά χαρακτηριστικά των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο
- Νομικές μορφές επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της Κοινότητας σε εθνικό επίπεδο
- Κύριος τομέας δραστηριότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο
- Κύριες επιχειρηματικές και ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες των επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της κοινότητας
- Καλές πρακτικές και καινοτόμα μοντέλα (case studies) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

ΜΕΡΟΣ 1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

1. Η τελευταία λέξη της τεχνολογίας στην ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας

Οι επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα (CLE) αντιπροσωπεύουν ένα ξεχωριστό επιχειρηματικό μοντέλο που συνδυάζει την οικονομική δραστηριότητα με μεγάλη έμφαση στο κοινωνικό όφελος. Στον πυρήνα τους, τα CLE είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί με διπλή εστίαση. Ασχολούνται με τη συνεχή παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών, λειτουργώντας όπως οι παραδοσιακές επιχειρήσεις. Ωστόσο, οι κύριοι δικαιούχοι αυτής της οικονομικής δραστηριότητας είναι τα μέλη της τοπικής κοινότητας (Sforzi & Bianchi, 2020). Αυτή η εστίαση στο κοινωνικό καλό διαφοροποιεί τα CLE από τις κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, όπου η μεγιστοποίηση των αποδόσεων των μετόχων είναι ο κυρίαρχος στόχος (Demozzi & Zandonai, 2008). Οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας (CLE) κερδίζουν σημαντική έλξη ως πιθανή λύση για την αντιμετώπιση πληθώρας κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Παρόλο που οι ιστορικές επιχειρηματικές εξελίξεις έχουν απομακρυνθεί από τις κοινότητες, τώρα φαίνεται να είναι ένας από τους τρόπους για να ξεκινήσετε ξανά τη συμμετοχή και την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών (Dinnie & Fischer, 2020). Ωστόσο, δεν υπάρχει μοναδική προσέγγιση για το πώς να νομιμοποιηθούν τέτοιες οντότητες, καθώς διαφορετικές χώρες έχουν διαφορετικές δυνατότητες νομιμοποίησης των CLE, καθώς δεν διαθέτουν απαραίτητα όλες τις προϋποθέσεις των κανονικών οργανισμών.

Για να εμβαθύνουμε στους ορισμούς των CLE, έχει ήδη γίνει πολλή δουλειά. Στον παρακάτω πίνακα 1 μπορείτε να δείτε ποικιλία ορισμών. Κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι τα CLE επιτυγχάνουν κοινωνικά οφέλη συμμετέχοντας σε οικονομικές δραστηριότητες.

Πίνακας 1. Ορισμοί της Κοινωνικής Επιχείρησης με βάση την Κοινότητα (CBSE) (Suriyankietkaew et al., 2022)

Συγγραφέας	Ορισμός CBSE
Pearce [29]	Ένας πολυλειτουργικός οργανισμός που συμμετέχει σε πολλά διαφορετικά είδη πρωτοβουλιών. Έχει σχεδιαστεί για να συμβάλλει στην τοπική αναγέννηση ολιστικά. Περιλαμβάνει δομές δημοκρατικής διακυβέρνησης που επιτρέπουν στα μέλη της κοινότητας ή της εκλογικής περιφέρειας που υπηρετούν να συμμετέχουν στη διαχείριση του οργανισμού.
Peredo & Chrisman [31]	Μια κοινότητα που λειτουργεί εταιρικά τόσο ως επιχειρηματίας όσο και ως επιχείρηση για την επιδίωξη του κοινού καλού.
Nyssens [73]	Ένας ανεξάρτητος οργανισμός που διοικείται από κοινότητες ή άτομα. Δεν κυβερνάται από το κράτος. Τα κέρδη διανέμονται για κοινωνικά οφέλη.
Somerville & McElwee [32]	Ένας ανεξάρτητος, μη ιδιωτικός κερδοσκοπικός οργανισμός που ανήκει ή/και διοικείται από μέλη της κοινότητας και δεσμεύεται ιδιαίτερα να προσφέρει μακροπρόθεσμα οφέλη στους ντόπιους.
Bailey [30]	Ένας οργανισμός που έχει κοινωνικό σκοπό σε σχέση με έναν συγκεκριμένο πληθυσμό ή υποομάδα που ζει σε μια χωρικά καθορισμένη περιοχή.
Sakolnakorn & Naipinit [74]	Μια επιχείρηση στην οποία οι άνθρωποι στις κοινότητες εργάζονται συλλογικά, επενδύοντας χρήματα για να ξεκινήσουν, δημιουργώντας προϊόντα μαζί και μοιράζοντας συλλογική ευθύνη για οτιδήποτε επηρεάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, τα προϊόντα της αναδύονται από την τοπική σοφία και από τους ντόπιους που έχουν μεταφέρει αυτή τη γνώση από γενιά σε γενιά.
Doherty et al. [75]	Ένας υβριδικός οργανισμός που συνδυάζει χαρακτηριστικά από τον ιδιωτικό, μη κερδοσκοπικό και δημόσιο τομέα και επιδιώκει τον διπλό στόχο των κοινωνικών και οικονομικών σκοπών.
Osborne et al. [76]	Ένα είδος συμπαραγωγής που εστιάζει στην εθελοντική συμμετοχή για συν-καινοτομία για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και την ανταπόκριση σε κοινωνικές ανάγκες.

Bailey, Kleinhans & Lindbergh [28] Μια επιχείρηση που έχει τις ρίζες της σε ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό μέρος και ανταποκρίνεται στις ανάγκες του. Στοχεύει στη δημιουργία κερδών που θα επανεπενδυθούν στην τοπική κοινωνία. Είναι υπόλογο στην τοπική κοινωνία. Ωφελεί και επηρεάζει την τοπική κοινωνία.

Steiner & Teasdale [77] Ένας οργανισμός που αντιμετωπίζει τις αγροτικές προκλήσεις για να παρέχει βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Ο οργανισμός στοχεύει στην προώθηση της συνοχής της κοινότητας.

Olmedo, van Twuijver, & O'Shaughnessy [78] Μια κοινωνική επιχείρηση λειτουργεί σε μια καθορισμένη γεωγραφική τοποθεσία ή «κοινότητα» και δίνει υψηλή προτεραιότητα στη συμμετοχή των κατοίκων και των επιχειρήσεων της περιοχής.

Πολλά βασικά χαρακτηριστικά καθορίζουν την οικονομική διάσταση ενός CLE. Πρώτον, συμμετέχουν σε συνεχή παραγωγή, διασφαλίζοντας ένα επίπεδο σταθερότητας και αξιοπιστίας. Δεύτερον, τα CLE λειτουργούν με υψηλό βαθμό αυτονομίας, ελαχιστοποιώντας τον εξωτερικό έλεγχο και ενισχύοντας την αυτοδιάθεση. Τέλος, τα CLE συνήθως απασχολούν αμειβόμενο εργατικό δυναμικό, αν και οι εθελοντές μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στις δραστηριότητές τους (Demozzi & Zandonai, 2008; Kleinhans et al., 2019; Sforzi & Bianchi, 2020). Βασικά χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω:

- Εστίαση στην κοινότητα. Οι CLI είναι βαθιά ριζωμένοι στις κοινότητές τους. Αντιμετωπίζουν τοπικές ανάγκες, συχνά ορίζονται γεωγραφικά και δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των μελών της κοινότητάς τους (Esteves et al., 2021; Kleinhans et al., 2019).
- Κοινωνική Αποστολή. Πέρα από την οικονομική δραστηριότητα, οι CLIs στοχεύουν στην επίτευξη θετικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων. Μπορούν να ενδυναμώσουν τους μειονεκτούντες πληθυσμούς, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας ή να αναζωογονήσουν τις τοπικές οικονομίες (Esteves et al., 2021; Roberts & Sykes, 2000).
- Συλλογική Ιδιοκτησία και Διακυβέρνηση. Η λήψη αποφάσεων είναι συχνά δημοκρατική, με τη συμμετοχή μελών της κοινότητας και ενδιαφερομένων. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση καλλιεργεί το αίσθημα ιδιοκτησίας και κοινής ευθύνης (Sakolnakorn & Nairinit, 2013).
- Υβριδικότητα. Οι CLI συνδυάζουν χαρακτηριστικά διαφορετικών τομέων. Μπορούν να λειτουργούν σαν επιχειρήσεις, να παράγουν εισόδημα και να επανεπενδύουν τα κέρδη πίσω στην κοινότητα. Αυτή η «υβριδική» προσέγγιση τους επιτρέπει να επιδιώκουν τόσο κοινωνικούς όσο και οικονομικούς στόχους (Doherty et al., 2014; Kleinhans et al., 2019).
- Οικοδόμηση σχέσεων. Τα CLI σφυρηλατούν ισχυρές σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη εντός και εκτός της κοινότητας. Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τοπικούς θεσμούς και οργανισμούς είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία τους (Esteves et al., 2021).

Επιπλέον, τα CLE διαφέρουν από τους συνήθεις οργανισμούς. Τα CLE επικεντρώνονται στην κοινωνική ευημερία και όχι στην οικονομική ευημερία. ελέγχονται δημοκρατικά και όχι από το συμβούλιο των μετόχων· είναι ανεξάρτητες και όχι υπό κυβερνητική διαχείριση· αντικατοπτρίζουν τα συμφέροντα των τοπικών κοινοτήτων και όχι της ευρύτερης κοινωνίας, επομένως είναι υπόλογοι στις κοινότητες και όχι στις κυβερνήσεις.

Τελικά, τα CLE αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο ως πιθανή λύση για την αντιμετώπιση κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Η έμφαση που δίνουν στη βιωσιμότητα και τις υπεύθυνες πρακτικές ευθυγραμμίζεται καλά με την αυξανόμενη ανάγκη για καινοτόμες λύσεις που προάγουν τη μακροπρόθεσμη ευημερία (Knox et al., 2022). Τα μοντέλα ιδιοκτησίας που χρησιμοποιούνται από τα CLE, όπως οι συνεταιρισμοί, η κοινοτική ιδιοκτησία και η ιδιοκτησία των εργαζομένων, συμβάλλουν περαιτέρω σε αυτήν την εστίαση στο κοινωνικό καλό, διασφαλίζοντας δικαιότερη κατανομή των παροχών και της συμμετοχής μεταξύ των μελών (Knox et al., 2022).

Υπάρχει κάποια κίνηση σε πολιτικό επίπεδο για την αλλαγή των οικονομικών συστημάτων ώστε να δοθεί προτεραιότητα στην ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων έναντι της απλής δημιουργίας πραγμάτων για να αγοράσουν οι άνθρωποι (Esteves et al., 2021). Η οικοδόμηση των θεσμών που απαιτούνται για μια κοινωνία που έχει προχωρήσει πέρα από τον καπιταλισμό και την ατελείωτη ανάπτυξη απαιτεί πολλά πράγματα. Οι άνθρωποι θα χρειαστούν νέες δεξιότητες, καινοτόμους τρόπους οργάνωσης, πρόσβαση σε χρήματα και δάνεια και την ικανότητα να μοιράζονται πληροφορίες και να συνδέονται εύκολα μέσω της τεχνολογίας. Στην ιδανική περίπτωση, θα υπήρχε επίσης κυβερνητική υποστήριξη για αυτό το νέο σύστημα (Esteves et al., 2021).

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ:

Το σημείο εκκίνησης για τη διατύπωση του ορισμού της κοινοτικής επιχείρησης είναι η έννοια της κοινωνικής οικονομίας. Η κοινωνική οικονομία νοείται ως:

«το σύνολο των ιδιωτικών, επίσημα οργανωμένων επιχειρήσεων, με αυτονομία λήψης αποφάσεων και ελευθερία συμμετοχής, που δημιουργούνται για να ικανοποιούν τις ανάγκες των μελών τους μέσω της αγοράς με την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, ασφάλισης και χρηματοδότησης, όπου η λήψη αποφάσεων και η ενδεχόμενη διανομή κερδών ή πλεονασμάτων μεταξύ των μελών δεν συνδέονται άμεσα με το κεφάλαιο ή τις αμοιβές που συνεισφέρει κάθε μέλος, καθένας από τους οποίους έχει μία ψήφο, ή εν πάση περιπτώσει αποφασίζεται μέσω δημοκρατικών, συμμετοχικών διαδικασιών. Η SE περιλαμβάνει επίσης ιδιωτικές, επίσημα οργανωμένες οντότητες με αυτονομία λήψης αποφάσεων και ελευθερία συμμετοχής που παράγουν μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες για τα νοικοκυριά και των οποίων τα πλεονάσματα, εάν υπάρχουν, δεν μπορούν να ιδιοποιηθούν από τους οικονομικούς παράγοντες που τα δημιουργούν, τα ελέγχουν ή τα χρηματοδοτούν» (Chaves, Monzon Campos, 2019, σελ.11)

Προτεινόμενος ορισμός: Μια επιχείρηση υπό την ηγεσία της κοινότητας δεν έχει απαραίτητα μια προκαθορισμένη νομική μορφή. Ωστόσο, είναι επιχείρηση με τοπικές ρίζες, η οποία ανήκει

δημοκρατικά και διοικείται από μέλη της κοινότητας για την αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών και τη δημιουργία κοινής ευημερίας από την κοινότητα.

Χρησιμοποιούμε την κύρια μορφή του ορισμού ως «επιχείρηση υπό την ηγεσία της κοινότητας» (CLE) σε όλο το κείμενο με πιθανά συνώνυμα της κοινοτικής επιχείρησης, της κοινοτικής επιχείρησης.

Οι νομικές μορφές και η φύση των επιχειρήσεων ποικίλλουν μεταξύ των διαφόρων χωρών, Olmedo et. al (2019). Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον μια εταιρεία μπορεί να ταξινομηθεί ως υπό την ηγεσία της κοινότητας ή ως βασισμένη στην κοινότητα, θα πρέπει να τηρεί τα εξής **χαρακτηριστικά**:

- **Οι CLE είναι βαθιά ριζωμένοι στις κοινότητές τους.** Απευθύνονται συχνά γεωγραφικά ή κοινοτικά και δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των μελών της κοινότητάς τους (Esteves et al., 2021; Kleinhans et al., 2019).
- **Κοινωνική Αποστολή.** Πέρα από την οικονομική δραστηριότητα, τα CLE στοχεύουν στην επίτευξη θετικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων. Μπορούν να ενδυναμώσουν τους μειονεκτούντες πληθυσμούς, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας ή να αναζωογονήσουν τις τοπικές οικονομίες (Esteves et al., 2021; Roberts & Sykes, 2000).
- **Συλλογική Ιδιοκτησία και Διακυβέρνηση.** Η λήψη αποφάσεων είναι συχνά δημοκρατική, με τη συμμετοχή μελών της κοινότητας και ενδιαφερομένων. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση καλλιεργεί το αίσθημα ιδιοκτησίας και κοινής ευθύνης (Sakolnakorn & Nairinit, 2013).
- **Υβριδικότητα.** Τα CLE συνδυάζουν χαρακτηριστικά διαφορετικών τομέων. Μπορούν να λειτουργούν σαν επιχειρήσεις, να παράγουν εισόδημα και να επανεπενδύουν τα κέρδη πίσω στην κοινότητα. Αυτή η «υβριδική» προσέγγιση τους επιτρέπει να επιδιώκουν τόσο κοινωνικούς όσο και οικονομικούς στόχους (Doherty et al., 2014; Kleinhans et al., 2019).
- **Οικοδόμηση σχέσεων.** Τα CLE σφυρηλατούν ισχυρές σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη εντός και εκτός της κοινότητας. Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τοπικούς θεσμούς και οργανισμούς είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία τους (Esteves et al., 2021).

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Demozzi, M., & Zandonai, F. (2008). Ανάπτυξη και οργανωτική αλλαγή στην κοινωνική επιχείρηση. *Κοινωνική Επιχείρηση*, 1(77).

Dinnie, E., & Fischer, A. (2020). Το πρόβλημα με την κοινότητα: Πώς η «αίσθηση της κοινότητας» επηρεάζει τη συμμετοχή σε επίσημους, κοινοτικούς οργανισμούς και την αγροτική διακυβέρνηση. *Sociologia Ruralis*, 60(1), 243–259. <https://doi.org/10.1111/soru.12273>

Doherty, B., Haugh, H., & Lyon, F. (2014). Οι κοινωνικές επιχειρήσεις ως υβριδικοί οργανισμοί: Μια ατζέντα ανασκόπησης και έρευνας. *Διεθνές Περιοδικό Κριτικών Διοίκησης*, 16(4), 417–436. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12028>

Esteves, A. M., Genus, A., Henfrey, T., Penha-Lopes, G., & East, M. (2021). Βιώσιμη επιχειρηματικότητα και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: Πρωτοβουλίες με πρωτοβουλία

της κοινότητας, κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία και οικολογίες των κοινών. *Επιχειρηματική Στρατηγική και Περιβάλλον*, 30(3), 1423–1435. <https://doi.org/10.1002/bse.2706>

Kleinhans, R., Bailey, N., & Lindbergh, J. (2019). Πώς οι κοινωνικές επιχειρήσεις που βασίζονται στην κοινότητα αγωνίζονται με την εκπροσώπηση και τη λογοδοσία. *Εφημερίδα Κοινωνικής Επιχείρησης*, 16(1), 60–81. <https://doi.org/10.1108/SEJ-12-2018-0074>

Knox, S., Hannon, M., Stewart, F., & Ford, R. (2022). Οι (α)δίκες των έξυπνων τοπικών ενεργειακών συστημάτων: Μια συστηματική ανασκόπηση, ολοκληρωμένο πλαίσιο και μελλοντική ερευνητική ατζέντα. *Ενεργειακή Έρευνα & Κοινωνικές Επιστήμες*, 83, 102333. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.102333>

Sakolnakorn, T. P. N., & Nairinit, A. (2013). Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση των κοινοτικών επιχειρήσεων στη λεκάνη της λίμνης Songkhla της Ταϊλάνδης. *Ασιατική Κοινωνική Επιστήμη*, 9(11). <https://doi.org/10.5539/ass.v9n11P166>

Sforzi, J., & Bianchi, M. (2020). Προώθηση του κοινωνικού κεφαλαίου: η περίπτωση των κοινοτικών παμπ. *Εφημερίδα Κοινωνικής Επιχείρησης*, 16(3), 281–297. <https://doi.org/10.1108/SEJ-07-2019-0050>

Suriyankietkaew, S., Krittayanguroj, K., & Iamsawan, N. (2022). Βιώσιμες πρακτικές ηγεσίας και ικανότητες των MME για βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα: Μια μελέτη κοινωνικής επιχείρησης με βάση την κοινότητα. *Βιωσιμότητα*, 14(10), 5762. <https://doi.org/10.3390/su14105762>

2. Εννοιολόγηση και βασικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα σε εθνικό επίπεδο

2.1 Ισπανία

Σε επίπεδο χώρας σας (νομικά έγγραφα) πώς ορίζονται οι επιχειρήσεις που καθοδηγούνται από την κοινότητα ή ανήκουν στην κοινότητα και ποιοι είναι οι τύποι τους;

Στην Ισπανία, δεν υπάρχει συγκεκριμένο πλαίσιο για τον ορισμό των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα ή ανήκουν σε κοινότητες. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία που εξετάστηκε, ο επίσημος όρος αναλύεται σε βάθος από τον ESADE (Casasnovas, 2022), ένα ίδρυμα που συμμετέχει στο European Social Enterprise Monitor, το οποίο παρομοιάζει τον όρο με «*empresa social*» ή «κοινωνική επιχείρηση». Σύμφωνα με την έννοια που παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η «κοινωνική έκφραση» ορίζεται ως:

«Μια κοινωνική επιχείρηση είναι ένας φορέας κοινωνικής οικονομίας του οποίου ο στόχος είναι να δημιουργήσει **κοινωνικό** (και **περιβαλλοντικό**) αντίκτυπο, παρά κέρδος για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους της», όπου το οικονομικό εισόδημα είναι μέσο και όχι αυτοσκοπός.

Το ισπανικό κοινοβούλιο θεωρεί ότι ο νόμος 5/2011 για την κοινωνική οικονομία είναι το νομικό πλαίσιο για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, παρέχοντας ένα νομικό πλαίσιο για όλες τις οντότητες που παραδοσιακά αποτελούσαν μέρος της κοινωνικής οικονομίας, καθώς και για άλλα επιχειρηματικά μοντέλα των οποίων η οικονομική δραστηριότητα βασίζεται στις αρχές

της κοινωνικής οικονομίας (Nogales, 2017). Έτσι, ο νόμος επικεντρώνεται στην επικαιροποίηση των κανονισμών για την αυτοαπασχόληση και στη θέσπιση μέτρων για την ενθάρρυνση και την προώθηση της αυτοαπασχόλησης και επίσης καθιέρωσε διαφορετικούς τύπους οντοτήτων ως παράγοντες που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της ισπανικής κοινωνικής οικονομίας, όπως συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις εργασίας, ειδικά κέντρα απασχόλησης, ενώσεις, ιδρύματα, εταιρείες ένταξης, ακόμη και αλληλασφαλιστικές εταιρείες.

Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχείρησης.

Πίνακας 2. Οι έννοιες της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχείρησης (Δική του επεξεργασία βασισμένη, 2012).

Κοινωνική Οικονομία (ΚΠΕ)	Κοινωνική Επιχείρηση
1) Είναι ιδιωτικά, που σημαίνει ότι ο δημόσιος τομέας δεν τα ελέγχει και δεν αποτελούν μέρος του. 2) Επίσημα δομημένα, που σημαίνει ότι διαθέτουν συνήθως ανεξάρτητη νομική προσωπικότητα. 3) Να έχουν την ικανότητα να λαμβάνουν τις δικές τους αποφάσεις, δηλαδή την πλήρη ικανότητα να επιλέγουν και να απομακρύνουν τα διοικητικά τους όργανα καθώς και να διαχειρίζονται και να σχεδιάζουν όλες τις ενέργειές τους. 4) Έχουν την ελευθερία προσκόλλησης, που σημαίνει ότι δεν είναι απαραίτητα μέλη. 5) Την τελική κατανομή τυχόν κερδών ή πλεονασμάτων μεταξύ των συμμετεχόντων. 6) Συμμετέχουν σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα για να καλύψουν τις ανάγκες ανθρώπων, οικογενειών ή σπιτιών. Για το λόγο αυτό, οι οργανισμοί SEc αναφέρονται ως οντότητες που αποτελούνται από ανθρώπους και όχι από κεφάλαιο. Αντί να εργάζονται για το κεφάλαιο, εργάζονται με αυτό και άλλους μη οικονομικούς πόρους. 7) Αυτοί είναι θεσμοί δημοκρατίας. Εκτός από ορισμένες εθελοντικές ομάδες που παρέχουν μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες στις οικογένειες, τις ίδιες τις οικογένειες, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των πρωτοβάθμιων οργανώσεων της Ε.Ε., η δημοκρατική αρχή « ένα άτομο, μία ψήφος» εφαρμόζεται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των πρωτοβάθμιων οργανώσεων της Κ.Ε. ανεξάρτητα από το κεφάλαιο ή τις εισφορές που παρέχουν τα μέλη. Οι οντότητες άλλων επιπέδων έχουν επίσης συσταθεί δημοκρατικά. 8) Στην Ισπανία, οι νομικές μορφές είναι οι συνεταιρισμοί και οι επιχειρήσεις εργασίας, αλλά υπάρχουν και άλλες μορφές.	1) Οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που λειτουργούν ως παίκτες της αγοράς, προσφέροντας τα δημόσια αγαθά και υπηρεσίες με επιχειρηματικό τρόπο. 2) Τρία θεμελιώδη στοιχεία τα καθορίζουν. A. Οι κοινωνικοί προβληματισμοί υπερσχύουν του απλού οικονομικού οφέλους. Τα κέρδη επιστρέφονται στην κοινωνία ή στην κοινότητα. Ο κοινωνικός σκοπός του κοινού συμφέροντος χρησιμεύει ως κινητήρια δύναμη για την εμπορική δραστηριότητα, η οποία συχνά μετατρέπεται σε υψηλό βαθμό κοινωνικής καινοτομίας. B. Το μεγαλύτερο μέρος των κερδών επανεπενδύεται για την επίτευξη αυτού του κοινωνικού στόχου. Γ. Η ιδιοκτησιακή δομή και το οργανωτικό τους συλ, τα οποία βασίζονται σε δημοκρατικές ή συμμετοχικές αρχές και προσανατολίζονται στην κοινωνική δικαιοσύνη. Όλα αυτά είναι μια αντανάκλαση του στόχου τους. Συνεργατικό μοντέλο διακυβέρνησης. 3) Οι νομικές μορφές περιλαμβάνουν επίσης ενώσεις,

Κοινωνική Οικονομία (ΚΠΕ)	Κοινωνική Επιχείρηση
	ιδρύματα, ομοσπονδίες και άλλες ΜΚΟ

Άλλες σχετικές συγκριτικές μελέτες:

Πρόγραμμα EMES (1996 – σήμερα)

Η κοινωνική οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (CESE, 2007)

GEM (ιδίως GEM για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, 2011)

Πρακτικές και Πολιτικές στον Τομέα των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην Ευρώπη (2011)

SELUSI (2009-2011, 4 χώρες, 600 οργανισμοί)

ΣΕΦΟΡΙΣ (2014-2017, 9 χώρες, 900 οργανισμοί)

Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Οδηγός Κοινωνικής Ευρώπης, CE, 2013)

Χάρτης των Κοινωνικών Επιχειρήσεων και του Οικοσυστήματός τους στην Ευρώπη (30/10/2014)

Βιβλιογραφικές αναφορές: ENCISO, M., GÓMEZ, L. & MUGARRA, A. (2012): «Η κοινοτική πρωτοβουλία υπέρ της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και η σύνδεσή της με την κοινωνική οικονομία: μια προσέγγιση στην εννοιολογική οριοθέτησή της», CIRIEC-Spain, Journal of Public, Social and Cooperative Economics, 75, 55-80.

Πίνακας 3. Τύποι επιχειρήσεων που διοικούνται από κοινότητες ή ανήκουν σε κοινότητες Ισπανία

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές
Σύλλογοι	Associations	Οι ενώσεις είναι ομάδες ανθρώπων που σχηματίζονται ανεξάρτητα για να διεξάγουν μια συλλογική δραστηριότητα με σταθερό, δημοκρατικά οργανωμένο και μη κερδοσκοπικό τρόπο.	https://www.infoculture.info
Ιδρύματα	Foundations	Τα ιδρύματα είναι μη κερδοσκοπικές οντότητες. Αποκτούν νομική προσωπικότητα με την καταχώριση στο Μητρώο Ιδρυμάτων της δημόσιας πράξης σύστασής τους.	https://www.infoculture.info

Ομοσπονδίες	Federations	Ομοσπονδίες ή Συντονιστές, οι οποίες είναι οντότητες που σχηματίζονται από την ομαδοποίηση πολλών Ενώσεων. Οι νομικές, φορολογικές, οικονομικές, διοικητικές κ.λπ. πτυχές της λειτουργίας των Σωματείων και των Ομοσπονδιών ή των Συντονιστών είναι πρακτικά οι ίδιες, με τη μόνη διαφορά ότι στις Ομοσπονδίες ή τους Συντονιστές τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα, δηλαδή τα Σωματεία που ανήκουν στην Ομοσπονδία ή τον Συντονιστή, και αυτό πρέπει να προσδιορίζεται στο καταστατικό τους.	
Ταμεία αλληλασφάλισης	Mutual companies	Οι μη κερδοσκοπικές εταιρείες ατόμων με δημοκρατική δομή και διαχείριση ασκούν εθελοντική ασφαλιστική δραστηριότητα συμπληρωματική προς το συνταξιοδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.	https://www.boe.es/boe/dias/2015/09/10/pdfs/BOE-A-2015-9735.pdf
Ειδικά κέντρα απασχόλησης	Special employment centres	Αυτά που προωθούνται και συμμετέχουν σε ποσοστό άνω του 50%, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς, που είναι μη κερδοσκοπικοί ή που έχουν τον κοινωνικό τους χαρακτήρα αναγνωρισμένο στο Καταστατικό τους, είτε πρόκειται για σωματεία, ιδρύματα, εταιρείες δημοσίου δικαίου, συνεταιρισμούς κοινωνικής πρωτοβουλίας ή άλλους φορείς της κοινωνικής οικονομίας, καθώς και εκείνοι των οποίων η ιδιοκτησία αντιστοιχεί σε εμπορικές εταιρείες στις οποίες η πλειοψηφία του μετοχικού τους κεφαλαίου ανήκει σε μία των οντοτήτων που αναφέρονται παραπάνω, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω της έννοιας της δεσπόζουσας εταιρείας που ρυθμίζεται στο άρθρο 42 του Εμπορικού Κώδικα, και υπό την προϋπόθεση ότι σε κάθε περίπτωση το καταστατικό ή η κοινωνική τους συμφωνία απαιτούν την πλήρη επανεπένδυση των κερδών τους για τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για άτομα με αναπηρία και τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και της δραστηριότητάς τους στην κοινωνική οικονομία, έχοντας σε κάθε περίπτωση τη δυνατότητα να επιλέξει την επανεπένδυσή τους στο ίδιο το Ειδικό Κέντρο Απασχόλησης ή σε άλλα Ειδικά Κέντρα Απασχόλησης Κοινωνικής Πρωτοβουλίας.	https://www.boe.es/boe/dias/2015/09/10/pdfs/BOE-A-2015-9735.pdf
Εταιρείες εισαγωγής	Integration companies	Ορίζονται ως «δομές μάθησης, σε εμπορική μορφή, σκοπός των οποίων είναι να επιτρέψουν την πρόσβαση στην απασχόληση για μειονεκτούσες ομάδες, μέσω της ανάπτυξης μιας παραγωγικής δραστηριότητας, για την οποία σχεδιάζεται μια διαδικασία ένταξης, δημιουργώντας κατά τη διάρκειά της μια συμβατική σχέση εργασίας». Στο εργατικό δυναμικό τους πρέπει να έχουν ένα ποσοστό εργαζομένων ένταξης, το οποίο ανάλογα με κάθε Αυτόνομη Κοινότητα, θα κυμαίνεται	https://www.boe.es/boe/dias/2015/09/10/pdfs/BOE-A-2015-9735.pdf

	μεταξύ 30% και 60%. Το 80% των αποτελεσμάτων επανεπενδύεται στην εταιρεία.	

2.2 Λιθουανία

Σε επίπεδο χώρας σας (νομικά έγγραφα) πώς ορίζονται οι επιχειρήσεις που καθοδηγούνται από την κοινότητα ή ανήκουν στην κοινότητα και ποιοι είναι οι τύποι τους;

Η Λιθουανία δεν διαθέτει νομικά αποδεκτή μορφή επιχειρήσεων υπό την ηγεσία των κοινοτήτων ή των τοπικών κοινοτήτων. Τέτοιες οργανώσεις, εάν ιδρυθούν, μπορούν να λάβουν οποιαδήποτε νομική μορφή συμφωνηθεί από την κοινότητα. Οι συνηθέστερες νομικές μορφές που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα είναι η ένωση (asociacija), ο συνεταιρισμός (kooperatyvas) ή η κοινότητα (bendrija). Η Λιθουανία ακολουθεί τις απαιτήσεις της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς στην κοινωνική οικονομία και την καινοτομία ([2011:0682](#)).

Σύμφωνα με τις συστάσεις της ΕΕ, το [Υπουργείο Οικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας ενέκρινε διάταγμα σχετικά με την έννοια της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, το οποίο ορίζει την κοινωνική επιχειρηματικότητα:](#)

«Η κοινωνική επιχείρηση είναι ένα επιχειρηματικό μοντέλο σύμφωνα με το οποίο, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό της αγοράς, η επιδίωξη του κέρδους συνδέεται με κοινωνικούς στόχους και προτεραιότητες, με βάση τις αρχές της κοινωνικά υπεύθυνης επιχείρησης και της σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, και εφαρμόζονται κοινωνικές καινοτομίες. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα περιλαμβάνει τρεις κύριες πτυχές: επιχειρηματική (μόνιμη οικονομική εμπορική δραστηριότητα), κοινωνική (επίτευξη κοινωνικών στόχων) και διαχείριση (περιορισμένη διανομή κερδών, διαφανής διαχείριση).»

Μια κοινωνική επιχείρηση πρέπει να πληροί τέσσερα βασικά κριτήρια:

- Σύμφωνα με το καταστατικό της ή το ιδρυτικό έγγραφο άλλης νόμιμα συσταθείσας νομικής οντότητας, η συνεχιζόμενη οικονομική δραστηριότητα στοχεύει στον κύριο στόχο - μετρήσιμο και θετικό κοινωνικό αντίκτυπο.
- Τα κέρδη που προκύπτουν επανεπενδύονται σύμφωνα με προκαθορισμένες διαδικασίες και κανόνες διανομής κερδών για την επίτευξη των κύριων στόχων:
  - η διαχείριση των κοινωνικών επιχειρήσεων γίνεται με υπεύθυνο και διαφανή τρόπο, με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών ή των νόμιμων εκπροσώπων τους που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες
  - Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι ανεξάρτητες από κρατικούς και δημοτικούς θεσμούς και φορείς, οργανισμούς του δημόσιου τομέα και άλλους οργανισμούς.

Ένα σημαντικό σημείο μπορεί να διακριθεί ότι το 50% των εσόδων της Κοινωνικής Επιχείρησης πρέπει να επανεπενδυθεί για την εκπλήρωση ενός κοινωνικού σκοπού.

Πίνακας 4. Πληροφορίες για τη Λιθουανία

Έγγραφο	Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	βιβλιογραφικές αναφορές

Διάταγμα	Σχετικά με την έγκριση της Έννοιας της Κοινωνικής Επιχείρησης	Regarding the approval of the Social Business concept	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/820ade70da4011e48533ed4be8ca86a2/asr

Πίνακας 5. Τύποι επιχειρήσεων κοινοτικής ή κοινοτικής ιδιοκτησίας στη Λιθουανία

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές
Συνεταιρισμός	Economic community	Εάν οι προσπάθειες και τα κεφάλαια ενός ατόμου δεν επαρκούν για την έναρξη μιας επιχειρηματικής και εμπορικής δραστηριότητας και κάποιος πρέπει να χρησιμοποιήσει επιχειρηματικούς εταίρους, μπορεί να δημιουργηθεί μια επιχειρηματική συνεργασία.	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.222036/asr
Συνεταιριστική ή εταιρεία	Cooperative	Συνεταιριστική εταιρεία (ΚΒ) - εταιρεία που έχει συσταθεί από φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος, με σκοπό την κάλυψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών των μελών. Τα μέλη της συνεισφέρουν κεφάλαια για τη δημιουργία κεφαλαίου, μοιράζονται κινδύνους και οφέλη μεταξύ τους ανάλογα με τον κύκλο εργασιών των αγαθών και υπηρεσιών των μελών με αυτήν την εταιρεία και συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση της ΚΒ.	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5474/asr
Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί	Non-profit organizations	Εάν ένα άτομο ή η ομάδα του επιθυμεί να εργαστεί στον κοινωνικό, εκπαιδευτικό, επιστημονικό, πολιτιστικό, αθλητικό ή άλλο παρόμοιο τομέα και εάν ο σκοπός της δραστηριότητάς του δεν είναι κερδοσκοπικός, είναι δυνατή η ίδρυση ενός από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς - δημόσιο ίδρυμα, σύλλογος, φιλανθρωπικό και υποστηρικτικό ταμείο, δημόσιος οργανισμός. Ο πιο δημοφιλής μη κερδοσκοπικός οργανισμός είναι ένας δημόσιος οργανισμός (VšĮ), επειδή είναι ο μόνος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που μπορεί να ασκεί οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες. Η VšĮ είναι ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που δεν επιδιώκει οφέλη για τον εαυτό του και δεν μπορεί να διανείμει τα κέρδη στους ιδρυτές, τα μέλη, τους μετόχους.	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.29579?jfwid=2lxb8qd4g
Σύλλογος	Association	Νομικό πρόσωπο περιορισμένης ευθύνης με δική του επωνυμία, σκοπός του οποίου είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των μελών του σωματείου, η εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών του σωματείου και η προστασία τους ή η ικανοποίηση άλλων δημόσιων συμφερόντων.	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.226938

2.3 Ελλάδα

Σε επίπεδο χώρας σας (νομικά έγγραφα) πώς ορίζονται οι επιχειρήσεις που καθοδηγούνται από την κοινότητα ή ανήκουν στην κοινότητα και ποιοι είναι οι τύποι τους;

Σε επίπεδο χώρας, οι κοινοτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα ορίζονται μέσω διαφόρων νομικών εγγράφων και πλαισίων. Εφαρμόζεται ο λειτουργικός ορισμός της κοινωνικής επιχείρησης στην ΕΕ, ο οποίος περιλαμβάνει κοινωνικά, οικονομικά και χωρίς αποκλεισμούς κριτήρια διακυβέρνησης. Το πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) κατηγοριοποιεί τους οργανισμούς σε διαφορετικές νομικές τυπολογίες, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών, των ενώσεων και των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων. Ειδικές νομικές μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων είναι οι Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί, οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) και οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), οι οποίες έχουν συσταθεί με τους Νόμους 1541/1985, 2716/1999 και 4019/2011, αντίστοιχα. Βασικά νομικά έγγραφα περιλαμβάνουν τον Νόμο 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, τον Νόμο 1667/1986 για τους Πολιτικούς Συνεταιρισμούς και Υπουργικές Αποφάσεις που παρέχουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία του Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας και τις αρμοδιότητες του Τμήματος Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας.

Πίνακας 6. Πληροφορίες για την Ελλάδα

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	βιβλιογραφικές αναφορές
Κοινωνικές επιχειρήσεις και τα οικοσυστήματά τους στην Ευρώπη: Έκθεση για την Ελλάδα	Social enterprises and their ecosystems in Europe: Country Report- Greece	https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21741&langId=en
Το οικοσύστημα για τις κοινωνικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα	The ecosystem for social enterprise in Greece	https://ideannovaship.eu/wp-content/uploads/Greece.pdf

Πίνακας 7. Τύποι κοινοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές
Συνεταιρισμοί	Cooperatives	Πρόκειται για επιχειρήσεις που ανήκουν και ελέγχονται από μέλη και λειτουργούν προς όφελος των μελών τους, όπως οι Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί που ιδρύθηκαν με το Ν. 1541/1985.	https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21741&langId=en

Σύλλογοι	Associations	Πρόκειται για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που στοχεύουν στην προώθηση των συμφερόντων των μελών τους, που συχνά εμπλέκονται σε κοινωνικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες.	https://ec.europa.eu/social/Bl obServlet?docId=21741&lan gId=en
ΜΚΟ	NGOs	Μη κυβερνητικές οργανώσεις που λειτουργούν ανεξάρτητα από τον κυβερνητικό έλεγχο και συχνά εμπλέκονται σε κοινωνικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες, όπως η παροχή υπηρεσιών σε περιθωριοποιημένες κοινότητες.	https://ec.europa.eu/social/Bl obServlet?docId=21741&lan gId=en
ΚΟΙΝΣΠΕ	Social Cooperative Enterprise	Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝΣΕΠ) είναι μια καινοτόμος μορφή ιδιωτικής επιχείρησης που ιδρύθηκε πρόσφατα στην Ελλάδα. Είναι μια μορφή αστικού συνεταιρισμού, όπου 5 ή περισσότερα άτομα ενώνουν τις δυνάμεις τους για να δημιουργήσουν μια κοινή εταιρεία. Όλοι έχουν ψήφο και έτσι κάθε εταίρος έχει λόγο στη διοίκηση της ΚΟΙΝΣΕΠ. Εταίρος σε μια ΚΟΙΝΣΕΠ μπορεί να είναι οποιοσδήποτε: άνεργος, επιχειρηματίας, φοιτητής, συνταξιούχος, υπάλληλος, δημόσιος υπάλληλος κ.λπ.	https://ec.europa.eu/social/Bl obServlet?docId=21741&lan gId=en
ΚΟΙΝΣΠΕ	Limited liability social cooperatives	Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) είναι ένας τύπος συνεταιρισμού που ιδρύθηκε με το Ν. 2716/1999, με στόχο την επίτευξη της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Αυτοί οι συνεταιρισμοί αναγνωρίζονται ως μονάδες ψυχικής υγείας και διοικούνται από Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο και Εποπτικό Συμβούλιο. Τα μέλη χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες, με τουλάχιστον το 35% να είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. μπορούν να ασκήσουν οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα και έχουν ως στόχο να προσφέρουν μια βιώσιμη λύση στον κοινωνικό και εργασιακό αποκλεισμό, με βάση τις αρχές της ισότιμης συμμετοχής, της	https://ec.europa.eu/social/Bl obServlet?docId=21741&lan gId=en

		συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των μελών.	
	ΑΜΚΕ	Πρόκειται για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που λειτουργούν ανεξάρτητα από τον κυβερνητικό έλεγχο και συχνά συμμετέχουν σε κοινωνικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες. Φορολογούνται διαφορετικά, με τις δωρεές να εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημά τους εάν το ποσό δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού καθαρού εισοδήματος	https://ec.europa.eu/social/BIobServlet?docId=21741&languageId=en

2.4 Βέλγιο

Σε επίπεδο χώρας σας (νομικά έγγραφα) πώς ορίζονται οι επιχειρήσεις που καθοδηγούνται από την κοινότητα ή ανήκουν στην κοινότητα και ποιοι είναι οι τύποι τους;

Δεν υπάρχει ολλανδική μετάφραση του όρου «επιχείρηση υπό την ηγεσία της κοινότητας» στο Βέλγιο. Η έννοια, ως έχει, δεν υπάρχει στο βελγικό πλαίσιο. Το πιο κοντινό που μπορούμε να φτάσουμε είναι μια «κοινωνική επιχείρηση».

Η έννοια της κοινωνικής επιχείρησης δεν έχει ακόμη οριστεί με σαφήνεια στο Βέλγιο¹. Τα σύνορα του τομέα εξακολουθούν να καθορίζονται. Η εστίαση είναι πιθανό είτε να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένες εμβληματικές οργανωτικές μορφές και τομείς δραστηριότητας είτε σε μια ευρεία θεώρηση μέσω ενός συνόλου διακριτών κριτηρίων. Αυτές οι δύο προσεγγίσεις εξαρτώνται από τους φορείς τους: οι πολιτικοί και οι δημόσιες αρχές βλέπουν την κοινωνική επιχείρηση σύμφωνα με τις συγκεκριμένες πολιτικές και τις κατηγοριοποιήσεις ικανοτήτων τους. Οι επαγγελματίες τείνουν να επικεντρώνονται σε αυτοπροσδιοριζόμενες κοινωνικές επιχειρήσεις, και οι πανεπιστημιακοί μελετητές δημιουργούν εννοιολογικά συνεπείς ορισμούς που δεν απηχούν απαραίτητα τις απόψεις των επαγγελματιών και των πολιτικών. Υπάρχουν επίσης περιφερειακές διαφορές, αλλά τείνουν να υπερεκτιμώνται.

Πίνακας 8. Πληροφορίες για το Βέλγιο

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές
Οι κοινωνικές επιχειρήσεις και τα οικοσυστήματά τους στην	Social enterprises and their ecosystems in Europe:	Αυτό το έγγραφο παρέχει μια επισκόπηση του τοπίου των κοινωνικών επιχειρήσεων στο Βέλγιο, περιγράφοντας την προέλευση, τους οδηγούς, το νομικό πλαίσιο και το	file:///C:/Users/u0134999/Downloads/Social%20enterprises%20and%20their%20ecosystems%20in%20Europe.%20Up

¹ Nyssens, Marthe και Benjamin Huybrechts. «Οι κοινωνικές επιχειρήσεις και τα οικοσυστήματά τους στην Ευρώπη: Έκθεση χώρας - Βέλγιο». Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020. Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2020. 1η έκδοση. Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία «EaSI» (2014-2020). <http://ec.europa.eu/social/easi>. Αριθ. καταλόγου: KE-02-20-039-GR-N. ISBN 978-92-76-10213-7. DOI 10.2767/663183.

Ευρώπη: Έκθεση χώρας - Βέλγιο	Country Report- Belgium	οικοσύστημά τους, με βάση τις πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες από τον Νοέμβριο του 2019 και χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία «EaSI» (2014-2020).	dated%20country%20report%20Belgium.pdf

Πίνακας 9. Τύποι επιχειρήσεων που διοικούνται από κοινότητες ή ανήκουν σε κοινότητες στο Βέλγιο

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές
Συνεταιριστική εταιρεία (CV)	cooperative company	μια εταιρεία στην οποία τα μέλη εργάζονται για κοινούς στόχους και μοιράζονται κοινές αξίες.	https://economie.fgov.be/nl/de-cooperatieve#:~:text=De%20co%C3%B6peratieve%20vennootschap%20die%20oorspronkelijk,werken%20en%20gemeenschappelijke%20waarden%20delen.
Κοινωνική επιχείρηση	Social entrepreneurship		
Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία (SCE)	European cooperative company (sce)	Η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία (Societas Cooperativa Europaea, SCE) είναι μια ευρωπαϊκή νομική μορφή με χαρακτηριστικά τόσο των συνεταιρισμών όσο και των ανωνύμων εταιρειών (NV). Με μια SCE, οι συνεταιρισμοί μπορούν ευκολότερα να ιδρύσουν νέους συνεταιρισμούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο για δραστηριότητες σε πολλές χώρες. Παρόμοια με την Ευρωπαϊκή Εταιρεία (SE), η SCE δεν συνδέεται με κράτος μέλος της ΕΕ. Αυτό επιτρέπει τη μεταφορά της επίσημης διεύθυνσης της εταιρείας (καταστατική έδρα) σε άλλη χώρα. Για το σκοπό αυτό, η SCE δεν χρειάζεται να διαλυθεί ή να επανιδρυθεί. Για την κατάρτιση, τον έλεγχο και τη	https://ondernemersplein.kvk.nl/europese-cooperatieve-vennootschap-sce/

		δημοσιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων, ισχύουν οι κανόνες του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η SCE. Το κεφάλαιο της SCE αποτελείται από τα μερίδια των εταίρων. Μαζί, τα μέλη συνεισφέρουν τουλάχιστον 30.000 ευρώ.	

2.5 Αυστρία

Ο όρος κοινοτικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις κοινοτικής ιδιοκτησίας δεν χρησιμοποιείται στην Αυστρία. Ως εκ τούτου, ρίξτε μια πιο προσεκτική ματιά στο σημείο 3.5 της παρούσας έκθεσης, το οποίο εξηγεί το νομικό πλαίσιο που θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε αυτές τις επιχειρήσεις.

Πίνακας 10. Τύποι επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα ή ανήκουν στην κοινότητα στην Αυστρία

Τίτλος στην εθνική γλώσσα	Τίτλος στα αγγλικά	Ορισμός	βιβλιογραφικές αναφορές	Παρατηρήσεις
Δίκτυο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας Αυστρίας (SENA)	Social Entrepreneurship Network Austria (SENA)	«Σύμφωνα με τη SENA, την αυστριακή οργάνωση υπεράσπισης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, και το Αυστριακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας 2020 (SEM 20), οι κοινωνικοί επιχειρηματίες είναι άνθρωποι που επιδιώκουν πρωτίστως έναν κοινωνικό/οικολογικό στόχο (επίλυση μιας κοινωνικής πρόκλησης) ως βασική τους δραστηριότητα ή τουλάχιστον τοποθετούν αυτόν τον στόχο σε ισότιμη βάση με τον οικονομικό στόχο. ενεργούν επιχειρηματικά, δηλαδή αναλαμβάνουν επιχειρηματικό κίνδυνο και προσφέρουν ένα προϊόν ή μια υπηρεσία για την οποία υπάρχουν πελάτες που πληρώνουν· να λειτουργούν με βιώσιμο τρόπο, δηλαδή να επενδύουν σημαντικά τα	https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf	

		πλεονάσματα των εταιρειών σε κοινωνικό αντίκτυπο, με τουλάχιστον το 50% των εσόδων να προέρχεται μακροπρόθεσμα από τα έσοδα της αγοράς· διαχειρίζονται την εταιρεία με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο».		
Συνεταιρισμοί	Cooperatives		https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf	Κοιτάξτε το 2.5
Συνεταιρισμοί υπό την ηγεσία της κοινότητας	Community-led cooperatives	«Συνεταιρισμοί υπό την ηγεσία της κοινότητας με έμφαση στους κοινωνικούς στόχους και τον προσανατολισμό της κοινότητας και του κοινού καλού»	https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21572&langId=en	«Όπως θα ήταν λογικά αναμενόμενο, οι μικροί συνεταιρισμοί υπό την ηγεσία της κοινότητας λειτουργούν συχνά με τη νομική μορφή ενός συνεταιρισμού. «
Συνεταιρισμοί και συλλογικές κοινωνικές επιχειρήσεις υπό την ηγεσία των τοπικών κοινοτήτων στην ΕΕ	Cooperatives and collective social enterprises led by local communities in the EU	«Σύμφωνα με τα βασικά χαρακτηριστικά τους, οι συνεταιρισμοί υπό την ηγεσία της κοινότητας και οι νεοσύστατες συλλογικές κοινωνικές επιχειρήσεις πλησιάζουν τον λειτουργικό ορισμό της ΕΕ, καθώς εμφανίζουν πολλούς από τους δείκτες. Ο πρωταρχικός τους στόχος είναι να επιτύχουν κοινωνικό αντίκτυπο και όχι να δημιουργήσουν κέρδη για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους, όπως είναι χαρακτηριστικό για τα WISE. Επιπλέον, πολλές από αυτές ενεργούν υπό τη νομική μορφή ένωσης ή ανώνυμης εταιρείας (gemeinnützige GmbH) (βλ. ενότητες 2.2 και 3.1). Και οι δύο αυτοί τύποι προωθούν μια στρατηγική	https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21572&langId=en	

		συμμετοχικής διακυβέρνησης».		
Συνεταιρισμοί και εταιρείες	Cooperatives and companies		https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf	Κοιτάξτε το 2.5
Σύλλογοι και ιδρύματα	Associations and foundations		https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf	Κοιτάξτε το 2.5

3. Νομικές μορφές επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της Κοινότητας σε εθνικό επίπεδο

3.1 Ισπανία

Προσθέστε σε αυτό το μέρος τις νομικές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν επιχειρήσεις υπό κοινοτική ηγεσία στη χώρα σας.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή [1], οι διάφοροι τύποι επιχειρήσεων μπορούν να ταξινομηθούν με βάση διάφορους παράγοντες, όπως η νομική δομή, οι μέθοδοι χρηματοδότησης, οι στόχοι και τα πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα που συνδέονται με το κεφάλαιο (όπως η διανομή κερδών και μερισμάτων και το δικαίωμα ψήφου), το είδος του κεφαλαίου, δημόσιο ή ιδιωτικό, διορισμούς διευθυντικών στελεχών και τη σημασία των επιχειρήσεων για την οικονομία (τοπική, εθνική και ευρωπαϊκή).

Πίνακας 11. Διάφορες μορφές επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

DIVERSE FORMS OF ENTERPRISE IN THE EUROPEAN UNION

SIZE TYPE	Multinational	Large	Medium and Small
Public sector-owned	X	X	X
Listed	X	X	X
Unlisted		X	X
Family		X	X
Partnership	X	X	X
Cooperative	X	X (*)	X (*)
Mutual society		X (*)	X (*)
Foundation		X (*)	X (*)
Association		X (*)	X (*)
Other non-profit forms that may be found in Member States		X (*)	X (*)

(*) In some Member States, the European Parliament, the European Commission and the EESC, these types of enterprise are known as social economy enterprises (SEEs). This is a sociological category, not a legal term.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009IE1454>

Πολλοί κοινωνικοί επιχειρηματίες στην Ισπανία έχουν ένα πρόβλημα όταν αποφασίζουν για μια νομική δομή: ενώ οι εμπορικές μορφές όπως οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης προσφέρουν καλύτερη πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, οι ενώσεις, τα ιδρύματα και οι συνεταιρισμοί διευκολύνουν τη δημιουργία και τη λειτουργία **μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων**. Δεν υπάρχει μοντέλο εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που, σε αντίθεση με άλλες χώρες, συνδυάζει τους οικονομικούς πόρους για την αντιμετώπιση κοινωνικών ή περιβαλλοντικών ζητημάτων με την αφοσίωση σε αυτό.

Συνεταιρισμός

Είναι μια εταιρεία που έχει συσταθεί από άτομα που ενώνονται, με ελεύθερη συμμετοχή και εθελοντική διαγραφή, για την άσκηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με δημοκρατική δομή και λειτουργία.

Χαρακτηριστικά:

- Για τη σύστασή του απαιτούνται τουλάχιστον τρεις σύντροφοι.
- Η ευθύνη των μελών περιορίζεται στο εισφερόμενο κεφάλαιο.
- Το ελάχιστο κεφάλαιο πρέπει να καθορίζεται στο καταστατικό.

Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τα έργα Κοινωνικής Οικονομίας η δομή του «**επιχειρηματικού συνεταιρισμού**». Ένας επιχειρηματικός συνεταιρισμός² είναι μια εταιρεία που επιτρέπει στους επιχειρηματίες που έχουν μια επιχειρηματική ιδέα να αναπτυχθούν στην Κοινωνική Οικονομία να ξεκινήσουν άμεσα τη δουλειά από την αρχή, ενεργώντας ως εταιρεία, αλλά χωρίς να

² <https://fecoma.coop/blog/creacion-cooperativa-de-emprendedores/>

χρειάζεται να αντιμετωπίσουν το κόστος και τις απαιτήσεις της σύστασης. Αυτό τους επιτρέπει να δοκιμάσουν και να δοκιμάσουν την ιδέα τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον, προκειμένου να αξιολογήσουν την καταλληλότητα και τη βιωσιμότητά της.

Είναι ένα εργαστήριο δοκιμών, στο οποίο ο επιχειρηματίας μπορεί να αναπτύξει την ιδέα του ως προκαταρκτικό βήμα για την ενσωμάτωση της εταιρείας.

Ο συνεταιρισμός επιχειρηματιών είναι ένας προστατευτικός φορέας που παρέχει στον επιχειρηματία μια σειρά από υπηρεσίες και συμβουλές που του επιτρέπουν να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη της ιδέας του και στη δοκιμή της με ασφαλή, άνετο τρόπο και με την απαραίτητη τεχνική υποστήριξη.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του επιχειρηματικού συνεταιρισμού είναι τα εξής:

- Πρέπει να συμμορφώνονται με το συνεταιριστικό δίκαιο της Αυτόνομης Κοινότητας στην οποία βρίσκονται, πράγμα που σημαίνει ότι αυτές οι εταιρείες, ανάλογα με το πού αναπτύσσονται, έχουν διαφορετικές επιλογές για τη χρήση του ενός ή του άλλου τύπου συνεταιρισμού.
- Πρέπει να διαθέτουν εσωτερικούς κανονισμούς που να ρυθμίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο όλες τις περιστάσεις που προκύπτουν προκειμένου να διασφαλίζεται η σωστή λειτουργία τους.
- Καθορίζουν μια σειρά απαιτήσεων για τα επιχειρηματικά σχέδια, όσον αφορά τον σκοπό τους (προϊόν ή υπηρεσία που πρέπει να παρασχεθεί), την αγορά και τις απαραίτητες επενδύσεις χρηματοδότησης (για παράδειγμα, ότι δεν απαιτούν την αγορά μηχανημάτων μεγάλης κλίμακας).
- Έχει ένα μικρό κόστος για το επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο συνήθως περιλαμβάνει μια σταθερή αμοιβή ή/και ένα ποσοστό του κύκλου εργασιών.

Οι επιχειρηματικοί συνεταιρισμοί έχουν τους ακόλουθους **στόχους**:

- Να υποστηρίξουμε έργα συλλογικής επιχειρηματικότητας που δεν απαιτούν πολλές επενδύσεις.
- Να παρέχει ένα περιβάλλον στο οποίο οι επιχειρηματίες μπορούν να δοκιμάσουν την επιχειρηματική τους ιδέα με πραγματικό τρόπο στην αγορά χωρίς να χρειάζεται να δημιουργήσουν την εταιρεία και υπό συνθήκες νομικής ασφάλειας κ.λπ.
- Τιμολόγηση του συνεταιρισμού στους πελάτες του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Παρέχετε έναν φυσικό χώρο για εκπαίδευση και δικτύωση.
- Διευκολύνετε μια πρώτη επιχειρηματική εμπειρία, ώστε ο επιχειρηματίας να χάσει τον φόβο της επιχειρηματικότητας.
- Λάβετε καθοδήγηση σε διάφορους τομείς όπως οικονομικά, μάρκετινγκ, διαχείριση προσωπικού, νομικά ζητήματα κ.λπ.

Αλληλασφαλιστική εταιρεία

Το ταμείο αλληλασφάλισης^[2] είναι μια μη κερδοσκοπική οντότητα που έχει συσταθεί με βάση τις αρχές της αλληλεγγύης και της αμοιβαίας βοήθειας, στην οποία οι άνθρωποι ενώνονται εθελοντικά για να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που βασίζονται στην εμπιστοσύνη και την αμοιβαιότητα.

Ίδρυμα

Τα ιδρύματα είναι μη κερδοσκοπικές οντότητες. Αποκτούν νομική προσωπικότητα με την καταχώριση στο Μητρώο Ιδρυμάτων της δημόσιας πράξης σύστασής τους.

Μόνο οι οντότητες που είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο ιδρυμάτων μπορούν να χρησιμοποιούν την ονομασία «Ίδρυμα».

Τα ιδρύματα μπορούν να συσταθούν από φυσικά και νομικά πρόσωπα, δημόσια ή ιδιωτικά. Ιδρύματα μπορούν να συσταθούν τόσο *μεταξύ ζώντων* όσο και *ως mortis causa*.

Σύλλογος

Οι ενώσεις [3] είναι ομάδες ανθρώπων που συγκροτούνται ανεξάρτητα για να διεξάγουν μια συλλογική δραστηριότητα με σταθερό, δημοκρατικά οργανωμένο και μη κερδοσκοπικό τρόπο.

---

[1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009IE1454>

[2] <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-16034#:~:text=Las%20mutualidades%20de%20previsi%C3%B3n%20social%20son%20entidades%20aseguradoras%20que%20ejercen,de%20otras%20entidades%20o%20personas>

[3] https://www.infoculture.info/4_fundaciones_y_asociaciones/

3.2 Λιθουανία

Προσθέστε σε αυτό το μέρος τις νομικές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν επιχειρήσεις υπό κοινοτική ηγεσία στη χώρα σας.

Οι επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα και ανήκουν στην κοινότητα μπορούν να λάβουν διάφορες νομικές μορφές στη Λιθουανία:

- Οικονομική κοινότητα - Εάν οι προσπάθειες και τα κεφάλαια ενός ατόμου δεν επαρκούν για την έναρξη μιας επιχειρηματικής και εμπορικής δραστηριότητας και κάποιος πρέπει να χρησιμοποιήσει επιχειρηματικούς εταίρους, μπορεί να δημιουργηθεί μια επιχειρηματική συνεργασία.
- Συνεταιρισμός - Συνεταιριστική εταιρεία (KB) - εταιρεία που έχει συσταθεί από φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος, με σκοπό την κάλυψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών των μελών. Τα μέλη της συνεισφέρουν κεφάλαια για τη δημιουργία κεφαλαίου, μοιράζονται κινδύνους και οφέλη μεταξύ τους ανάλογα με τον κύκλο εργασιών των αγαθών και υπηρεσιών των μελών με αυτήν την εταιρεία και συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση της KB.
- Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί - Εάν ένα άτομο ή η ομάδα του επιθυμεί να εργαστεί στον κοινωνικό, εκπαιδευτικό, επιστημονικό, πολιτιστικό, αθλητικό ή άλλο παρόμοιο τομέα και εάν ο σκοπός της δραστηριότητάς του δεν είναι κερδοσκοπικός, είναι

δυνατό να ιδρυθεί ένας από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς - δημόσιος φορέας, σύλλογος, φιλανθρωπικό και υποστηρικτικό ταμείο, δημόσιος οργανισμός.

- Ο πιο δημοφιλής μη κερδοσκοπικός οργανισμός είναι ένας δημόσιος οργανισμός (VšĮ), επειδή είναι ο μόνος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που μπορεί να ασκεί οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες. Η VšĮ είναι ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που δεν επιδιώκει οφέλη για τον εαυτό του και δεν μπορεί να διανείμει τα κέρδη στους ιδρυτές, τα μέλη, τους μετόχους.
- Σύλλογος - δημόσιο νομικό πρόσωπο περιορισμένης αστικής ευθύνης με δική του επωνυμία, σκοπός του οποίου είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των μελών του συλλόγου, η εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών του συλλόγου και η προστασία τους ή η ικανοποίηση άλλων δημόσιων συμφερόντων.

Ωστόσο, δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση για τις επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα ή βασίζονται σε επιχειρήσεις για τη νομιμοποίηση των δραστηριοτήτων τους.

3.3 Ελλάδα

Οι κοινοτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα μπορούν να συσταθούν με διάφορες νομικές μορφές, όπως περιγράφεται στον Νόμο 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα. Συγκεκριμένα, στις νομικές αυτές μορφές περιλαμβάνονται οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συμπερίληψης, οι οποίες εστιάζουν στην κοινωνική και οικονομική ένταξη ομάδων κινδύνου, όπως τα άτομα με αναπηρία, οι τοξικοεξαρτημένοι ή πρώην τοξικομανείς και οι νεαροί παραβάτες. Τουλάχιστον το 40% των εργαζομένων σε αυτές τις επιχειρήσεις πρέπει να προέρχονται από κοινωνικές ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο. Επιπλέον, αναγνωρίζονται οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας, οι οποίες παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά και άλλα άτομα με χρόνιες παθήσεις. Επιπλέον, αναγνωρίζονται και οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού/Παραγωγικού Σκοπού, οι οποίες έχουν αποκλειστικά οικονομική και παραγωγική διάσταση και έχουν ως στόχο την παραγωγή και πώληση αγαθών και υπηρεσιών.

Αναφορά:

https://etco.bgrq.hu/pluginfile.php/1154/mod_resource/content/1/Legal%20Framework%20for%20social%20enterprises%20in%20greece.pdf

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ:

Οι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα έχουν μακρά ιστορία που χρονολογείται από τον 18ο αιώνα. Ο πρώτος σύγχρονος συνεταιρισμός, η Κοινή Εταιρεία Αμπελακίων, ιδρύθηκε το 1772 και παρείχε υψηλής ποιότητας προϊόντα νήματος στις ευρωπαϊκές αγορές. Αυτός ο συνεταιρισμός δημιουργήθηκε από μικρές ομάδες παραγωγών που αποφάσισαν να συνεργαστούν για να αποφύγουν την άσκοπη άμιλλα και τον ανταγωνισμό. Ο συνεταιρισμός είχε 6.000 μεμονωμένα μέλη και 24 εργοστάσια, με μια κάθετη παραγωγική διαδικασία από την καλλιέργεια βαμβακιού έως την επεξεργασία του σε νήμα και τη βαφή του σε ένα χαρακτηριστικό ιθαγενές κόκκινο χρώμα. Ο συνεταιρισμός λειτουργούσε 17 υποκαταστήματα-καταστήματα σε όλη την Ευρώπη και θεωρούνταν μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις στην Ευρώπη, με συνεταιριστικό κεφάλαιο περίπου 20 εκατομμυρίων πιάστρας. Στην Ελλάδα, το εθνικό σύνταγμα αναφέρεται σε αγροτικούς και αστικούς/αστικούς συνεταιρισμούς. Το κοινό δίκαιο στην Ελλάδα διέπει τους συνεταιρισμούς μέσω ειδικών νόμων. Ο νόμος 602/1914 ήταν ο

πρώτος που εισήγαγε επίσημα τη συνεταιριστική έννοια και οντότητα στην Ελλάδα. Στόχος του ήταν να συμβιβάσει τον κρατικό έλεγχο στην πολιτική παραγωγής, τα δικαιώματα των μικρών γαιοκτημόνων και τα κεκτημένα συμφέροντα των μεγάλων γαιοκτημόνων. Οι πολιτικοί συνεταιρισμοί έχουν ιδρυθεί κυρίως από κρατικούς υπαλλήλους, ιδίως δημόσιους υπαλλήλους και στρατιωτικό προσωπικό, λόγω της οικονομικής τους σταθερότητας, της ενισχυμένης πρόσβασης σε πληροφορίες και των προτιμησιακών κανονισμών στο πλαίσιο πελατειακών διασυνδέσεων με την πολιτική εξουσία. Οι επαγγελματικοί συνεταιρισμοί, όπως αυτοί για ηλεκτρολόγους, υδραυλικούς, τεχνίτες και φαρμακοποιούς, έχουν δείξει μια πολλά υποσχόμενη πορεία τα τελευταία χρόνια. Η Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας, που ιδρύθηκε το 1994, είναι ένα παράδειγμα επιτυχημένης συνεταιριστικής τράπεζας που έχει εισαγάγει μια περιφερειακή ατζέντα ευαίσθητη στις τοπικές ιδιαιτερότητες. Οι γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί, που ιδρύθηκαν με το νόμο 1541/1985, προωθούν την κοινωνική και οικονομική ένταξη μέσω της ένταξης στην εργασία. Συνολικά, οι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα έχουν λάβει διάφορες μορφές, από αγροτικούς και επαγγελματικούς συνεταιρισμούς έως συνεταιριστικές τράπεζες και γυναικίους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς, διαδραματίζοντας ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης.

Αναφορά:

https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_116/full.html

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ:

Οι σύλλογοι στην Ελλάδα κατηγοριοποιούνται σε τρία επίπεδα: πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο. Οι πρωτοβάθμιες ενώσεις περιλαμβάνουν συνδικάτα, τοπικά παραρτήματα και ενώσεις ατόμων. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι οργανώσεις εργαζομένων που στοχεύουν στην προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τους, διέπονται από την Εργατική Νομοθεσία και είναι υπεύθυνες για τη διαπραγμάτευση συλλογικών συμβάσεων με τους εργοδότες. Τα τοπικά παραρτήματα είναι τοπικά παραρτήματα εθνικών συνδικάτων που λειτουργούν σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή κλάδο. Οι ενώσεις ατόμων είναι οργανώσεις ατόμων με κοινό ενδιαφέρον ή επάγγελμα.

Οι δευτεροβάθμιες ενώσεις περιλαμβάνουν ομοσπονδίες και εργατικά κέντρα. Οι ομοσπονδίες είναι ενώσεις δύο ή περισσότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων με τους ίδιους ή συναφείς κλάδους ή επαγγέλματα. Τα εργατικά κέντρα είναι ενώσεις δύο ή περισσότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων και τοπικών παραρτημάτων που λειτουργούν σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή κλάδο.

Οι τριτοβάθμιες ενώσεις περιλαμβάνουν εθνικές ομοσπονδίες και εθνικούς οργανισμούς. Οι εθνικές ομοσπονδίες είναι ενώσεις πολλαπλών συνδικάτων και εργατικών κέντρων που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο. Οι εθνικοί οργανισμοί είναι ενώσεις που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο και εκπροσωπούν τα συμφέροντα ενός συγκεκριμένου κλάδου ή επαγγέλματος.

Αναφορά:

<https://www.kepea.gr/aarticle.php?id=2153#>

ΜΚΟ:

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) στην Ελλάδα μπορούν να συσταθούν από άτομα ή ομάδες ατόμων. Σύμφωνα με τον Ελληνικό Αστικό Κώδικα, οι ΜΚΟ μπορούν να συσταθούν ως Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, Σωματεία ή Κοινωφελή Ιδρύματα. Βασική προϋπόθεση για την ίδρυση μιας ΜΚΟ είναι να έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ανεξάρτητα από την περιγραφή που δίνουν οι ιδρυτές της. Η νομική μορφή της ΜΚΟ καθορίζεται από την αρμόδια αρχή, με βάση τις πραγματικές συνθήκες.

Οι ΜΚΟ στην Ελλάδα υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανονισμούς και απαιτήσεις. Για παράδειγμα, οι ΜΚΟ που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες υπόκεινται σε κρατική εποπτεία, όπως περιγράφεται στο άρθρο 7 του ν. 4455/2017. Επιπλέον, οι ΜΚΟ απαλλάσσονται από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) εάν το εισόδημά τους δημιουργείται για την επιδίωξη των σκοπών τους, εκτός εάν είναι αποτέλεσμα εμπορικών δραστηριοτήτων ή παροχής υπηρεσιών. Οι ΜΚΟ στην Ελλάδα μπορούν να συσταθούν ως αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, σωματεία ή κοινωφελή ιδρύματα και υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανονισμούς και απαιτήσεις.

Αναφορά:

<http://www.kremalis.gr/index.php/news/1073-establishment-of-a-non-governmental-organisation-ngos>

ΚΟΙΝΣΕΠ:

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ) είναι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί βάσει του Ν. 2716/1999 και έχουν ως στόχο την επίτευξη της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Θεωρούνται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με εμπορική ιδιότητα και αναγνωρίζονται ως μονάδες ψυχικής υγείας.

Τα μέλη του ΚΟΙΣΠΕ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα άνω των 15 ετών, αποτελώντας τουλάχιστον το 35% του συνόλου των μελών. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας/εργαζόμενοι στον τομέα της ψυχικής υγείας, έως και το 45% του συνόλου. Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει άλλα φυσικά πρόσωπα, κοινοτικούς φορείς, δήμους και άλλα φυσικά/νομικά πρόσωπα, έως το 20% του συνόλου.

Η ΚΟΙΣΠΕ μπορεί να ασκήσει οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα και ταυτόχρονα να λειτουργήσει ως επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων, παροχής υπηρεσιών, εμπορικές επιχειρήσεις, προμηθευτές κ.λπ. Διοικούνται από Γενική Συνέλευση που αποτελείται από όλα τα μέλη, η οποία εκλέγει Διοικητικό Συμβούλιο και Εποπτικό Συμβούλιο.

Στόχος του ΚΟΙΣΠΕ είναι να προσφέρει μια βιώσιμη λύση στον κοινωνικό και εργασιακό αποκλεισμό των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, με βάση τις αρχές της ισότιμης συμμετοχής, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των μελών. Θεωρούνται η πρώτη θεσμικά αναγνωρισμένη νομική μορφή κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

<https://iom-test.york.citycollege.eu/sample-page/working-in-greece/refugees-entrepreneurship-in-greece/legal-forms-of-businesses-in-greece/>

<https://ekalowestathens.gr/ergaliothiki/typologies-kalo/koinonikos-sineterismos-periorismenis-efthinis/>

ΑΜΚΕ:

Η Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑΜΚΕ) είναι μια ειδική νομική μορφή στην Ελλάδα που έχει σχεδιαστεί για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Δημιουργείται μέσω της συνεργασίας δύο ή περισσότερων φυσικών (ή νομικών προσώπων) και έχει τη δομή και τις αρμοδιότητες μιας εταιρείας. Σε αντίθεση με άλλους τύπους ενώσεων και εταιρειών, η ΑΜΚΕ δεν διανέμει κέρδη στους συνεργάτες της, καθιστώντας την ελκυστική επιλογή για οργανισμούς που εστιάζουν σε κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς σκοπούς. Τα βασικά χαρακτηριστικά της ΑΜΚΕ περιλαμβάνουν τη δομή της, τη μη διανομή κερδών, τη συνεργασία και τη νομική της μορφή, τα οποία διαφέρουν από άλλους τύπους σωματείων και εταιρειών στην Ελλάδα.

Τα πλεονεκτήματα της ΑΜΚΕ περιλαμβάνουν την παροχή νομικής δομής για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, επιτρέποντάς τους να λειτουργούν πιο αποδοτικά και αποτελεσματικά. Προσφέρει επίσης προστασία για τους εταίρους και τον ίδιο τον οργανισμό. Ωστόσο, η ΑΜΚΕ μπορεί να έχει υψηλότερο διοικητικό κόστος σε σύγκριση με άλλες νομικές μορφές και μπορεί να απαιτεί πιο περίπλοκη οικονομική διαχείριση. Παρά αυτά τα πιθανά μειονεκτήματα, η ΑΜΚΕ παραμένει μια δημοφιλής επιλογή για οργανισμούς που θέλουν να έχουν θετικό αντίκτυπο στις κοινότητές τους.

Αναφορά:

<https://diavloslink.gr/astiki/>

3.4 Βέλγιο

Προσθέστε σε αυτό το μέρος τις νομικές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν επιχειρήσεις υπό κοινοτική ηγεσία στη χώρα σας.

Στο Βέλγιο, οι επιχειρήσεις που διοικούνται από κοινότητες μπορούν να λάβουν διάφορες νομικές μορφές σε εθνικό επίπεδο, όπως:

- Μη κερδοσκοπική ένωση (Association Sans But Lucratif/Vereniging Zonder Winstoogmerk - ASBL/VZW)
- Συνεταιριστική Εταιρεία (CV)
- Συνεταιριστική Εταιρεία Κοινωνικού Σκοπού (SCRL/Coöperatieve Vennootschap met Sociaal Oogmerk - CVSO)
- Αλληλασφαλιστική Εταιρεία (Mutualiteit/Mutualité)
- Κοινωνική Επιχείρηση (Entreprise Sociale/Sociale Onderneming)
- Εταιρεία Κοινωνικού Σκοπού (Société à Finalité Sociale - SFS/Maatschappelijke Doelvennootschap - MDV)
- Ίδρυμα Κοινής Ωφέλειας (Fondation d'Utilité Publique/Stichting van Openbaar Nut)

Αυτές οι νομικές μορφές προσφέρουν διαφορετικές δομές και κανονισμούς προσαρμοσμένους στους συγκεκριμένους στόχους και τις ανάγκες των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα στο Βέλγιο.

3.5 Αυστρία

Προσθέστε σε αυτό το μέρος τις νομικές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν επιχειρήσεις υπό κοινοτική ηγεσία στη χώρα σας.

Στην Αυστρία, μια ποικιλία νομικών μορφών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση επιχειρήσεων που βασίζονται στην κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων εταιρικών σχέσεων, εταιρειών, συνεταιρισμών, ενώσεων και διαφόρων τύπων εταιρειών. Η επιλογή της κατάλληλης νομικής μορφής εξαρτάται από τις συγκεκριμένες ανάγκες της επιχείρησης.

Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Αυστρία δεν υπάρχει συγκεκριμένη νομική μορφή για τις επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην επίτευξη ευρύτερων κοινωνικών, περιβαλλοντικών ή κοινοτικών στόχων, όπως η κοινωνική επιχείρηση. https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/my-country/austria_en ; https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/proximity-and-social-economy/social-economy-eu/social-enterprises_en <https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf> σ. 53

Στο αυστριακό πλαίσιο, οι όροι «κοινωνική οικονομία» και «κοινωνικές επιχειρήσεις» δεν είναι ευρέως γνωστοί ούτε χρησιμοποιούνται συχνά. Γερμανικές φράσεις όπως Sozialwirtschaft (κοινωνική οικονομία) και Sozialintegrationsunternehmen (επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης) χρησιμοποιούνται ευρύτερα. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο ορισμός της «Sozialwirtschaft» όπως δίνεται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική οικονομία διαφέρει από την κοινή χρήση, η οποία δίνει μεγαλύτερη έμφαση στις κοινωνικές υπηρεσίες. https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/my-country/austria_en

Μια ειδική περίπτωση για τις κοινωνικές επιχειρήσεις είναι το καθεστώς μη κερδοσκοπικού/κοινού οφέλους «Gemeinnützigkeit», το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε εταιρικό όργανο. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι φιλανθρωπικές εταιρείες ή ενώσεις δεν αντιπροσωπεύουν ανεξάρτητο τύπο οργανισμού. Το μοναδικό τους καθεστώς περιορίζεται σε φορολογικά οφέλη. (Οι συνηθέστερες νομικές μορφές μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στην Αυστρία είναι οι ενώσεις και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.) <https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf> Σ.53-54

Στην Αυστρία οποιαδήποτε νομική μορφή μπορεί να παρέχει ένα κατάλληλο πλαίσιο για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, αλλά κυρίως βασίζονται στα ακόλουθα: 1) εταιρικές σχέσεις και εταιρείες με κοινωνική ή οικολογική εστίαση, 2) ενώσεις και ιδρύματα με εμπορικές δραστηριότητες, 3) συνεταιρισμοί. <https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf> Σ.53

Με μερίδιο άνω του ενός τρίτου, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι η πιο δημοφιλής νομική μορφή για τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Σχεδόν το ένα τέταρτο των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι οργανωμένες ως ενώσεις. <https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf> σ.53

Οι αυστριακές κοινωνικές επιχειρήσεις υιοθετούν συνήθως ένα μοντέλο που συνδυάζει μια ένωση και μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, το οποίο προσφέρει τα πλεονεκτήματα και των δύο οργανωτικών μορφών. Η μη κερδοσκοπική δραστηριότητα ασκείται από τον σύλλογο, συχνά με φορολογικές ελαφρύνσεις. Αυτό το μοντέλο επιτρέπει επίσης την εκπροσώπηση ενός κοινωνικού σκοπού και τη συγκέντρωση κεφαλαίων μεταξύ των φιλανθρωπικών υποστηρικτών. <https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf> Σ. 54-55

1) Συνεταιρισμοί και εταιρείες

- Μια προσωπική εταιρεία [Personengesellschaft] αποτελείται από τουλάχιστον δύο εταίρους που συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου και συμφωνούν σε καταστατικό για το σκοπό αυτό. Οι ετερόρρυθμες εταιρείες [Kommanditgesellschaft], οι ομόρρυθμες εταιρείες [Offene Gesellschaft], GmbH & Co, KG και οι αστικές εταιρείες [Gesellschaft bürgerlichen Rechts] αποτελούν επίσης επιλογές. Εκτός από το GesbR, κανένα από αυτά δεν υφίσταται έως ότου καταχωριστούν στο εμπορικό μητρώο. <https://startup.usp.gv.at/en/gruendung/ueberlegungen-im-vorfeld/weitere-informationen/gesellschaftsformen.html>
- Η εταιρεία [Kapitalgesellschaft] είναι νομικό πρόσωπο με ανεξάρτητη νομική προσωπικότητα. Υπάρχουν δύο επιλογές: μια ανώνυμη εταιρεία [Aktiengesellschaft] και μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης [Ευέλικτη εταιρεία]. Αυτά δημιουργούνται μόνο μετά την καταχώρισή τους στο εμπορικό μητρώο. <https://startup.usp.gv.at/en/gruendung/ueberlegungen-im-vorfeld/weitere-informationen/gesellschaftsformen.html>

2) Σύλλογοι και ιδρύματα

Σύμφωνα με τον νόμο περί σύνδεσης (32/2018), μια ένωση είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με εστίαση γενικού συμφέροντος. Αν και ο πρωταρχικός στόχος μιας ένωσης δεν είναι η δημιουργία κέρδους, επιτρέπεται η επανεπένδυση κερδών στον οργανισμό. Εάν τα έσοδα ή οι δαπάνες υπερβαίνουν τα 3 εκατομμύρια ευρώ μεταξύ δύο ετών ή εάν τα έσοδα από δωρεές υπερβαίνουν το 1 εκατομμύριο ευρώ μεταξύ δύο ετών, ο σύλλογος πρέπει να παρέχει ισολογισμό. https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/my-country/austria_en

3) Συνεταιρισμοί

Ο συνεταιρισμός είναι η μόνη νομική μορφή που εξυπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό. Σύμφωνα με τον νόμο περί συνεταιρισμών (Genossenschaftsgesetz), πρωταρχικός στόχος ενός συνεταιρισμού είναι η προώθηση της εξαγοράς ή της επιχειρηματικής δραστηριότητας των μελών του. Η έμφαση δεν δίνεται στο κέρδος, αλλά στην επανεπένδυση κεφαλαίων που παράγονται προς όφελος του συνεταιρισμού ή στην καταβολή τους ως επιστροφές στα μέλη του συνεταιρισμού. Ο συνεταιρισμός ενδιαφέρεται πρωτίστως για την κάλυψη των αναγκών των μελών του και όχι για την αύξηση του κεφαλαίου. Τα μέλη πρέπει να ενεργούν ως ιδιοκτήτες και επενδυτές με δικαίωμα ψήφου, καθώς και ως αποδέκτες επιδοτούμενων υπηρεσιών, για να είναι επιτυχής αυτή η εργασία. Σε αντίθεση με μια ένωση, ένας συνεταιρισμός μπορεί να διανέμει κέρδη στα μέλη του. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η δημιουργία κέρδους δεν πρέπει να έρχεται σε αντίθεση με την εντολή προώθησης.

Οι αρχές του συνεταιριστικού μοντέλου είναι:

- Αυτοβοήθεια: Η αυτοβοήθεια αναφέρεται σε μια ένωση ατόμων με παρόμοια οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτιστικά ενδιαφέροντα και στόχους.
- Αυτοδιοίκηση: Τα μέλη αυτοδιοικούνται και το Εκτελεστικό Συμβούλιο ακολουθεί τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης.

- Αυτο-Ευθύνη: Τα μέλη είναι υπεύθυνα για τον επιχειρηματικό κίνδυνο και την οικονομική επιτυχία.

<https://www.wko.at/oe/gruendung/lf-social-entrepreneurs.pdf>

Η Αυστρία έχει 1.800 συνεταιρισμούς με συνολικά μέλη άνω των τριών εκατομμυρίων. Τα πιο συνηθισμένα είναι οι τράπεζες, οι αποθήκες, τα γαλακτοκομεία ή οι στεγαστικοί συνεταιρισμοί. Η δημοτικότητα των συνεταιρισμών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έχει επίσης συμβάλει στην αύξηση του αριθμού των νεοσύστατων επιχειρήσεων. <https://kooperieren.at/>

Στην Αυστρία, οι επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα μπορούν να λάβουν διάφορες νομικές μορφές. Το αυστριακό νομικό τοπίο προσφέρει ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων στις κοινοτικές επιχειρήσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, την υποστήριξη κοινωνικών στόχων ή την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών της κοινότητας.

4. Κύριος τομέας δραστηριότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο

4.1 Ισπανία

Παρακαλείσθε να αναφέρετε τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Κοινωνικών Επιχειρήσεων³ (2022) δείχνει ότι ο κύριος τομέας δραστηριοτήτων στην Ισπανία είναι ο εξής:

32.5%	Δραστηριότητες στον τομέα της ανθρώπινης υγείας και της κοινωνικής μέριμνας
18.8%	Εκπαίδευση
16.3%	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες
13.8%	Δραστηριότητες πληροφόρησης και επικοινωνίας
10.0%	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
7.5%	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
6.3%	Τέχνες, ψυχαγωγία και αναψυχή

Με γενικό στόχο τη διασφάλιση βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, καθώς και ειρήνης και ευημερίας για όλους τους πολίτες, τα Ηνωμένα Έθνη καθόρισαν τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) το 2015 ως μέρος της Ατζέντας του 2030. Η διοίκηση, οι επιχειρήσεις, ο τριτογενής τομέας και ειδικότερα οι κοινωνικοί επιχειρηματίες πρέπει να συνεργαστούν για την επίτευξη αυτών των στόχων. Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες όχι μόνο εργάζονται για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στους διάφορους ΣΒΑ, αλλά

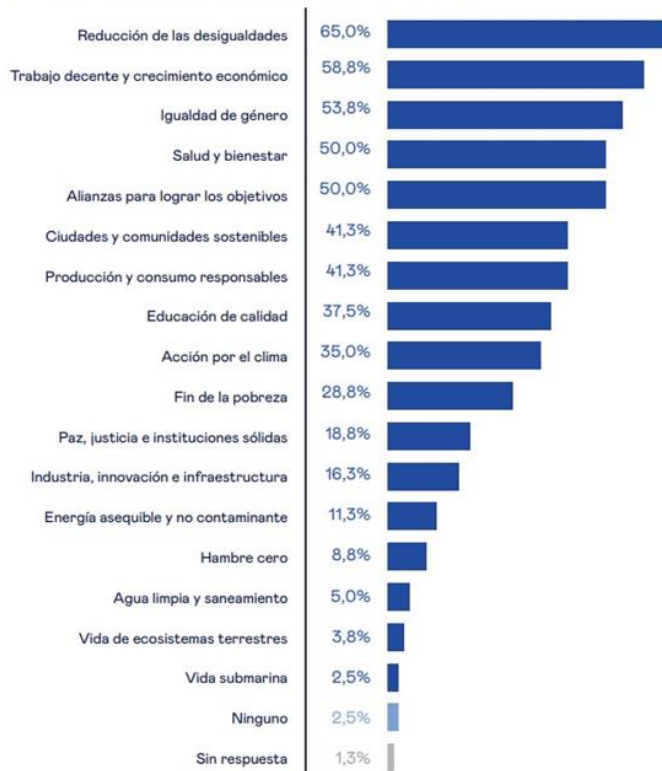
³ <https://euclidnetwork.eu/portfolio-posts/european-social-enterprise-monitor-esem/>

η εσωτερική τους διαχείριση καθοδηγείται επίσης από αξίες όπως η προσαρμοστικότητα, η διαφάνεια και η βιωσιμότητα.

Πίνακας 12. ΣΒΑ και Κοινωνικοί Επιχειρηματίες

¿Qué tipo de impacto social/ambiental quiere lograr su organización?
(Objetivos de Desarrollo Sostenible de la ONU)

*Las empresas participantes en el estudio podían marcar más de una opción

Πηγή: (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Κοινωνικών Επιχειρήσεων, 2022)

Μετάφραση στα αγγλικά:

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης	%
Μείωση των ανισοτήτων	65%
Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη	58.8%
Υγεία και ευεξία	50%
Ισότητα των φύλων	53.8%
Συνεργασίες για την επίτευξη των στόχων	50%
Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες	41.3%
Ποιοτική εκπαίδευση	37.5%
Υπεύθυνη παραγωγή και κατανάλωση	41.3%

Δράση για το κλίμα	35.0%
Εξάλειψη της φτώχειας	28.8%
Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές	16.3%
Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί	18.8%
Προσιτή και καθαρή ενέργεια	11.3%
Μηδενική πείνα	8.8%
Ζωή των χερσαίων οικοσυστημάτων	3.8%
Καθαρό νερό και αποχέτευση	5.0%
Υποβρύχια ζωή	2.5%
Κανένας	2.5%
Καμία απάντηση	1.3%

Οι σχετικές δραστηριότητες στην Ισπανία συνδέονται άμεσα με αυτούς τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.

Επιπλέον, η Ισπανική Επιχειρηματική Συνομοσπονδία Κοινωνικής Οικονομίας (CEPES), που ιδρύθηκε το 1992, είναι η αντιπροσωπευτική οντότητα της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ισπανία, που περιλαμβάνει 29 οργανισμούς που είναι κρατικές ή περιφερειακές συνομοσπονδίες και συγκεκριμένες επιχειρηματικές ομάδες Συνεταιρισμών, Εργατικών Εταιρειών, Αλληλασφαλιστικών Εταιρειών, Εταιρειών Ένταξης, Ειδικών Κέντρων Απασχόλησης, Συντεχνιών Αλιέων και Ενώσεων Τομέα Αναπηρίας, με περισσότερες από 200 δομές υποστήριξης σε περιφερειακό επίπεδο. Όλοι τους εκπροσωπήθηκαν το 2022:

- 43.192 εταιρείες σε όλους τους οικονομικούς τομείς με εταιρείες όλων των μεγεθών από πολυεθνικές, ΜΜΕ έως μικρές εταιρείες, με αναγνωρισμένα εμπορικά σήματα και ηγέτες. 6 στις 100 ισπανικές εταιρείες είναι εταιρείες κοινωνικής οικονομίας.
- 2.184.234 άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας: 12% της απασχόλησης της χώρας.
- Αντιπροσωπεύει το 10% του ΑΕΠ της Ισπανίας όσον αφορά τον κύκλο εργασιών των εταιρειών της.
- Περισσότεροι από 21.625.000 εκατομμύρια άνθρωποι συνδέονται συνειρμικά με κάποια οντότητα της Κοινωνικής Οικονομίας.

Η Κοινωνική Οικονομία, επομένως, αποτελεί σημαντικό μέρος του ιδιωτικού τομέα στην Ισπανία και την Ευρώπη, όπου υπάρχουν περισσότερες από 2,8 εκατομμύρια εταιρείες και οντότητες της Κοινωνικής Οικονομίας που παρέχουν σχεδόν 14 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και το 8% του ΑΕΠ της ΕΕ.

Η μελέτη που εκπονήθηκε από το CEPES με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης και δημοσιεύτηκε από την CAJAMAR το 2020 (<https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://www.cepes.es/files/publicaciones/125.pdf>) επιβεβαίωσε με εμπειρικά δεδομένα ότι η Κοινωνική Οικονομία έχει σημαντική παρουσία σε ενδιάμεσες πόλεις και αγροτικές περιοχές και ότι η συμβολή της στη δημιουργία επιχειρηματικού δικτύου και απασχόλησης είναι πολύ σημαντική, (σε δήμους με λιγότερους από 40.000 κατοίκους (60,2% των εταιρειών και 54,6% των εργαζομένων τους), καθιστώντας τον κορυφαίο επιχειρηματικό παράγοντα σε αυτές τις περιοχές.

Η μελέτη υποστηρίζει ότι η Κοινωνική Οικονομία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην αγροτική οικονομία και ένα σημαντικό μέρος της συνδέεται με αυτήν: το 7% των αγροτικών εταιρειών και οντοτήτων και το 5,2% της αγροτικής απασχόλησης ανήκουν στην Κοινωνική Οικονομία.

Εάν λαμβάνονταν υπόψη μόνο οι νεότερες εταιρείες, το 47,4 % των εταιρειών της κοινωνικής οικονομίας θα ήταν εγκατεστημένες σε ενδιάμεσες πόλεις και αγροτικές περιοχές και το 52,6 % σε μεγάλες πόλεις. Στην περίπτωση της εμπορικής οικονομίας, τα ποσοστά αυτά είναι 35,8% και 64,2% αντίστοιχα. (CEPES, 2022, <https://www.cepes.es/files/publicaciones/132.pdf>).

4.2 Λιθουανία

Παρακαλείσθε να αναφέρετε τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 153 κοινωνικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στη Λιθουανία σε αυτούς τους κλάδους: περιβάλλον/βιωσιμότητα, ένταξη/επάγγελμα, πολιτισμός/ανθρώπινα δικαιώματα, βοήθεια για παιδιά/εφήβους/οικογένειες, βοήθεια για ηλικιωμένους, βοήθεια για άτομα με αναπηρίες, ψυχολογική/συναισθηματική/σωματική υγεία, εκπαίδευση/άτυπη εκπαίδευση ([Κοινωνική επιχείρηση](#)). Δεν υπάρχουν πολλές δημοσιεύσεις σχετικά με την ανάλυση των κοινωνικών επιχειρήσεων ή την ανάπτυξή τους στη Λιθουανία.

Η Λιθουανία υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων. Σε αντίθεση με πολλά ευρωπαϊκά έθνη, η Λιθουανία δεν διαθέτει σαφή νομικό ορισμό της κοινωνικής επιχείρησης. Αυτή η ασάφεια καθιστά δύσκολη τη θέσπιση κανονισμών και συστημάτων υποστήριξης που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων. Σε αντίθεση με τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 10% και πάνω από 6% των εργαζομένων που εργάζονται σε κοινωνικές επιχειρήσεις, η Λιθουανία έχει μόνο 0,6%. Ακόμη και σε σύγκριση με γειτονικές χώρες όπως η Εσθονία (6,2%) και η Πολωνία (2,3%), η Λιθουανία έχει πολύ μικρότερο τομέα κοινωνικών επιχειρήσεων⁴.

4.3 Ελλάδα

---

⁴ Marta BRUSCHI, Gianluca PASTORELLI, Fabiana POMPERMAIER, Viktorija BRAZIUNAITE (2023) Pathways for development of Social Economy Ecosystem in Lithuania: Building on European experiences. Ανακτήθηκε από <https://www.diesis.coop/wp-content/uploads/2023/03/Feasibility-Study-Diesis-LISVA-02032023.pdf>

Παρακαλείσθε να αναφέρετε τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

Η κοινωνική οικονομία στην Ελλάδα αντιπροσωπεύει περίπου το 2,86% του ΑΕΠ της χώρας και απασχολεί περίπου το 7,5% του συνολικού εργατικού δυναμικού. Στον τομέα κυριαρχούν οι συνεταιρισμοί, οι οποίοι αποτελούν το 60% των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, ακολουθούμενοι από ενώσεις (30%) και ιδρύματα (10%). Η πλειονότητα των οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα δραστηριοποιείται στους τομείς της εκπαίδευσης (25%), των κοινωνικών υπηρεσιών (20%) και του πολιτισμού (15%). Η κοινωνική οικονομία αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια, με αύξηση 10% στον αριθμό των οργανώσεων μεταξύ 2015 και 2020. Ωστόσο, ο τομέας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, όπως η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και η έλλειψη αναγνώρισης από την κυβέρνηση.

Πίνακας 13. Ελληνικές Κοινωνικές Επιχειρήσεις ανά έτος

EAST-WEST Journal of ECONOMICS AND BUSINESS

Table 2: Greek Social Enterprises' Establishments per Year (2012-August 2022)

Category	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Limited liability cooperatives	1	4	5	4	2	5	4	2	0	0	0
SCEs for the integration of special groups	0	0	1	0	0	1	3	3	3	6	2
SCEs for the integration of vulnerable groups	2	1	3	3	2	2	9	3	7	7	1
SCEs for collective and social benefit purposes	33	74	112	134	178	277	354	299	227	196	83
Workers' cooperatives	0	1	0	2	1	9	0	4	1	1	1
Total	36	80	121	143	183	294	370	311	238	210	87
Rate of Change (ROC) (%)	-	122,22	51,25	18,18	27,9%	60,66	25,85	-15,95	-23,47	-11,76	-58,57

Source: National Registry of Social and Solidarity Economy (NRSSE)

Αναφορά:

https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/my-country/greece_en

4.4 Βέλγιο

Παρακαλείσθε να αναφέρετε τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Βιομηχανικός τομέας

Το 93% των κοινωνικών επιχειρήσεων έχουν περισσότερες από μία δραστηριότητες και κατά μέσο όρο 3,3 ανά οργανισμό. Επιπλέον, οι δραστηριότητές τους εκτείνονται σε πολύ διαφορετικούς κλάδους, που κυμαίνονται από την υγεία και την κοινωνική εργασία, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο έως τις κατασκευές. Είναι αρκετά εντυπωσιακό να σημειωθεί

ότι το 51% του δείγματός μας είναι στην πραγματικότητα παρόν σε τουλάχιστον δύο τμήματα της βιομηχανίας. Όσον αφορά τους κυρίαρχους κλάδους, οι «επιχειρηματικές δραστηριότητες» πρέπει να εξετάζονται μέσω του ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων που απαριθμούνται σε αυτήν την κατηγορία: υπηρεσίες πρόσληψης/επανατοποθέτησης στην αγορά εργασίας, συντήρηση κτιρίων όπως επαγγελματικός καθαρισμός και κηπουρική, διαχείριση ΤΠ και δοκιμές λογισμικού, έλεγχος/παροχή συμβουλών, εκτύπωση και ταχυδρομείο, επικοινωνία, μάρκετινγκ και υπηρεσίες διαφήμισης. Τέλος, το ποσοστό των κοινωνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των κοινοτικών και κοινωνικών υπηρεσιών και της εκπαίδευσης είναι αρκετά χαμηλό, πολύ χαμηλότερο από ό,τι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες⁵.

Πίνακας 14. Διανομή της βιομηχανίας παρούσα, Βέλγιο

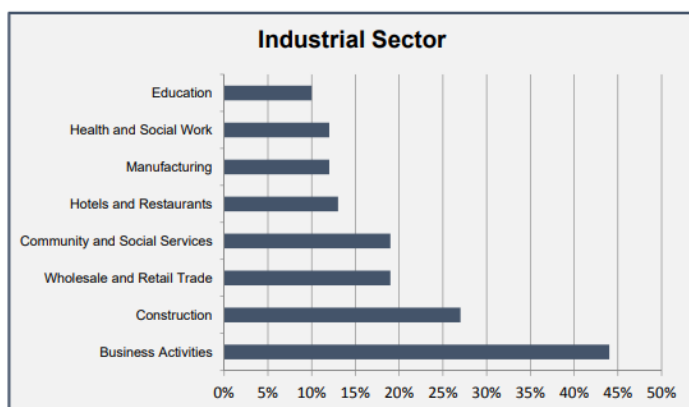

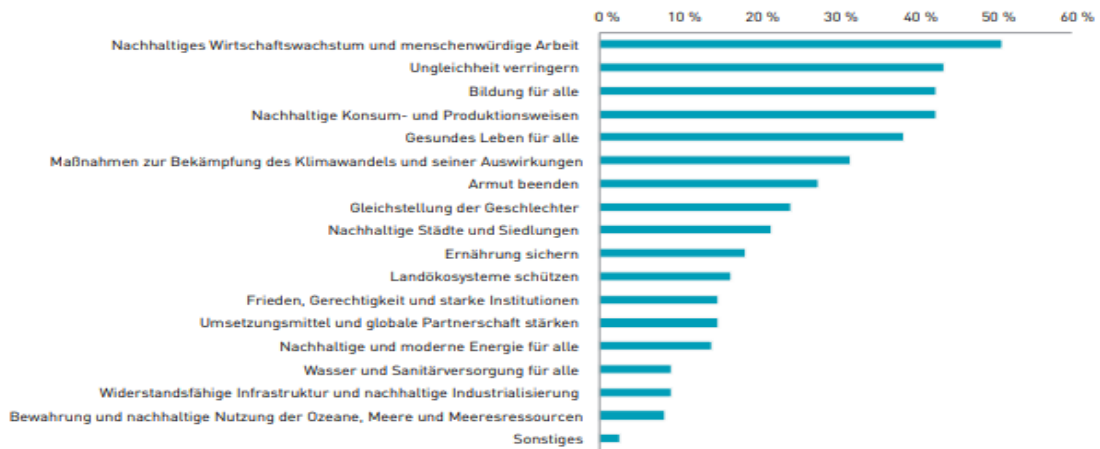
Figure 1: Distribution of industry presence (N=78)

4.5 Αυστρία

Παρακαλείσθε να αναφέρετε τους κύριους τομείς δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται οι επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκθέσεις, εθνικές έρευνες και άλλες πηγές.

Ακολουθώντας τη δομή προσανατολισμού στόχων για τις κοινωνικές επιχειρήσεις στην Αυστρία που παρουσίασε η WKO, δείχνει μια στενή εμπλοκή με την Ατζέντα 30 και τους ΣΒΑ. Ως εκ τούτου, ο τομέας στον οποίο οι κοινωνικές επιχειρήσεις ευδοκίμουν περισσότερο συνδέεται με τους τέσσερις πρώτους ΣΒΑ. Επιπλέον, οι κυρίαρχοι βιομηχανικοί τομείς είναι 1. Πληροφόρηση και επικοινωνία 2. Άλλες οικονομικές υπηρεσίες 3. Υγεία και κοινωνική μέριμνα. 4. Παραγωγή προϊόντων 5. Εκπαίδευση.

Gesellschaftliche Zielsetzungen Sustainable Development Goals

Quelle: Social Entrepreneurship Monitor 2021, SENA; Gesellschaftliche Zielsetzungen Sustainable Development Goals (n = 119) SEM20

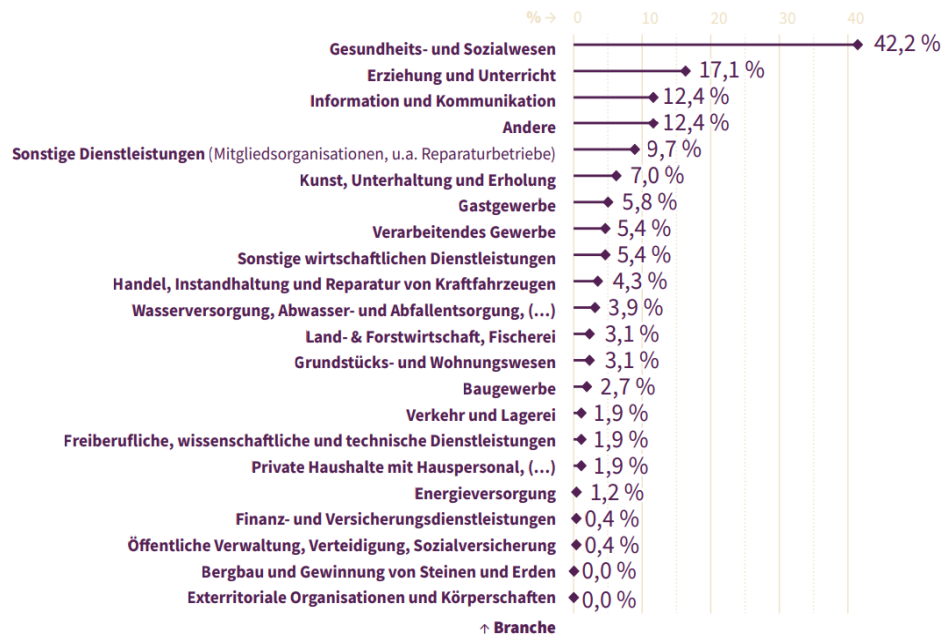
Πίνακας 15. ΣΒΑ και οικονομία, Αυστρία

Πηγή: [lf-social-entrepreneurs.pdf \(wko.at\)](https://www.wko.at/lf-social-entrepreneurs.pdf)

Πίνακας 16. Τομείς οικονομίας, Αυστρία

Abb. 5. Tätigkeitsfelder nach UN ISIC

In welcher Branche ist Ihre Organisation hauptsächlich tätig?

Πηγή: Πίνακας 14. Διανομή της βιομηχανίας παρούσα, Βέλγιο https://research.wu.ac.at/ws/portalfiles/portal/31332598/WU_Studienbericht_Austrian_Social_Enterprise_Monitor2021_2022.pdf

Οι τομείς δραστηριότητας των κοινωνικών επιχειρηματιών είναι πολύ διαφορετικοί. Το **59,3% των Αυστριακών κοινωνικών επιχειρηματιών** προσδιορίζουν τον **τομέα της υγείας και τον κοινωνικό τομέα ή τον τομέα της εκπαίδευσης ως την κύρια εστίασή τους**. Επιπλέον, ο τομέας της πληροφόρησης και της επικοινωνίας, ο οποίος είναι ασυνήθιστος για τον παραδοσιακό κοινωνικό τομέα, εκπροσωπείται συγκριτικά καλά με 12,4%. https://research.wu.ac.at/ws/portalfiles/portal/31332598/WU_Studienbericht_Austrian_Social_Enterprise_Monitor2021_2022.pdf

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Κοινωνικών Επιχειρήσεων (2022) δείχνει ότι στην Αυστρία οι πιο συνηθισμένοι επιχειρηματικοί τομείς είναι:

- δραστηριότητες υγείας και κοινωνικής μέριμνας (42,2%)
- Εκπαίδευση (17,1%)
- Πληροφόρηση & επικοινωνία / Σε καμία άλλη κατηγορία (12,4% ανά τεμάχιο) <https://knowledgecentre.euclidnetwork.eu/2022/11/15/2-european-social-enterprise-monitor-report-2021-2022/>

ΜΕΡΟΣ 2. ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΆΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΌ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΌΤΗΤΑΣ

1. Πλαίσιο Ικανοτήτων: EntreComp & DigComp

Το Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων, γνωστό και ως EntreComp, προσφέρει ένα εργαλείο για τη βελτίωση της επιχειρηματικής ικανότητας των Ευρωπαίων πολιτών και οργανισμών. Το πλαίσιο αποσκοπεί στην επίτευξη συναίνεσης γύρω από μια κοινή αντίληψη των επιχειρηματικών ικανοτήτων με τον καθορισμό 3 τομέων ικανοτήτων, ενός καταλόγου 15 ικανοτήτων, μαθησιακών αποτελεσμάτων και επιπέδων επάρκειας, στα οποία μπορούν να αναφέρονται οι τρέχουσες και μελλοντικές πρωτοβουλίες.

Το πλαίσιο περιγράφει την επιχειρηματικότητα ως εγκάρσια ικανότητα, η οποία μπορεί να εφαρμοστεί από τους πολίτες σε όλους τους τομείς της ζωής, από την καλλιέργεια της προσωπικής ανάπτυξης έως την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία, την (επαν)ένταξη στην αγορά εργασίας ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος και τη δημιουργία επιχειρήσεων (πολιτιστικών, κοινωνικών ή εμπορικών).

Οι ικανότητες στον τομέα «Ιδέες και ευκαιρίες» αναφέρονται στον εντοπισμό ευκαιριών, τη δημιουργικότητα, το όραμα, την εκτίμηση ιδεών και την ηθική και βιώσιμη σκέψη. Οι ικανότητες στον τομέα «Πόροι» καλύπτουν την αυτογνωσία και την αυτοαποτελεσματικότητα, τα κίνητρα και την επιμονή. Κινητοποίηση πόρων. Χρηματοοικονομικός και οικονομικός αλφαριθμητισμός και κινητοποίηση άλλων. Ενώ οι ικανότητες στον τομέα «Σε δράση» αφορούν την ανάληψη πρωτοβουλίας, τον προγραμματισμό και τη διαχείριση, την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου, τη συνεργασία με άλλους και τη μάθηση μέσω της εμπειρίας.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων (DigComp) ορίζει πέντε βασικούς τομείς ψηφιακής ικανότητας: γραμματισμός στις πληροφορίες και τα δεδομένα, επικοινωνία και συνεργασία, δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, ασφάλεια και επίλυση προβλημάτων. Μαζί, αυτές οι ικανότητες καλύπτουν βασικές ικανότητες όπως η εύρεση και διαχείριση αξιόπιστων πληροφοριών, η συνεργασία με άλλους μέσω ψηφιακών εργαλείων, η υπεύθυνη δημιουργία και κοινή χρήση περιεχομένου, η διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας των δεδομένων και η δημιουργική χρήση τεχνολογιών για την αντιμετώπιση αναγκών.

Στο πλαίσιο των έργων που καθοδηγούνται από την κοινότητα, αυτές οι ικανότητες γίνονται παράγοντες συμμετοχής, καινοτομίας και βιωσιμότητας: Το DigComp δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να είναι απασχολήσιμοι καθώς και να συνδημιουργούν και να ηγούνται έργων που δημιουργούν κοινωνική αξία και ενισχύουν την τοπική ανθεκτικότητα.

Επιπλέον, παρέχονται οι αρμοδιότητες για τις επιχειρήσεις που διοικούνται από την κοινότητα, όπως περιγράφονται σε διάφορα έγγραφα από την Ισπανία, τη Λιθουανία, την Αυστρία, το Βέλγιο και την Ελλάδα.

2. Κύριες ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες και ικανότητες υπό την ηγεσία της κοινότητας

2.1 Ισπανία

Το τμήμα αυτό θα πρέπει να παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα και να τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp.

Πίνακας 17. Ικανότητες στην Ισπανία

Έγγραφο	Ικανότητες	βιβλιογραφικές αναφορές
(1) Ικανότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας, COEMS: Επισκόπηση Μέσω Πανεπιστημιακών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στη Λατινική Αμερική και Ισπανία	1) Ικανότητες που σχετίζονται με την εργασία ή την εργασία που πρέπει να εκτελεστεί 2) Ικανότητες στις Κοινωνικές Σχέσεις 3) Ανάπτυξη Ατομικών Ικανοτήτων 4) Φιλοσοφική και Ηθική Επάρκεια	https://www.redalyc.org/pdf/367/36741404007.pdf
(2) Ένα μοντέλο κατάρτισης για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	1) Εργαλειακές ικανότητες. 2) Διαπροσωπικές ικανότητες, ταξινομημένες σε δύο ομάδες (ενδοπροσωπικές δεξιότητες και διαπροσωπικές δεξιότητες), 3) και Συστημικές Ικανότητες	https://ddd.uab.cat/pub/educar/educar_a2021v57n1/educar_a2021v57n1p97.pdf

(1) Ικανότητες Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας: COEMS (2015)

COEMS 1 - Ικανότητες που σχετίζονται με την **εργασία ή την εργασία που πρέπει να εκτελεστεί:**

- Καινοτομία και δημιουργικότητα: Ικανότητα δημιουργικής ανταπόκρισης σε προσωπικές, οργανωτικές και κοινωνικές απαιτήσεις και ανάγκες, να τροποποιήσει τόσο τις διαδικασίες όσο

και τα αποτελέσματα· να αισθάνονται άνετα και να είναι ανοιχτοί σε νέες ιδέες, προσεγγίσεις και πληροφορίες.

- Όραμα και προνοητικότητα: Αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών: Ικανότητα έναρξης, δημιουργίας, επίτευξης και οικοδόμησης πρωτοβουλίας. να παράγει ιδέες και να εντοπίζει ευκαιρίες όπου οι άλλοι βλέπουν χάος, αντίφαση ή σύγχυση.

- Συνεχής στοχοθεσία: Ικανότητα να θέτεις σαφείς προκλήσεις αλλά, ταυτόχρονα, εφικτούς στόχους.

- Λήψη αποφάσεων: Ικανότητα επιλογής της καλύτερης εναλλακτικής λύσης για δράση, δέσμευση και συνέπεια με την απόφαση που ελήφθη.

- Σχεδιασμός και διαχείριση: Ικανότητα οργάνωσης με τακτικό, συνεκτικό και ρεαλιστικό τρόπο.

- Επίλυση προβλημάτων: Ικανότητα αναγνώρισης προβλημάτων ως ουσιαστικό μέρος του έργου και αντιμετώπισής τους με δημιουργικές λύσεις και θετική στάση.

- Διαχείριση χρόνου: Ικανότητα οργάνωσης και σωστής κατανομής του χρόνου των καθημερινών δραστηριοτήτων που εκτελούνται για τη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος και την εκπλήρωση του σχεδίου.

COEMS 2 - Ικανότητες στις Κοινωνικές Σχέσεις

- Ηγεσία: Ικανότητα να ηγείται ή να καθοδηγεί τους άλλους με σεβασμό. να επηρεάσει τους ανθρώπους· και να συμβάλει στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη.

- Ικανότητα αποτελεσματικής σχέσης: Ικανότητα συσχέτισης και ενημέρωσης μεταξύ διαφορετικών συλλογικοτήτων, οργανώσεων ή ομάδων σε διαφορετικά πλαίσια και καταστάσεις, προκειμένου να ενισχυθεί κανείς μέσω της δημιουργίας δικτύων επαφής και συνεργασίας με άλλους.

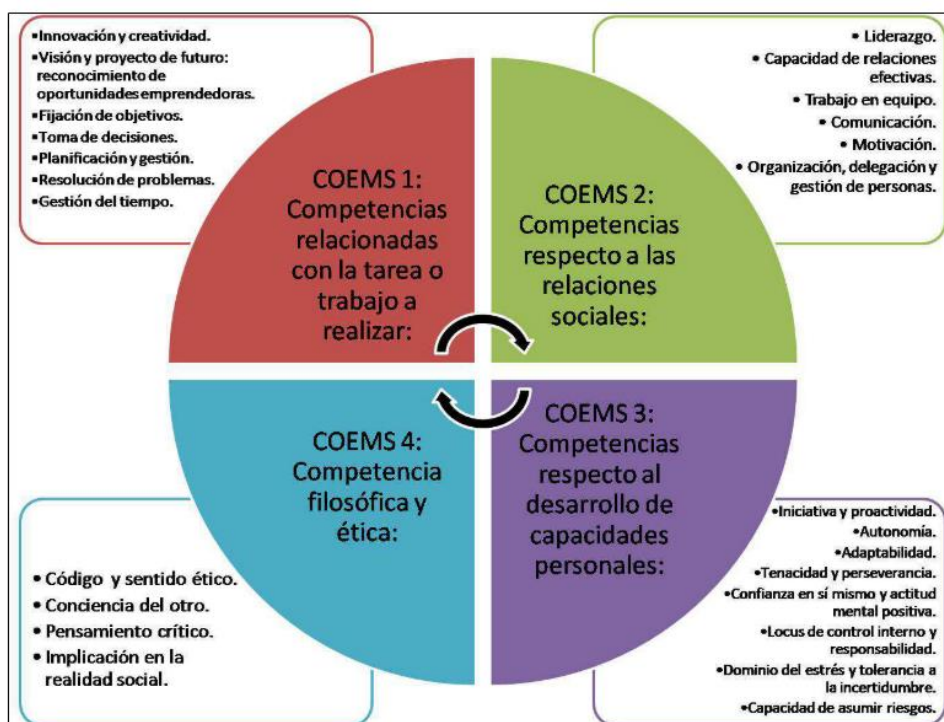
- Ομαδική εργασία: Ικανότητα ενσωμάτωσης και ενεργού συνεργασίας για την επίτευξη κοινών στόχων με άλλα άτομα, τομείς και οργανισμούς.

- Επικοινωνία: Ικανότητα σωστής και άπταιστα επικοινωνίας με διαφορετικούς ανθρώπους και σε διαφορετικές καταστάσεις. ικανότητα να ακούς με ενσυναίσθηση και διεκδικητικότητα, να είσαι ανεκτικός, υπομονετικός, δεκτικός, να δείχνεις ενδιαφέρον, να μην αποκλείεις, ερμηνεία συναισθημάτων? και παροχή κατάλληλης ανατροφοδότησης σε κάθε άτομο.

- Κίνητρο: Ικανότητα να ενθαρρύνει κανείς τον εαυτό του και τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργάζεται, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον, να αναπτύξουν τη δουλειά τους με ενδιαφέρον.

- Οργάνωση, ανάθεση και διαχείριση ανθρώπων: Ικανότητα επαρκούς επιλογής των ατόμων που πρόκειται να αποτελέσουν μέρος του έργου σας. συντονίζει την ομάδα· και να κατανέμει αρμοδίως τα καθήκοντα και τις λειτουργίες.

Εικόνα 1. Ικανότητες Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Πηγή: Ικανότητες Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, COEMS (2015) ⁶

COEMS 3 - Ανάπτυξη Ατομικών Ικανοτήτων

- Πρωτοβουλία και προορατικότητα: Ικανότητα προώθησης πρωτοβουλιών. εισαγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή τεχνολογίας· και για την πρόβλεψη μελλοντικών προβλημάτων, αναγκών ή αλλαγών.
- Αυτονομία: Ικανότητα αναζήτησης ανεξαρτησίας και ελευθερίας δράσης.
- Ικανότητα προσαρμογής: Ευελιξία για να αγκαλιάσετε την αλλαγή.
- Επιμονή και επιμονή: Ικανότητα επιμονής σε μια εργασία ή ενέργεια από την αρχή μέχρι το τέλος. να το φέρει εις πέρας με θυσίες, δέσμευση και αποφασιστικότητα· να ξεπεραστούν πρώιμες αντιξοότητες ή δυσκολίες· και να ξεπεράσουμε την αποτυχία.
- Αυτοπεποίθηση και θετική ψυχική στάση: Ικανότητα εκτίμησης του εαυτού, των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων για την επιτυχή ανάπτυξη μιας πρωτοβουλίας ή ενός έργου.
- Εσωτερικός έλεγχος και ευθύνη: Αντιλαμβανόμενοι ότι η επιτυχία εξαρτάται από τον εαυτό του και όχι από εξωτερικές συνθήκες. αναλαμβάνοντας την ευθύνη των πράξεών του.
- Διαχείριση άγχους και ανοχή στην αβεβαιότητα: Ικανότητα ελέγχου σε δύσκολες ή συντριπτικές καταστάσεις. και να αντέξει το άγχος και την ανασφάλεια.

⁶ - www.ucm.es/info/revesco

- Ικανότητα ανάληψης κινδύνων: Ικανότητα αποδοχής κινδύνων και ανάληψης των ευθυνών που αυτό συνεπάγεται.

COEMS 4 - Φιλοσοφική και **Ηθική** Ικανότητα

- Ηθικός κώδικας και αίσθηση δεοντολογίας: Ικανότητα δράσης και συμπεριφοράς που διέπεται από ηθικά πρότυπα που βασίζονται στο σεβασμό προς τους ανθρώπους και τη φύση.

- Επίγνωση των άλλων: Ικανότητα ανάλυσης, κατανόησης και δράσης σύμφωνα με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ανθρώπων. και να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές πτυχές, τόσο επαγγελματικές όσο και προσωπικές, που επηρεάζουν κάθε άτομο.

- Κριτική σκέψη: Ικανότητα να αμφισβητεί κανείς τον εαυτό του για διαφορετικά πράγματα και να διατηρεί ενδιαφέρον για τα θεμέλια στα οποία βασίζονται οι ιδέες, οι πράξεις, οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις του ίδιου και των άλλων.

- Συμμετοχή στην κοινωνική πραγματικότητα: Ικανότητα δέσμευσης και συμπεράσεως κοινωνικών και πολιτισμικών πτυχών μέσω της κοινωνικής συνύπαρξης σε διαφορετικές πραγματικότητες.

(2) Ένα εκπαιδευτικό μοντέλο για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας⁷ (2021)

- Εργαλειακές ικανότητες: λειτουργούν ως μέσο για την επίτευξη ενός σκοπού. Απαιτούν έναν συνδυασμό χειρωνακτικών δεξιοτήτων και γνωστικών ικανοτήτων που απαιτούνται για την επαγγελματική ικανότητα. Αυτά περιλαμβάνουν την ικανότητα στην παράδοση ιδεών και το περιβάλλον στο οποίο οι άνθρωποι μπαίνουν στο παιχνίδι, όπως η επίλυση προβλημάτων, η διαχείριση χρόνου, η πρακτική σκέψη και η αναλυτική σκέψη.

- Διαπροσωπικές ικανότητες: απαιτούν προσωπικές και σχεσιακές δεξιότητες. Αυτές οι ικανότητες αναφέρονται στην ικανότητα ή την ικανότητα έκφρασης συναισθημάτων και συναισθημάτων με τον καταλληλότερο τρόπο και αποδοχής των συναισθημάτων των άλλων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να συνεργαστούν για την επίτευξη κοινών στόχων.

Οι διαπροσωπικές ικανότητες χωρίζονται σε δύο ομάδες:

(α) Προσωπικές δεξιότητες: αυτογνωσία, αυτοκριτική, αυτοπεποίθηση και μάθηση προσανατολισμός.

β) Διαπροσωπικές δεξιότητες: ομαδική εργασία, ηθική συμπεριφορά και κοινωνική ευθύνη.

- Συστημικές ικανότητες: Αυτές οι ικανότητες περιλαμβάνουν την ικανότητα σχεδιασμού αλλαγών που θα επιφέρουν βελτιώσεις στα συνολικά συστήματα και την ικανότητα

---

⁷ https://ddd.uab.cat/pub/educar/educar_a2021v57n1/educar_a2021v57n1p97.pdf

σχεδιασμού νέων συστημάτων. Περιλαμβάνει: ηγεσία, διαχείριση έργων, στρατηγικό όραμα, πρωτοβουλία, επιχειρηματικότητα, καινοτομία και θεσμική επικοινωνία.

2.2 Λιθουανία

Το τμήμα αυτό θα πρέπει να παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα και να τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp.

Δεν δίνονται συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές ή κατευθύνσεις σχετικά με τις δεξιότητες ή τις ικανότητες που απαιτούνται για την οικοδόμηση κοινωνικών επιχειρήσεων στη Λιθουανία. Από ένα φυλλάδιο του [Οδηγός κοινωνικής επιχείρησης](#) μπορούμε να διακρίνουμε διάφορες δεξιότητες, ικανότητες ή χαρακτηριστικά που θα ήταν ωφέλιμα όταν σκεφτόμαστε να ξεκινήσουμε μια κοινωνική επιχείρηση:

- Ενσυναίσθηση και αλτρουισμός
- Στρατηγική σκέψη
- Καινοτομία
- Επίλυση προβλήματος
- Εξωστρέφεια
- Περιέργεια
- Αναζήτηση αλλαγών
- Προσδιορισμός
- Κίνητρο
- Συνεργατικότητα
- Θετικό
- Αποδοχή

Η οριοθέτηση με το EntreComp είναι σαφώς ορατή.

Πίνακας 18. Αρμοδιότητες στη Λιθουανία

Έγγραφο	Ικανότητες
www.skvc.lt/uploads/lawacts/docs/379_8e0ce0fbd4584b48f25de44593c8da3.pdf	να τεκμηριώσουν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες με γνώση και κατανόηση, οργανισμούς και άλλα κοινωνικά συστήματα σχεδιάζονται, διοικούνται και αναπτύσσονται
	να εφαρμόζουν δημιουργικά και κριτικά τις ερευνητικές μεθόδους και τα εργαλεία Θεωρητικά και πρακτικά προβλήματα διαχείρισης
	να συλλέγουν, να δομούν, να αναλύουν, να ερμηνεύουν και να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που επαγγελματικές δραστηριότητες, να διατυπώνει τις αιτιολογημένες απόψεις και να λαμβάνει τις αιτιολογημένες
	να εκφράζουν ιδέες για τα θέματα διαχείρισης προφορικά και γραπτά, επαγγελματικά και με αιτιολογημένο τρόπο, να συμμετέχουν σε συζητήσεις με επαγγελματίες και άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες

	να συμμορφώνεται με τις αρχές της αειφόρου διαχείρισης, αναπτύσσοντας παράλληλα οργανισμούς, ιδρύματα και άλλα κοινωνικά συστήματα
	να βελτιώσει την επαγγελματική ικανότητα, να προσπαθήσει για προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη, να συμμορφωθεί με την επαγγελματική δεοντολογία και να μάθει όλη τη ζωή
	να είναι σε θέση να εκτελούν τις κύριες λειτουργίες διαχείρισης που είναι απαραίτητες για να μπορέσουν οι οργανισμοί, τα ιδρύματα και άλλα κοινωνικά συστήματα
	να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την ανάπτυξη οργανισμών, ιδρύματα και άλλα κοινωνικά συστήματα, για την ανάλυση και επίλυση των προβλημάτων απόδοσης λαμβάνοντας υπόψη ένα σύνθετο και δυναμικό εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον αυτών των συστημάτων
	να εκπαιδεύσει την ανάγκη να ενδιαφερθεί για καινοτομίες στον τομέα της διαχείρισης, να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις γνώσεις διαχείρισης υπό διάφορες συνθήκες και σε διαφορετικά οργανωτικά πλαίσια, να τις συνδυάζουν με γνώσεις σε άλλα πεδία κοινωνικών σπουδών και να κατανοούν τον αντίκτυπο των αποφάσεων που λαμβάνονται στον οργανισμό και το περιβάλλον του
	να αναπτύξουν πολυμάθεια, να μπορούν να σκέφτονται δημιουργικά και κριτικά, να βλέπουν και να κατανοούν το αντικείμενο διαχείρισης ως αναπόσπαστο σύστημα διαφορετικών δραστηριοτήτων και να βελτιώσουν τη δική τους επαγγελματική ικανότητα μέσω της δια βίου μάθησης

Επιπλέον, το σύνολο δεξιοτήτων για κάθε επίπεδο εκπαίδευσης περιγράφεται λεπτομερώς στην περιγραφή (www.skvc.lt/uploads/lawacts/docs/379_8e0ce0fbd4584b48f25dee44593c8da3.pdf), δηλαδή:

21. Με την ολοκλήρωση των πανεπιστημιακών σπουδών του δεύτερου κύκλου, πρέπει να επιτευχθούν τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

21.1. Γνώση και εφαρμογή της. Το άτομο:

21.1.1. είναι σε θέση να κατανοεί τις εταιρείες (οργανισμούς) και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους, το εξωτερικό πλαίσιο, όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες (οργανισμοί) και γνωρίζει πώς να τις διαχειρίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη μακροπρόθεσμη και βιώσιμη προοπτική,

21.1.2. είναι σε θέση να κατανοεί και να εφαρμόζει συστηματικά τις σύγχρονες θεωρίες διαχείρισης σε παγκόσμιες, πολύπλοκες και αβέβαιες συνθήκες, προκειμένου να βελτιώσει τις επιχειρηματικές και διοικητικές πρακτικές,

21.1.3. είναι σε θέση να προβλέψει τις πιθανές επιπτώσεις των διαχειριστικών αποφάσεων στις επιχειρήσεις και την κοινωνία,

21.1.4. είναι σε θέση να κατανοεί και να εφαρμόζει τις αρχές της δημιουργίας βιώσιμης αξίας,

21.1.5. έχει δεξιότητες διαχείρισης που βασίζονται στα αποτελέσματα της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας που δημιουργούν τη βάση για την ικανότητα δημιουργίας νέας γνώσης.

21.2. δεξιότητες διεξαγωγής έρευνας. Το άτομο:

21.2.1. είναι σε θέση να επιλέγει, να συστηματοποιεί και να αξιολογεί με κριτικό πνεύμα ορισμένες επιστημονικές έρευνες σε θέματα διαχείρισης,

21.2.2. είναι σε θέση να αναπτύσσει και να διεξάγει ανεξάρτητα έρευνα στον τομέα της διαχείρισης·

21.2.3. είναι σε θέση να ερμηνεύει τα αποτελέσματα της έρευνας και να παρουσιάζει διαχειριστικές αποφάσεις,

21.3. ειδικές δεξιότητες στον τομέα. Το άτομο:

21.3.1. είναι σε θέση να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε διάφορες καταστάσεις επαγγελματικών δραστηριοτήτων·

21.3.2. είναι σε θέση να εποπτεύει τις δραστηριότητες άλλων εργαζομένων σε διάφορα παγκόσμια πλαίσια,

21.3.3. είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις και να τις τεκμηριώνει σωστά σε διάφορες καταστάσεις υπό αβέβαιες συνθήκες,

21.3.4. είναι σε θέση να ενσωματώνει γνώσεις σε διάφορους τομείς·

21.4. κοινωνικές δεξιότητες. Το άτομο:

21.4.1. είναι σε θέση να επιβλέπει την ομάδα και να αναλαμβάνει την ευθύνη για τα αποτελέσματά της,

21.4.2. είναι σε θέση να επικοινωνεί αποτελεσματικά, ομαλά και με συνέπεια, προφορικά και γραπτά σε μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα, για να συζητά σχετικά πρακτικά και θεωρητικά θέματα διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίασης επιχειρηματικών ιδεών, της σύνταξης επιχειρηματικών εκθέσεων, των διαβουλεύσεων και της αξιολόγησης εμπειρογνομόνων·

21.4.3. είναι σε θέση να οργανώνει και να διεξάγει ατομική και ομαδική έρευνα, καθώς και στη διεπιστημονική ομάδα, να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της ομαδικής εργασίας, να εφαρμόζει τις αρχές του σχηματισμού ομάδων, της ανάθεσης και της διαχείρισης καθηκόντων, να συμμορφώνεται με την επαγγελματική δεοντολογία και την πολιτική συνείδηση.

21.4.4. είναι σε θέση να οργανώνει ανεξάρτητα την κατάρτιση σχεδίων επιδόσεων και έργων, να επιβλέπει την υλοποίησή τους και να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των εν λόγω δραστηριοτήτων·

21.5. Προσωπικές δεξιότητες. Το άτομο:

21.5.1. είναι σε θέση να καινοτομεί και να δρομολογεί νέα επιχειρηματικά σχέδια και να τα διαχειρίζεται·

21.5.2. είναι σε θέση να εφαρμόζει στρατηγική, κριτική και επικοινωνιακή σκέψη κατά τη λήψη διοικητικών αποφάσεων σε περίπλοκες και απροσδιόριστες καταστάσεις·

21.5.3. είναι σε θέση να βελτιώσει και να αναπτύξει ανεξάρτητα τις επαγγελματικές ικανότητες μέσω της διά βίου μάθησης·

21.5.4. είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις με βάση τη δεοντολογία και την αειφόρο ανάπτυξη.

2.3 Ελλάδα

Το τμήμα αυτό θα πρέπει να παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα και να τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp.

Πίνακας 19. Αρμοδιότητες στην Ελλάδα

Έγγραφο	Ικανότητες	βιβλιογραφικές αναφορές
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Ανάπτυξη Επιχειρηματικού Σχεδίου	https://www.u-picardie.fr/eastwest/fichiers/art263.pdf
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Προσδιορισμός επιχειρηματικής ευκαιρίας	https://www.u-picardie.fr/eastwest/fichiers/art263.pdf
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Αξιολόγηση της βιωσιμότητας του διαλύματος	https://www.u-picardie.fr/eastwest/fichiers/art263.pdf
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Προσδιορισμός ομάδας-στόχου	https://www.u-picardie.fr/eastwest/fichiers/art263.pdf
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Ανάπτυξη προγράμματος μάρκετινγκ	https://www.u-picardie.fr/eastwest/fichiers/art263.pdf
ΟΔΗΓΟΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Ανάλυση ανταγωνισμού και αξιολόγηση SWOT	Ανάλυση ανταγωνισμού και αξιολόγηση SWOT

2.4 Βέλγιο

Το τμήμα αυτό θα πρέπει να παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα και να τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp.

Πίνακας 20. Ικανότητες στο Βέλγιο

Έγγραφο	Ικανότητες	βιβλιογραφικές αναφορές
	Η διεπιστημονική συνεργασία και η επαγγελματική επικοινωνία με συναδέλφους και εξωτερικούς ενδιαφερόμενους.	https://onderwijsaanbod.limburg.ucll.be/syllabi/n/QE1424N.htm#activetab=doelstellingen_idp2365888
	Κατανόηση των εννοιών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των αρχών και των βασικών σημείων τους.	https://onderwijsaanbod.limburg.ucll.be/syllabi/n/QE1424N.htm#activetab=doelstellingen_idp2365888
	Επίδειξη διορατικότητας σε τεχνικές καταιγισμού ιδεών και δημιουργικότητας, δημιουργώντας δημιουργικές ιδέες μέσα σε μια ομάδα.	https://onderwijsaanbod.limburg.ucll.be/syllabi/n/QE1424N.htm#activetab=doelstellingen_idp2365888
	Υποστηρικτικοί Στρατηγικοί Στόχοι: Αυτή η ικανότητα αντιστοιχεί στην «Αναγνώριση ευκαιριών και όραμα» της EntreComp. Περιλαμβάνει την ενεργή υποστήριξη διαφόρων ενδιαφερομένων για την επίτευξη στρατηγικών στόχων για μια εταιρεία ή οργανισμό.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Επιχειρηματική νοοτροπία: Η «Δημιουργικότητα και καινοτομία» της EntreComp ευθυγραμμίζεται με αυτήν την ικανότητα. Δίνει έμφαση στην ανεξάρτητη εργασία, τον προγραμματισμό, την ακρίβεια και την καινοτόμο επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο επιχειρηματικών και οργανωτικών διαδικασιών που συνδέονται με το πλαίσιο.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Εποικοδομητική Συνεργασία: Οι ενότητες «Ανάληψη πρωτοβουλίας» και «Συνεργασία με άλλους» του EntreComp σχετίζονται με αυτήν την ικανότητα. Περιλαμβάνει εποικοδομητική συνεργασία ως μέλος διαφορετικών διεθνών ομάδων, αναλαμβάνοντας την ευθύνη για διάφορους ρόλους σε μια εταιρεία ή οργανισμό.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Ηθικός προβληματισμός: Η «Ηθική και βιώσιμη σκέψη» του EntreComp αντιστοιχεί σε αυτήν την ικανότητα. Επικεντρώνεται στην ηθική, δεοντολογική και κοινωνικά υπεύθυνη συμπεριφορά, αντανακλώντας τις πράξεις κάποιου και των άλλων.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
Από εδώ έως παρακάτω παρατίθενται οι πιο γενικές ικανότητες που αναφέρονται		

	Αποτελεσματική ομαδική εργασία: • Το "Working with others" του EntreComp ευθυγραμμίζεται με αυτήν την ικανότητα. Δίνει έμφαση στην αποτελεσματική ομαδική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της παροχής και λήψης εποικοδομητικής ανατροφοδότησης και του χειρισμού συγκρούσεων.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Ηθικές αρχές: • Η «Ηθική και βιώσιμη σκέψη» της EntreComp σχετίζεται με αυτήν την ικανότητα. Περιλαμβάνει ηθικό προβληματισμό μέσα σε οργανωτικά και κοινωνικά πλαίσια.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Παγκόσμια Ιθαγένεια: • Αν και δεν αντιστοιχίζεται άμεσα στο EntreComp, αυτή η ικανότητα δίνει έμφαση στην κατανόηση των αρχών βιωσιμότητας (SDGs) και στη διαχείριση της διαφορετικότητας.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
	Διαχείριση έργου: • Ο «Σχεδιασμός και διαχείριση» της EntreComp ευθυγραμμίζεται με αυτήν την ικανότητα. Περιλαμβάνει τη δημιουργία σχεδίων έργου, την προσαρμογή με βάση νέα δεδομένα, την ιεράρχηση εργασιών και την αποτελεσματική επικοινωνία.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520
Από εδώ παρατίθενται παρακάτω οι ικανότητες που συνδέονται με το επάγγελμα		
	Διαχείριση μάρκετινγκ: • Εδώ ισχύουν τα «Αναγνώριση ευκαιριών και όραμα» και «Δημιουργικότητα και καινοτομία» του EntreComp. Η ανάλυση των αγορών, η δημιουργία σχεδίων επικοινωνίας μάρκετινγκ, οι στρατηγικές πωλήσεων και η οργάνωση της εφοδιαστικής αλυσίδας ευθυγραμμίζονται με αυτές τις ικανότητες.	https://onderwijsaanbod.leuven.ucll.be/syllabi/n/MBM92XN.htm#activetab=doelstellingen_idp2387520

2.5 Αυστρία

Το τμήμα αυτό θα πρέπει να παρέχει τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων που διοικούνται από την κοινότητα και να τις συσχετίζει με εκείνες του πλαισίου EntreComp.

Δεν υπάρχουν αποκλειστικές δεξιότητες ή ικανότητες σε εθνικό επίπεδο, αλλά πραγματοποιήσαμε μια λίστα ικανοτήτων, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν από την ομάδα εστίασης, το ίδιο το εμπορικό επιμελητήριο και τα πανεπιστήμια που ερευνήθηκαν:

Πίνακας 21. Ικανότητες στην Αυστρία

Ικανότητες
ευαισθητοποίηση για κοινωνικά, οικολογικά και πολιτικά προβλήματα, καθώς και για
Γνώση σχετικά με τις δομές της παγκόσμιας και τοπικής αγοράς

Κοινωνική και συναισθηματική νοημοσύνη
οικονομικές και χρηματοοικονομικές γνώσεις και δεξιότητες (λογιστική, έλεγχος, πωλήσεις, τήρηση βιβλίων, μάρκετινγκ) > Ύπαρξη χρηματοοικονομικής ρευστότητας
πρακτική εμπειρία (νοοτροπία διαδρομής και σφάλματος)
δημιουργικότητα, νοοτροπία επίλυσης προβλημάτων, δικτύωση και δημιουργία συνεργασιών
βασικές νομικές γνώσεις (νομικές μορφές, διοίκηση επιχειρήσεων κ.λπ.)

ΜΕΡΟΣ 3. ΕΘΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Αυτή η ενότητα παρέχει παραδείγματα εθνικών βέλτιστων πρακτικών και καινοτόμων μοντέλων σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας.

1. Ισπανία

Στην ενότητα αυτή θα πρέπει να αναφέρονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται από γειτονικά πανεπιστήμια, σε περιφερειακό επίπεδο, τόσο για προπτυχιακά όσο και για μεταπτυχιακά προγράμματα. Επίσης, προσθέστε μια ενδιαφέρουσα πρακτική σε εθνικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας με τα γενικά περιεχόμενα του μαθήματος και να αξιολογηθεί το πρόγραμμα κατάρτισης. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω άτυπων συνεντεύξεων με τον συντονιστή/διευθυντή του μαθήματος, του προγράμματος ή του θέματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που υποδεικνύονται για τη διεξαγωγή αυτής της συνέντευξης.

Πίνακας 22. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (1), Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πτυχίο κοινωνικής εργασίας
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Επαγγελματικές Δεξιότητες III
Ιστοσελίδα	https://cvnet.cpd.ua.es/Guia-Docente/GuiaDocente/Index?wlengua=es&wcodasi=19526&scaca=2023-24
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο του Αλικάντε

Γενικές ικανότητες του μαθήματος	ΠΜ12 : Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση έργων κοινωνικής παρέμβασης. ΠΠΜ25 : Συμβολή στην προώθηση βέλτιστων πρακτικών στην Κοινωνική Εργασία συμμετέχοντας στην ανάπτυξη και ανάλυση των πολιτικών που εφαρμόζονται. CE3 : Αξιολογήστε πιθανές ανάγκες και επιλογές για να καθοδηγήσετε μια στρατηγική παρέμβασης. CE6: Προετοιμασία, παραγωγή, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων παρέμβασης με άτομα, οικογένειες, ομάδες, οργανισμούς, κοινότητες και συναδέλφους επαγγελματίες, διαπραγμάτευση της παροχής υπηρεσιών που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και έλεγχος της αποτελεσματικότητας των σχεδίων παρέμβασης με τους εμπλεκόμενους προκειμένου να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και συνθήκες.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Αποτίμηση ιδεών: κρίνοντας ποια είναι η αξία από κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική άποψη. Σχεδιασμός και διαχείριση
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	CG1 : Ικανότητα συνεργασίας με άτομα, οικογένειες, ομάδες, οργανισμούς και κοινότητες για την αξιολόγηση των αναγκών και των περιστάσεων τους. CG2: Ανάλυση προβληματικών καταστάσεων, σχεδιασμός, ανάπτυξη, εκτέλεση, ανασκόπηση και αξιολόγηση της πρακτικής της Κοινωνικής Εργασίας με άτομα, οικογένειες, ομάδες, οργανισμούς, κοινότητες και άλλους επαγγελματίες. CG6 : Επίδειξη επαγγελματικής επάρκειας κατά την εκτέλεση Κοινωνικής Εργασίας. CG7 : Ικανότητα συμβολής στην ανάπτυξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες, των αρχών των ίσων ευκαιριών και της καθολικής προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία, καθώς και των αξιών που συνδέονται με έναν ειρηνικό πολιτισμό με δημοκρατικές αξίες.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Χωρίς συγκεκριμένα περιεχόμενα.

Μεθοδολογία	Τεχνικές παιχνιδιού ρόλων και επίλυσης συγκρούσεων, διαπραγμάτευση και διαμεσολάβηση, τεχνικές που εφαρμόζονται σε συναντήσεις, ομαδική εργασία και ομαδικές συνεδρίες.
Δραστηριότητες	Μελέτες περιπτώσεων και εργαστήρια
Αξιολόγηση	Ατομική ακαδημαϊκή έκθεση περιεχομένων και δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ομαδικός σχεδιασμός συστήματος αξιολόγησης στο πλαίσιο ενός λειτουργικού σχεδιασμού για μια κοινωνική πραγματικότητα ή πρόβλημα μέσω ενός Έργου Κοινωνικής Παρέμβασης.
Προφίλ συμμετεχόντων	Φοιτητές

Πίνακας 23. Αποτελέσματα - Δείκτες, Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	6.8	6.7
UAT01-Αριθμός φοιτητών	135	135
UAT12-Ποσοστό αποτυχίας	5%	6%
	Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
Μέτριος βαθμός ικανοποίησης	●	
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό....	●	
Ομαδική εργασία	●	
Αδύναμη επιχειρηματική προοπτική		●
Αδύναμη διαδικασία στον εντοπισμό προβλημάτων		●
Επιχειρηματικές ικανότητες		●

Πίνακας 24. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (2), Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πτυχίο κοινωνικής αγωγής
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Εκπαίδευση, κοινωνική συμμετοχή, κοινοτική ανάπτυξη και ένταξη
Ιστοσελίδα	www.uv.es/graus/educacio-socia
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο της Βαλένθια
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	- Ικανότητα ενσωμάτωσης και επικοινωνίας με ειδικούς από άλλους τομείς και σε διαφορετικά πλαίσια. - Αναγνώριση και σεβασμός της διαφορετικότητας και προώθηση της διαπολιτισμικότητας. - Ενεργή ηθική δέσμευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων και τη βιωσιμότητα. - Να γνωρίζουν και να κατανοούν τις διαδικασίες διδασκαλίας-μάθησης και τον αντίκτυπό τους στην εκπαίδευση και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη ατόμων και κοινοτήτων. - Γνωρίστε τις αρχές και τα θεμέλια της προσοχής στη διαφορετικότητα. - Σχεδιασμός σχεδίων, προγραμμάτων, έργων δράσης και εκπαιδευτικών πόρων σε διαφορετικά πλαίσια. - Να εφαρμόζουν και να συντονίζουν εκπαιδευτικά προγράμματα και μεθοδολογίες προσωπικής, κοινωνικής και επαγγελματικής ανάπτυξης.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	- Να σχεδιάσει και να αναπτύξει διαδικασίες κοινωνικής συμμετοχής και κοινοτικής ανάπτυξης. - Να παρεμβαίνει σε κοινωνικο-εκπαιδευτικά και κοινοτικά έργα και υπηρεσίες. - Να κατευθύνει και να συντονίζει κοινωνικο-εκπαιδευτικά σχέδια, προγράμματα και έργα. - Να προωθήσει διαδικασίες πολιτιστικής και κοινωνικής δυναμικής. - Να εκπαιδεύσει φορείς και δασκάλους κοινωνικο-εκπαιδευτικής και κοινοτικής παρέμβασης. - Να εντοπίζει και να εκδίδει αιτιολογημένες κρίσεις για κοινωνικο-εκπαιδευτικά προβλήματα προκειμένου να βελτιώσει την επαγγελματική πρακτική σε μη τυπικά πλαίσια. - Να εντοπίζει και να εκδίδει αιτιολογημένες κρίσεις για κοινωνικο-εκπαιδευτικά προβλήματα προκειμένου να βελτιώσει την επαγγελματική πρακτική σε μη τυπικά πλαίσια.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές στη γνώση της πόλης, της κοινοτικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συμμετοχής, ως βασικά στοιχεία που υπερβαίνουν το θεσμικό για να δώσουν έμφαση στην κατασκευή της δημόσιας σφαίρας. Η πόλη έχει μια περιοχή και ένα πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται ως επί το πλείστον το έργο του κοινωνικού παιδαγωγού, μια περιοχή που διασχίζεται από πολλαπλά σύνορα και μορφές υποκειμενοποίησης ανθρώπων, ομάδων και κοινοτήτων. Κατοικούμε την πόλη από μια συγκεκριμένη θέση και μας προκαλεί σε μια σχέση που δεν εξαιρείται από συγκρούσεις, αποκλεισμούς και αντιστάσεις. Με αυτή την έννοια, ο

	δημόσιος χώρος που λειτουργεί από μια λογική κοινοτικής δράσης αναγκάζει την κοινότητα να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο ως εκπαιδευτικός παράγοντας για την κοινωνική αλλαγή. Η κοινοτική εργασία πρέπει να καθιστά δυνατή τη διαχείριση των αναγκών των ανθρώπων και των κοινοτήτων που τη χρησιμοποιούν, τη συσχέτιση των πόρων που λειτουργούν εκεί, άμεσα ή έμμεσα, και την ενσωμάτωση των ανθρώπων ως πρωταγωνιστών στην κατασκευή ζητημάτων που τους επηρεάζουν ατομικά και συλλογικά. Στην κοινοτική εργασία, είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη η λογική της ένταξης και του κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού που μας βοηθούν να κατανοήσουμε τον δημόσιο χώρο στον πλουραλισμό του με βάση τις μεταβλητές της κοινωνικής τάξης, του φύλου και του πολιτισμού. Από την άλλη, η συνοδεία και η κοινωνική συμμετοχή είναι θεμελιώδης εκπαιδευτικός πόρος. Μια κοινωνική συμμετοχή κατανοητή ως μια εκπαιδευτική πρακτική με τη δυνατότητα να μεταμορφώσει διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια. κοινωνικά πλαίσια. Θα επικεντρωθούμε στη γνώση στρατηγικών, μεθοδολογιών και χρήσιμων τεχνικών για κοινωνικο-εκπαιδευτικό έργο στους διάφορους τομείς και τα εδαφικά του πλαίσια.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Χωρίς συγκεκριμένα περιεχόμενα.
Μεθοδολογία	Η μεθοδολογία θα συνδυάσει εργασία σε έγγραφα, συζήτηση στην τάξη αυτών των εγγράφων, προετοιμασία εργασίας από τους μαθητές, εξηγήσεις και διευκρινίσεις από τους εκπαιδευτικούς, μεταξύ άλλων. μαθητές, εξηγήσεις και διευκρινίσεις από τους καθηγητές, μεταξύ άλλων. Θα υπάρχουν θεωρητικά μαθήματα στα οποία ο ρόλος του δασκάλου είναι να διευκρινίζει και να καθοδηγεί τις θεωρητικές απόψεις και πρακτικά μαθήματα στα οποία πρακτικά μαθήματα στα οποία παράγονται εμπειρίες και εργασία από μαθητές και, κατά περίπτωση, από άλλους επαγγελματίες.
Δραστηριότητες	Δεν διευκρινίζεται.
Αξιολόγηση	Οι διαδικασίες αξιολόγησης αποτελούνται από ατομικές και ομαδικές εργασίες, παρακολούθηση φροντιστηρίων, ανάγνωση υλικού, γραπτές δοκιμασίες, παρουσιάσεις ατομικών και ομαδικών εργασιών και υλικών, γραπτές δοκιμασίες, παρουσιάσεις ατομικών και ομαδικών εργασιών.
Προφίλ συμμετεχόντων	Φοιτητές

Πίνακας 25. Αποτελέσματα – Δείκτες (2), Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία
UAT01-Αριθμός φοιτητών	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία
UAT12-Ποσοστό αποτυχίας	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία

	<u>Δυνατά σημεία</u>	<u>Αδυναμίες</u>
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό....	•	
Ομαδική εργασία	•	
Επιχειρηματική προοπτική	•	
Αδύναμη διαδικασία στον εντοπισμό προβλημάτων		•
Επιχειρηματικές ικανότητες	•	

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα μεταπτυχιακά προγράμματα

Πίνακας 26. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται σε μεταπτυχιακά προγράμματα(1) , Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Μεταπτυχιακό στην Αναπτυξιακή Συνεργασία Πανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Αναπτυξιακή Συνεργασία
Ιστοσελίδα	https://web.ua.es/en/masteres/cooperacion-al-desarrollo/admission.html
Πανεπιστήμιο	Διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα (Πανεπιστήμιο του Αλικάντε, Πανεπιστήμιο Jaume I, Πανεπιστήμιο Miguel Hernandez, Universitat Politècnica de Valencia και Πανεπιστήμιο της Βαλένθια)
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	1. Γνωρίζουν πώς να εφαρμόζουν τις γνώσεις που απέκτησαν και να είναι σε θέση να επιλύουν προβλήματα σε νέα ή άγνωστα περιβάλλοντα μέσα σε ευρύτερα (ή διεπιστημονικά) πλαίσια που σχετίζονται με την αναπτυξιακή συνεργασία. 2: Να είναι σε θέση να ενσωματώνουν γνώσεις και να αντιμετωπίζουν την πολυπλοκότητα της λήψης κρίσεων με βάση ελλειπίες ή περιορισμένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των προβληματισμών σχετικά με τις κοινωνικές και ηθικές ευθύνες που συνδέονται με την εφαρμογή των γνώσεων και των κρίσεων τους, από τη σκοπιά του φύλου. 3: Γνωρίζουν πώς να επικοινωνούν τα συμπεράσματά τους (και τις γνώσεις και τους τελικούς λόγους που τα υποστηρίζουν) σε εξειδικευμένο και μη εξειδικευμένο κοινό με σαφή και ξεκάθαρο τρόπο. 4: Να διαθέτουν τις μαθησιακές δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να συνεχίσουν να σπουδάζουν με έναν σε μεγάλο βαθμό αυτοκατευθυνόμενο ή αυτόνομο τρόπο.

- 5: Να **αναλύσει τα προβλήματα** της συνεργασίας από μια παγκόσμια προοπτική.
- 6: Γνωρίζουν τις **οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις** που **εξηγούν και προκαλούν** την ύπαρξη της φτώχειας, της ανισότητας και τα προβλήματα των αναπτυσσόμενων χωρών, τα αίτια της υπανάπτυξης και τον ρόλο των ανεπτυγμένων χωρών από μια παγκόσμια προοπτική.
7. Να είναι σε θέση να **αναλύουν την πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πραγματικότητα** στην οποία εντάσσονται οι προσεγγίσεις και οι θεματικές της νέας κουλτούρας συνεργασίας που προωθούνται από διεθνείς οργανισμούς και συμβάσεις.
- 8: Αναγνωρίστε τις **αλληλεπιδράσεις** μεταξύ τοπικών και παγκόσμιων **παραγόντων**.
- 9: Να είναι σε θέση να ενταχθεί σε **στρατηγικές διεθνούς συνεργασίας** και να εφαρμόσει με επιτυχία δράσεις που συνάδουν με ένα μοντέλο βιώσιμης ανθρώπινης ανάπτυξης.
- 10: Γνωρίζουν το **διεθνές οικονομικό περιβάλλον** ώστε να εντοπίζουν βιώσιμες αναπτυξιακές δράσεις στις παγκόσμιες αγορές.
- 11: Να είστε έτοιμοι να **συμμετάσχετε** σε εθνικούς και διεθνείς δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και να διαχειριστείτε με επιτυχία δημόσιες πολιτικές που συνάδουν με ένα μοντέλο βιώσιμης ανθρώπινης ανάπτυξης.
- 12: Να συνδέσει τις μεθόδους του λογικού πλαισίου με τις γενικές έννοιες του **σχεδιασμού**.
- 13: Ενσωμάτωση των ακόλουθων οριζόντιων στοιχείων σε κάθε τομέα της επαγγελματικής ζωής που σχετίζεται με την αναπτυξιακή συνεργασία: ισότητα των φύλων, περιβάλλον, βιωσιμότητα και εδαφική διάσταση, HIV, ισότητα, ανθρώπινα δικαιώματα και προσοχή στη διαφορετικότητα (αναπηρία, αυτόχθονες πληθυσμοί) και διαπολιτισμικότητα με βάση τα δικαιώματα.
- 14: Να μπορεί να **σχεδιάζει και να εκτελεί ερευνητικό έργο** σε όλες τις φάσεις του.
- 15: Να αναπτύξουν δεξιότητες **ομαδικής εργασίας**.

Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Όραμα: οπτικοποίηση μελλοντικών σεναρίων που θα βοηθήσουν στην καθοδήγηση της προσπάθειας και της δράσης Αποτίμηση ιδεών: κρίνοντας ποια είναι η αξία από κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική άποψη. Ηθική και βιώσιμη σκέψη: αξιολόγηση των συνεπειών και του αντίκτυπου των ιδεών, των ευκαιριών και των ενεργειών. Αυτογνωσία & αυτοαποτελεσματικότητα: εντοπισμός και αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων του ατόμου και της ομάδας. Κινητοποίηση άλλων: έμπνευση και ενθουσιασμός των σχετικών ενδιαφερομένων. Σχεδιασμός και διαχείριση Συνεργασία με άλλους, συνεργασία, συνεργασία και δικτύωση.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Ο κύριος σκοπός αυτού του πτυχίου είναι να εκπαιδεύσει τεχνικούς υψηλής εξειδίκευσης στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη και την κοινωνική αλλαγή, τόσο για επαγγελματική παρέμβαση όσο και για έρευνα. Μεταξύ των στόχων του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών είναι οι εξής: Να αυξηθεί η γνώση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων που εξηγούν και προκαλούν την ύπαρξη της φτώχειας και της ανισότητας (με ιδιαίτερη προσοχή στις οικονομικές, κοινωνικές και έμφυλες ανισότητες), καθώς και των εδαφικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων, των αιτιών της «εξαθλίωσης» τομέων, περιοχών και εθνών και του ρόλου των πλούσιων χωρών, από παγκόσμια προοπτική. Καθορισμός κριτηρίων για την ανάλυση της πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και οικολογικής πραγματικότητας στην οποία εντάσσονται οι προσεγγίσεις και τα θέματα της νέας κουλτούρας της αναπτυξιακής συνεργασίας που προωθείται από διεθνείς οργανισμούς και συμβάσεις. Να εξετάσει κριτικά σε βάθος τις επιχειρησιακές στρατηγικές για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της έννοιας της αναπτυξιακής συνεργασίας. Να αναπτύξουν δεξιότητες για το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, τη διαχείριση και την αξιολόγηση αναπτυξιακών παρεμβάσεων σε επίπεδο πολιτικών, σχεδίων, προγραμμάτων και έργων.

Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΈΡΓΑ ΣΥΝ-ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ Ο Κοινωνικός Επιχειρηματίας είναι μια απάντηση στην πραγματικότητα της παγκόσμιας κοινωνίας μας προκειμένου να οικοδομηθεί μια κοινωνική επιχείρηση στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Σύμφωνα με αυτή τη μορφή επιχειρηματικότητας, η μελέτη βιωσιμότητας μιας επιχείρησης απαιτεί διαφορετική αναδιάταξη και επίθετο για να προκύψει η Κοινωνική Επιχείρηση. Η αναδιάταξη και διαφορετικό επίθετο προκειμένου να προκύψει η Κοινωνική Επιχείρηση. Η συνοχή των κριτηρίων και η αναζήτηση ευκαιριών δίνει αφορμή για την παρουσίαση εργαλείων (οικονομικών, εμπορικών, ανθρώπινων πόρων και διαχείρισης) και εργαλείων διαχείρισης (οικονομικών, εμπορικών, ανθρώπινων πόρων και διαχείρισης) που καθιστούν δυνατή την οικοδόμηση της κοινωνικής επιχείρησης και, στη συνέχεια, τη διαχείρισή της με συνοχή και επικαιρότητα, τη διαχείρισή της με συνεκτικό και έγκαιρο τρόπο. Το τελευταίο μέρος του προγράμματος εισάγει την Κοινωνική Αξία ως τον εποικοδομητικό άξονα μιας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Ο χειρισμός της έννοιας και η εκμάθηση του κύκλου της, ως φυσικό και απαραίτητο μέρος του πραγματικού οικονομικού κύκλου, θα επιτρέψει στην Κοινωνική Επιχείρηση να κάνει τη διαχείρισή της κερδοφόρα και κατά συνέπεια τη διαχείρισή της και, κατά συνέπεια, να παράγει υψηλότερα κέρδη από αυτά που θα μπορούσε να οδηγήσει μόνο η οικονομική διαχείριση.
Μεθοδολογία	- Θεωρητικές δια ζώσης συνεδρίες με παρουσίαση των βασικών περιεχομένων του προγράμματος. - Τα σεμινάρια ως χώροι προβληματισμού, μοιράσματος και εμπάθουσας του περιεχομένου που έχουν ήδη επεξεργαστεί οι φοιτητές μέσω της αυτόνομης εργασίας τους. περιεχόμενο που έχουν ήδη επεξεργαστεί οι μαθητές μέσω της αυτόνομης εργασίας τους. - Πρακτικές συνεδρίες πρόσωπο με πρόσωπο στις οποίες θα χρησιμοποιηθούν μεθοδολογικές στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων, μελέτες περιπτώσεων και μάθηση μέσω της πράξης. Μελέτες περιπτώσεων και μάθηση βάσει έργου για την εφαρμογή των βασικών εννοιών που εισήχθησαν προηγουμένως. - Φροντιστήρια στην τάξη για την επίλυση αμφιβολιών και τη συλλογική διευκρίνιση ερωτήσεων που ενδιαφέρουν όλους τους μαθητές σε σχέση με τους μαθητές σε σχέση με το εννοιολογικό ή πρακτικό περιεχόμενο, καθώς και την εργασία που θα πρέπει να κάνουν ανεξάρτητα. εργασίες που πρέπει να εκτελούνται αυτόνομα.
Δραστηριότητες	Πρακτικές περιπτώσεις και εργαστήρια. Σεμινάρια

Αξιολόγηση	Έκθεση (60%) Εξέταση (30%) Εργασία στην τάξη (10%)
Προφίλ συμμετεχόντων	Πτυχιούχοι ΑΕΙ με κατάρτιση σχετική με τις διάφορες προσφερόμενες ειδικότητες και οι οποίοι επιθυμούν να μετακινηθούν στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, είτε για παρεμβατικούς είτε για ερευνητικούς σκοπούς. Πτυχιούχοι κοινωνικών επιστημών, περιβαλλοντικών επιστημών, επιστημών υγείας, ανθρωπιστικών επιστημών, νομικών επιστημών, επιχειρηματικών επιστημών ή, κατά περίπτωση, άλλων συναφών επιστημονικών κλάδων, οι οποίοι επιθυμούν να εκπαιδευτούν ως επαγγελματίες στην αναπτυξιακή συνεργασία ή/και στη διαχείριση αναπτυξιακών έργων από οικοκοινωνική άποψη. Επαγγελματίες και τεχνικό προσωπικό που επιθυμούν να τελειοποιήσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις έννοιες και τα μέσα, καθώς και να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους στη χρήση τεχνικών και μεθοδολογιών, προκειμένου να εφαρμόσουν και να διατυπώσουν στρατηγικές αναπτυξιακής συνεργασίας. Δημόσιοι υπάλληλοι που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την αναπτυξιακή συνεργασία, μέλη ΜΚΟ και διαφόρων ενώσεων, εθελοντές κ.λπ. Κριτήρια εισδοχής - Σύστημα βαθμολόγησης: Προβολή: η οποία είναι η ικανότητα των αιτούντων να εφαρμόζουν τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, ανάλογα με τη θέση τους, την απασχόληση, την κατάστασή τους κ.λπ. Τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα κάθε αιτούντος μπορούν να αξιολογηθούν μεταξύ 0 και 10. Αιτιολόγηση: αξιολογείται με βάση το χειρόγραφο και τη συμμετοχή του αιτούντος σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη συνεργασία. Δείχνει τη βούληση του αιτούντος να αφιερώσει τις γνώσεις και τον χρόνο του στην αναπτυξιακή συνεργασία. Βαθμολογία μεταξύ 0 και 10. Εμπειρία: ανάλογα με την εμπειρία που αναφέρεται στο πρόγραμμα σπουδών, σχετική με την αλληλεγγύη ή/και τον κοινωνικό τομέα. Βαθμολογία μεταξύ 0 και 10. Προηγούμενη εκπαίδευση και ακαδημαϊκό ιστορικό: ανάλογα με την ακαδημαϊκή αριστεία και την καταλληλότητα της προηγούμενης κατάρτισης στους στόχους του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Βαθμολογία μεταξύ 0 και 10.

Πίνακας 27. Αποτελέσματα – Δείκτες (3), Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	10	8
UAT01-Αριθμός φοιτητών	25	25
UAT11-Αριθμός φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα	25	25
UPV-Μέση ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαίδευση που έλαβαν (μέγιστο 10)	9,25	9,1
	Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
Υψηλός βαθμός ικανοποίησης	•	
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό....	•	
Η επιχειρηματικότητα είναι προαιρετικό μάθημα		•
Ανεπαρκής ανάπτυξη ικανοτήτων στη δημιουργία ιδεών και ευκαιριών		•
Επιχειρηματικές & Ψηφιακές ικανότητες	•	•

Πηγή: <https://utc.ua.es/en/programas-calidad/audit/economic/quality-indicators-of-the-faculty-of-economics-and-business-sciences.html#generalesmaster>

Πίνακας 28. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν σε μεταπτυχιακά προγράμματα(2) , Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Τοπική Ανάπτυξη και την Εδαφική Καινοτομία
Ιστοσελίδα	https://web.ua.es/en/masteres/desarrollo-local-e-innovacion-territorial/curriculum.html http://www.upv.es/titulaciones/MUCD/index-en.html
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο του Αλικάντε Πολυτεχνείο της Βαλένθια

Γενικές ικανότητες του μαθήματος	CE1: Κατανοήστε τα θεωρητικά θεμέλια και τις διαστάσεις της τοπικής ανάπτυξης και της εδαφικής καινοτομίας. CE2.: Ικανότητα ελέγχου των εννοιών, των μεθόδων και των τεχνικών που χρησιμοποιούνται για την τοπική ανάπτυξη και την εδαφική καινοτομία. YE3: Ικανότητα ανάλυσης και ερμηνείας της επικράτειας ως σύνθετου, αλληλένδετου και αλληλοεξαρτώμενου συστήματος. CE4: Ικανότητα διάγνωσης των ενδογενών πόρων που είναι διαθέσιμοι σε μια περιοχή. YE5: Ικανότητα να ενεργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των διαφόρων φορέων και διοικήσεων που εμπλέκονται στις διαδικασίες τοπικής ανάπτυξης και εδαφικής καινοτομίας. YE6: Ικανότητα παροχής συμβουλών και συντονισμού των διαφόρων φορέων και διοικήσεων που εμπλέκονται στις διαδικασίες τοπικής ανάπτυξης και εδαφικής καινοτομίας. CE7: Ικανότητα λήψης αποφάσεων, επίλυσης προβλημάτων και χειρισμού απρόβλεπτων γεγονότων στον τομέα της τοπικής ανάπτυξης και της εδαφικής καινοτομίας. ΠΠ8: Ικανότητα επεξήγησης και μετάδοσης γνώσεων και δράσεων σχετικά με την εδαφική ανάπτυξη με οργανωμένο, απλό και σαφή τρόπο, κατάλληλο για το πλαίσιο. YE9: Ικανότητα υποβολής προτάσεων στρατηγικού σχεδιασμού, χωροταξικού σχεδιασμού ή/και τοποθεσιών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων από την άποψη της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. ΠΠ10: Ικανότητα μετατροπής ενός εμπειρικού προβλήματος που σχετίζεται με την τοπική ανάπτυξη και την εδαφική καινοτομία σε αντικείμενο έρευνας.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Όραμα: οπτικοποίηση μελλοντικών σεναρίων που θα βοηθήσουν στην καθοδήγηση της προσπάθειας και της δράσης Αποτίμηση ιδεών: κρίνοντας ποια είναι η αξία από κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική άποψη. Ηθική και βιώσιμη σκέψη: αξιολόγηση των συνεπειών και του αντίκτυπου των ιδεών, των ευκαιριών και των ενεργειών. Κινητοποίηση πόρων: συγκέντρωση και διαχείριση ευρέος φάσματος πόρων. Κινητοποίηση άλλων: έμπνευση και ενθουσιασμός των σχετικών ενδιαφερομένων. Σχεδιασμός και διαχείριση

	Συνεργασία με άλλους, συνεργασία, συνεργασία και δικτύωση.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Εφαρμοσμένη προσέγγιση για την παροχή στους μαθητές των εργαλείων που απαιτούνται για την παροχή κινήτρων και την προώθηση της βιώσιμης ενδογενούς ανάπτυξης μέσω της χρήσης και της ενίσχυσης της αξίας των υφιστάμενων εδαφικών πόρων. Παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης σε εμπειρογνώμονες και τεχνικό προσωπικό ειδικευμένο στην τοπική ανάπτυξη, προκειμένου να ικανοποιηθεί η τρέχουσα ζήτηση από τις δημόσιες διοικήσεις και τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (ιδρύματα, μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ.). Η ανάλυση των διαδικασιών τοπικής ανάπτυξης, οι οποίες σχετίζονται όλο και περισσότερο με παγκόσμια οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και εκπαιδευτικά φαινόμενα. Η διάδοση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και τη Χωροταξική Διαχείριση και η διδασκαλία του τρόπου με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε τοπικό επίπεδο. Να μελετήσει χρήσιμες και αποτελεσματικές στρατηγικές και μέσα ικανά να διαφοροποιήσουν τον παραγωγικό ιστό, να ενισχύσουν την αξία των ενδογενών πόρων και να δημιουργήσουν μια δυναμική βιώσιμης ανάπτυξης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο σε οποιαδήποτε χώρα ή περιοχή του κόσμου, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις πιο μειονεκτούσες περιοχές. Να εισαγάγει τους φοιτητές στην έρευνα για την τοπική ανάπτυξη και την καινοτομία στη χρήση γης, είτε από τομεακή είτε από ολοκληρωμένη προοπτική.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Δεν υπάρχουν

Μεθοδολογία	Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Τοπική Ανάπτυξη και την Εδαφική Καινοτομία (DELEITE-UA), από την έναρξή του, είχε σαφή σύνδεση και σύνδεση με τα ιδρύματα και τους ενδιαφερόμενους φορείς της περιοχής δημιουργώντας ένα δίκτυο. Συνδυάζοντας θεωρία και πράξη, έχει καθιερώσει ένα μοναδικό σύστημα διδασκαλίας-μάθησης στο οποίο προσπάθησε να καθιερώσει την έννοια του «συνδεδεμένου με την τάξη». Η περιοχή και οι κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες, μαζί με άλλες εγγενείς αξίες και πόρους, αποτελούν μέρος του αντικειμένου μελέτης και εργασίας μας, μοιράζοντας γνώσεις, εργαλεία, μέσα διαχείρισης και εμπειρίες. Όλα αυτά από μια ολιστική και ολοκληρωμένη αντίληψη, καθώς και από τους διαφορετικούς τομείς, πτυχές και τομεακά θέματα που αντιμετωπίζονται στα διάφορα θέματα από τα οποία αποτελείται το μεταπτυχιακό. Οι εκδρομές, η διδασκαλία από προσκεκλημένους καθηγητές άλλων πανεπιστημίων, η ανάπτυξη θεματικών σεμιναρίων, η συμμετοχή πρώην φοιτητών για να μοιραστούν τις εμπειρίες τους, η διοργάνωση «ad hoc» δραστηριοτήτων για τους φοιτητές μας, καθώς και η πρακτική εργασία που πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνθέτουν ένα μεταπτυχιακό δίπλωμα με ποικίλο, πολύπλευρο και εμπλουτισμένο περιεχόμενο από την τάξη και έξω από αυτήν. Με αυτόν τον τρόπο, εκπληρώνουμε τους στόχους που καθορίζονται στους οδηγούς διδασκαλίας και τα σχέδια εργασίας μας, ενώ συμμετέχουμε στο αριστοτελικό αξίωμα της «μάθησης μέσω της πράξης».
Δραστηριότητες	Εργαστήρια Σεμινάρια Ταξίδια Διερευνητικές εκδρομές Συνέδριο
Αξιολόγηση	Εκπόνηση και δημόσια υποστήριξη μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί στην τελική φάση του προγράμματος σπουδών
Προφίλ συμμετεχόντων	Πτυχιούχοι ΑΕΙ που απασχολούνται σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς τοπικής ανάπτυξης και περιφερειακής καινοτομίας, καθώς και πτυχιούχοι Κοινωνικών Επιστημών με ειδίκευση στην τοπική ανάπτυξη και την περιφερειακή καινοτομία, τη Γεωγραφία, τα Οικονομικά, τη Διοίκηση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, τον Τουρισμό ή την Κοινωνιολογία.

Πίνακας 29. Αποτελέσματα – Δείκτες (4), Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	8.4	9.2
UAT01-Αριθμός φοιτητών	25	25
UAT11-Αριθμός φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα	25	25
	Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
Υψηλός βαθμός ικανοποίησης	•	
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό....	•	
Μεγάλη γκάμα δραστηριοτήτων	•	
Επιχειρηματικό εργαστήριο-ACTUA	•	
Έλλειψη Επιχειρηματικότητας		•
Ανεπαρκής ανάπτυξη ικανοτήτων στη δημιουργία ιδεών και ευκαιριών		•
Επιχειρηματικές & Ψηφιακές ικανότητες	•	•

Πηγή: <https://utc.ua.es/es/programas-calidad/audit/letras/indicadores-de-calidad-de-la-facultad-de-filosofia-y-letras.html#generalesmaster>

Πίνακας 30. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν σε μεταπτυχιακά προγράμματα (3) , Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Καινοτομία και τη Δυναμική της Αλλαγής
Ιστοσελίδα	https://web.ua.es/en/masteres/innovacion-social-y-dinamicas-de-cambio/admission.html
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο του Αλικάντε

Γενικές ικανότητες του μαθήματος	SC1: Χρησιμοποιήστε τις εννοιολογικές αρχές της κοινωνικής καινοτομίας σε συγκεκριμένες επαγγελματικές καταστάσεις. SC2: Εφαρμόστε καινοτόμες λύσεις σε αναδυόμενα κοινωνικά ή περιβαλλοντικά προβλήματα. SC3: Γνωρίζοντας την ιστορική εξέλιξη και αξιολογώντας κριτικά την έννοια της κοινωνικής καινοτομίας. SC4: Γνωρίζοντας τις κοινωνιολογικές βάσεις και τις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην έννοια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας. SC5: Να κατανοήσουν την οικονομική διάσταση της κοινωνικής εμπιστοσύνης και τη σχέση της με τη δυναμική της αλλαγής. SC6: Να υλοποιήσει έργα κοινωνικής καινοτομίας που οδηγούν σε συνεργατικές και βιώσιμες οικονομικές πρακτικές. SC7: Επίλυση συγκρούσεων μεταξύ παραγόντων στην ανάπτυξη διαδικασιών καινοτομίας. SC8: Σχεδιασμός καινοτόμων και στρατηγικών δράσεων με βάση την ανάλυση του οικονομικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος. SC9: Γνώση του νομικού πλαισίου μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα η ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας για τον επαρκή σχεδιασμό και την εκτέλεσή της. SC10: Γνωρίζοντας τις φάσεις μιας διαδικασίας κοινωνικής καινοτομίας. SC11: Εφαρμογή τεχνικών κοινωνικής καινοτομίας στη δημόσια διοίκηση, τις επιχειρήσεις και τον τρίτο τομέα. SC12: Προσαρμογή προτάσεων για καινοτόμα προγράμματα και προϊόντα στις πραγματικές ανάγκες κάθε πλαισίου και ομάδας χρηστών. SC13: Αξιολογήστε και χρησιμοποιήστε αποτελεσματικά τις τρέχουσες πηγές δεδομένων για την καινοτομία για να κατανοήσετε το κοινωνικό πλαίσιο και τις υπάρχουσες ευκαιρίες. SC14: Γνωρίζοντας τα εργαλεία σχεδιασμού, ανάλυσης και στρατηγικού σχεδιασμού της καινοτομίας, για την εφαρμογή αυτών που είναι πληρέστερα σε κάθε περίπτωση. SC15: Σχεδιασμός διεπιστημονικών ομάδων εργασίας σε έργα κοινωνικής καινοτομίας στα διάφορα στάδια της διαδικασίας. SC16: Προσδιορισμός εταίρων για την προσθήκη ικανοτήτων και την αξιοποίηση συνεργειών σε έργα κοινωνικής καινοτομίας.

	SC17: Γνωρίζοντας τις πηγές χρηματοδότησης που επιτρέπουν τη μετατροπή καινοτόμων ιδεών και κινητήριων δυνάμεων κοινωνικής αλλαγής σε βιώσιμα έργα. SC18: Κατασκευή ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχικής αξιολόγησης, έργων κοινωνικής καινοτομίας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. SC19: Καθορίστε και περιγράψτε οργανωτικές στρατηγικές για κοινωνική καινοτομία με βάση την «ανθρωποκεντρική προσέγγιση». SC20: Συμπεριλάβετε μελλοντικές τεχνικές στο σχεδιασμό έργων κοινωνικής καινοτομίας για τον εντοπισμό της δυναμικής της κοινωνικής αλλαγής.
Επιχειρηματικότητας & ψηφιακές ικανότητες	Εντοπισμός ευκαιριών: Εντοπισμός και αξιοποίηση ευκαιριών, αναγκών και προκλήσεων για τη δημιουργία αξίας μέσω της διερεύνησης του κοινωνικού, πολιτιστικού και οικονομικού τοπίου. Δημιουργικότητα: Εξερευνήστε και πειραματιστείτε με καινοτόμες προσεγγίσεις. Όραμα: οπτικοποίηση μελλοντικών σεναρίων που θα βοηθήσουν στην καθοδήγηση της προσπάθειας και της δράσης Αποτίμηση ιδεών: κρίνοντας ποια είναι η αξία από κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική άποψη. Ηθική και βιώσιμη σκέψη: αξιολόγηση των συνεπειών και του αντίκτυπου των ιδεών, των ευκαιριών και των ενεργειών. Κινητοποίηση πόρων: συγκέντρωση και διαχείριση ευρέος φάσματος πόρων. Κινητοποίηση άλλων: έμπνευση και ενθουσιασμός των σχετικών ενδιαφερομένων. Σχεδιασμός και διαχείριση Ανάληψη πρωτοβουλίας: ενεργήστε και εργαστείτε ανεξάρτητα για την επίτευξη στόχων, τηρήστε τις προθέσεις και εκτελέστε προγραμματισμένες εργασίες Συνεργασία με άλλους, συνεργασία, συνεργασία και δικτύωση.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Κοινωνική Καινοτομία και τη Δυναμική της Αλλαγής παρέχει την απαραίτητη κατάρτιση για τη δημιουργία πραγματικών έργων καινοτομίας, εφαρμόσιμων τόσο στην επιχειρηματική όσο και στην εμπορική πραγματικότητα, στον βιομηχανικό τομέα, καθώς και στη βελτίωση και αλλαγή θεσμών και υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης και του τρίτου τομέα.

Επιχειρηματικότητας & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Δεν υπάρχουν
Μεθοδολογία	Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Κοινωνική Καινοτομία και τη Δυναμική της Αλλαγής έχει ακαδημαϊκό προσανατολισμό και η δομή του σχεδίου βασίζεται σε μια συνεχή και γραμμική διαδικασία που ξεκινά με τη διδασκαλία των βασικών εννοιών για την κατανόηση των διαδικασιών κοινωνικής καινοτομίας, συνεχίζει με την απόκτηση των απαραίτητων εργαλείων παρέμβασης και κορυφώνεται με το σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων καινοτομίας στον τομέα των ιδιωτικών επιχειρήσεων, δημόσιας διοίκησης και του τριτογενούς τομέα. Μόλις εδραιωθούν οι θεωρητικές έννοιες, οι μαθητές θα είναι έτοιμοι να εφαρμόσουν στην πράξη όσα έμαθαν. Με αυτόν τον τρόπο, θα τους παρασχεθούν τα απαραίτητα εργαλεία για να μπορέσουν να εξαγάγουν τα απαραίτητα δεδομένα για να κατανοήσουν το πρόβλημα της μελέτης, να πραγματοποιήσουν διάγνωση, να ανακαλύψουν ποιοι παράγοντες αλληλεπιδρούν στην πραγματικότητα που τους αφορά και να δημιουργήσουν τις σχέσεις μεταξύ τους και της δικής τους πραγματικότητας.
Δραστηριότητες	Δεν αναφέρεται
Αξιολόγηση	Εκπόνηση και δημόσια υποστήριξη μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί στην τελική φάση του προγράμματος σπουδών.
Προφίλ συμμετεχόντων	Άτομα που κατέχουν επίσημο πανεπιστημιακό πτυχίο Κοινωνιολογίας (Πτυχίο ή Πτυχίο).

Πίνακας 31. Αποτελέσματα – Δείκτες (5), Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	8.4	6.8
UAT01-Αριθμός φοιτητών	20	20
UAT11-Αριθμός φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα	20	19
	Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
Βαθμός ικανοποίησης	•	•
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό....	•	
Δραστηριότητες		•
Έλλειψη Επιχειρηματικότητας		•
Επιχειρηματικές & Ψηφιακές ικανότητες	•	•

Πηγή: <https://utc.ua.es/en/programas-calidad/audit/economic/quality-indicators-of-the-faculty-of-economics-and-business-sciences.html#generalesmaster>

Πίνακας 32. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν σε μεταπτυχιακά προγράμματα (4) , Ισπανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Máster Universitario en Economía Κοινωνικό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Κοινωνική Οικονομία
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο της Βαλένθια
Ιστοσελίδα	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Κοινωνική Οικονομία (Συνεταιρισμοί και Μη Κερδοσκοπικές Οντότητες) (uv.ehttps://www.uv.es/uvweb/universidad/es/estudios-postgrado/masteres-oficial/oferta-masteres-oficials/master-universitario-economia-social-cooperativas-entidades-no-lucrativas-1285848941532/Titulacio.html?id=1285850876704&template=UV/Page/TPGDetail&p2=3-4s)
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	SC1: Να κατανοήσουν τη λειτουργία των φορέων και των εταιρειών που απαρτίζουν την Κοινωνική Οικονομία. SC2: Να εξοικειωθούν με τις νομικές ιδιαιτερότητες (εμπορικές και εργασιακές) των εταιρειών και φορέων της Κοινωνικής Οικονομίας. SC3: Να εξοικειωθούν με τις λογιστικές και φορολογικές ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων και οργανισμών της Κοινωνικής Οικονομίας. SC4: Να γνωρίζουν πώς να εφαρμόζουν τη διαδικασία της Στρατηγικής Διοίκησης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς της Κοινωνικής Οικονομίας. SC5: Γνώση και γνώση του τρόπου εφαρμογής στρατηγικών μάρκετινγκ που εφαρμόζονται σε εταιρείες και οργανισμούς της Κοινωνικής Οικονομίας.

	SC6: Γνώση και γνώση του τρόπου εφαρμογής στρατηγικών Ανθρώπινου Δυναμικού που εφαρμόζονται σε εταιρείες και οργανισμούς της Κοινωνικής Οικονομίας. SC7: Γνωρίζοντας και γνωρίζοντας πώς να εφαρμόζετε χρηματοοικονομικές στρατηγικές που εφαρμόζονται σε εταιρείες και οργανισμούς της Κοινωνικής Οικονομίας. SC8: Γνωρίζοντας πώς να αναλύετε τις δημόσιες πολιτικές που σχετίζονται με εταιρείες και φορείς της Κοινωνικής Οικονομίας. SC9: Γνώση του τρόπου διαχείρισης και αξιολόγησης έργων για κοινωνικο-επαγγελματική ένταξη και για εταιρείες και οργανισμούς από την Κοινωνική Οικονομία. SC10: Κατανοήστε το πεδίο δράσης της Κοινωνικής Οικονομίας από διαφορετικές οπτικές γωνίες και προοπτικές: νομικές, κοινωνικές, οικονομικές και επιχειρηματικές, ουσιαστικά. SC11: Να κατανοήσουν το ρόλο που διαδραματίζουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών στη λειτουργία των επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας. SC12: Κατανόηση της λειτουργίας των επιχειρηματικών δικτύων που αναπτύσσονται μεταξύ των επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας. SC13: Κατανόηση της διαδικασίας της κοινωνικής καινοτομίας και του ρόλου της στη λειτουργία των επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας. SC14: Κατανόηση της τομεακής πραγματικότητας των συνεταιρισμών και των εταιρειών που ανήκουν σε εργαζόμενους: η λειτουργία και η βαρύτητά τους στην Κοινωνική Οικονομία. SC15: Κατανόηση της τομεακής πραγματικότητας των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων (σωματείων και ιδρυμάτων): η λειτουργία και η βαρύτητά τους στο πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας. SC16: Κατανόηση της λειτουργίας και της χρησιμότητας των εταιρειών ένταξης και των φορέων κοινωνικής δράσης και κοινωνικών υπηρεσιών. SC17: Κατανόηση της λειτουργίας των πιστωτικών συνεταιρισμών και των αγροτικών συνεταιρισμών και της μεταξύ τους σχέσης. SC18: Ανάλυση της κατάστασης των οργανισμών αναπτυξιακής συνεργασίας από την Κοινωνική Οικονομία και του ρόλου τους στη διεθνή αναπτυξιακή συνεργασία. SC19: Κατανόηση της λειτουργίας των καταναλωτικών συνεταιρισμών και άλλων τύπων συνεταιρισμών όπως συνεταιρισμοί επαγγελματικών υπηρεσιών, στεγαστικοί συνεταιρισμοί κ.λπ. SC20: Κατανόηση της λειτουργίας των συνεταιρισμών εργαζομένων (συνεταιρισμοί και εταιρείες που ανήκουν σε εργαζόμενους) και των ταμείων αλληλασφάλισης.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Δεν διευκρινίζεται
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Αυτό το μεταπτυχιακό προσφέρει προηγμένη κατάρτιση σε σχέση με τον επιχειρηματικό τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας με στόχο την εκπαίδευση ειδικών υψηλού επιπέδου σε συνεταιρισμούς, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, κοινωνικές επιχειρήσεις, εταιρείες εργασίας κ.λπ., στους διάφορους τομείς τους: οικονομικός, νομικός, φορολογικός, λογιστικός, εργατικός, στρατηγικός, εμπορικός, ανθρώπινος πόρος, χρηματοοικονομικός κ.λπ.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Δεν διευκρινίζεται

Μεθοδολογία	Κάθε μάθημα του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης χρησιμοποιεί τη δική του μεθοδολογία, η οποία καθορίζεται στους αντίστοιχους οδηγούς διδασκαλίας.
Δραστηριότητες	Δεν αναφέρεται
Αξιολόγηση	Το Master απευθύνεται σε πτυχιούχους πανεπιστημίου (προπτυχιακές σπουδές), ιδιαίτερα σε εκείνες τις σπουδές που σχετίζονται άμεσα με τη μελέτη της εταιρείας.
Προφίλ συμμετεχόντων	Το Master απευθύνεται σε πτυχιούχους πανεπιστημίου (προπτυχιακές σπουδές), ιδιαίτερα οι καταλληλότερες σπουδές είναι αυτές που σχετίζονται άμεσα με τη μελέτη της εταιρείας. Απευθύνεται επίσης σε προσωπικό που εργάζεται σε κοινωνικές οργανώσεις ή σε πτυχιούχους πανεπιστημίων που επιθυμούν να ενταχθούν σε αυτές.

Πίνακας 33. Αποτελέσματα – Δείκτες (5), Ισπανία

Αποτελέσματα - Δείκτες	2021/2022	2022/2023
UAS01-Βαθμός ικανοποίησης από τις σπουδές (Φοιτητές)	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία
UAT01-Αριθμός φοιτητών	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία
UAT12-Ποσοστό αποτυχίας	Καμία πληροφορία	Καμία πληροφορία
	<u>Δυνατά σημεία</u>	<u>Αδυναμίες</u>
Ευρύ πεδίο ποικιλομορφίας: οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό...	●	
Ομαδική εργασία	●	
Επιχειρηματική προοπτική	●	
Έλλειψη Επιχειρηματικότητας		●
Επιχειρηματικές & Ψηφιακές ικανότητες	●	

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος.

Σε αυτή την ενότητα, το πρόγραμμα κατάρτισης θα πρέπει να αξιολογηθεί μέσω μιας άτυπης συνέντευξης με τον συντονιστή του προγράμματος/μαθήματος, προσδιορίζοντας τα ακόλουθα θέματα:

- *Αποτελέσματα: όσον αφορά τον αριθμό των φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα, τα εντοπισμένα δυνατά και αδύνατα σημεία του σχεδίου κατάρτισης και την ελκυστικότητα του προγράμματος.*
- *Πτυχές επιχειρηματικότητας που σχετίζονται με επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας: αριθμός μαθητών που έχουν δημιουργήσει επιχειρήσεις υπό την ηγεσία της κοινότητας και παραδείγματα, δέσμευση των μαθητών για την ανάπτυξη επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας, ανάλυση των σταδίων ανάπτυξης του επιχειρηματικού έργου.*
- *Ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας: Προσδιορισμός ικανοτήτων και συσχέτισή τους με το πλαίσιο EntreComp.*

2. Λιθουανία

Στην ενότητα αυτή θα πρέπει να αναφέρονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται από γειτονικά πανεπιστήμια, σε περιφερειακό επίπεδο, τόσο για προπτυχιακά όσο και για μεταπτυχιακά προγράμματα. Επίσης, προσθέστε μια ενδιαφέρουσα πρακτική σε εθνικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας με τα γενικά περιεχόμενα του μαθήματος και να αξιολογηθεί το πρόγραμμα κατάρτισης. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω άτυπων συνεντεύξεων με τον συντονιστή/διευθυντή του μαθήματος, του προγράμματος ή του θέματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που υποδεικνύονται για τη διεξαγωγή αυτής της συνέντευξης.

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου

Πίνακας 34. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (1), Λιθουανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Επιχειρήσεις και Επιχειρηματικότητα, SEB,
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Επιχειρηματικότητα
Πανεπιστήμιο	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Είναι σε θέση να ορίσει την ουσία, τις μορφές, την εκδήλωση και τον σκοπό της επιχειρηματικότητας ως δημιουργικής, καινοτόμου και προορατικής επιχειρηματικής διαδικασίας στη σύγχρονη οικονομία. Είναι σε θέση να καθορίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός επιχειρηματία, ενδοεπιχειρηματία και επιχειρηματικού οργανισμού, τρόπους λειτουργίας στην αγορά, στρατηγικές, απαραίτητες συνθήκες καθώς και παράγοντες λειτουργίας. Είναι σε θέση να προσδιορίσει τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη της επιχειρηματικότητας για τη χώρα (περιφέρεια), τους λόγους και τα μέσα για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Λιθουανία. Είναι σε θέση να αναλύει συστηματικά και να αξιολογεί κριτικά την εμπειρία επιχειρηματικών οργανισμών, επιχειρηματιών και ενδοεπιχειρηματιών, επιχειρηματικών μοντέλων, περιβαλλοντικών παραγόντων και διαδικασιών που καθορίζουν τις ευκαιρίες και τη φύση της επιχειρηματικής ανάπτυξης. Είναι σε θέση να αναλύσει τις δυνατότητες επιχειρηματικής δραστηριότητας στην επιλεγμένη αγορά, να αξιολογήσει κριτικά τις δυνατότητες των επιχειρηματικών ιδεών, με βάση την περιβαλλοντική ανάλυση, τη δημιουργικότητα και τις λογικά αιτιολογημένες συνθήκες να δημιουργήσει και να τεκμηριώσει καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες και να δώσει λύσεις για την εφαρμογή τους στην αγορά.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Είναι σε θέση να ορίσει την ουσία, τις μορφές, την εκδήλωση και τον σκοπό της επιχειρηματικότητας ως δημιουργικής, καινοτόμου και προορατικής επιχειρηματικής διαδικασίας στη σύγχρονη οικονομία. Είναι σε θέση να καθορίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός επιχειρηματία, ενδοεπιχειρηματία και επιχειρηματικού οργανισμού, τρόπους λειτουργίας στην αγορά, στρατηγικές, απαραίτητες συνθήκες καθώς και παράγοντες λειτουργίας. Είναι σε θέση να προσδιορίσει τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη της επιχειρηματικότητας για τη χώρα (περιφέρεια), τους λόγους και τα μέσα για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Λιθουανία. Είναι σε θέση να αναλύει συστηματικά και να αξιολογεί κριτικά την εμπειρία επιχειρηματικών οργανισμών, επιχειρηματιών και ενδοεπιχειρηματιών, επιχειρηματικών μοντέλων, περιβαλλοντικών παραγόντων και διαδικασιών που καθορίζουν τις ευκαιρίες και τη φύση της επιχειρηματικής ανάπτυξης. Είναι σε θέση να αναλύσει τις δυνατότητες επιχειρηματικής δραστηριότητας στην επιλεγμένη αγορά, να αξιολογήσει κριτικά τις δυνατότητες των επιχειρηματικών ιδεών, με βάση την περιβαλλοντική ανάλυση, τη δημιουργικότητα και τις λογικά αιτιολογημένες συνθήκες να δημιουργήσει και να τεκμηριώσει καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες και να δώσει λύσεις για την εφαρμογή τους στην αγορά.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Επιχειρηματικότητα: ορισμός, μορφές και διαδικασία Επιχειρηματικότητα: μακροοικονομική προσέγγιση (ρόλος στην οικονομία και την κοινωνία) Επιχειρηματικός οργανισμός: χαρακτηριστικά και επιδόσεις Επιχειρηματίας: επιχειρηματική σκέψη, στάσεις και συμπεριφορά Κοινωνική επιχειρηματικότητα Επιχειρηματικότητα με επίκεντρο τις ευκαιρίες: διερεύνηση και αξιολόγηση ευκαιριών

	Δημιουργία επιχειρηματικού σχεδιασμού και σχεδίου Πηγές χρηματοδότησης επιχειρήσεων
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Επιχειρηματικότητα: ορισμός, μορφές και διαδικασία Επιχειρηματικότητα: μακροοικονομική προσέγγιση (ρόλος στην οικονομία και την κοινωνία) Επιχειρηματικός οργανισμός: χαρακτηριστικά και επιδόσεις Επιχειρηματίας: επιχειρηματική σκέψη, στάσεις και συμπεριφορά Κοινωνική επιχειρηματικότητα Επιχειρηματικότητα με επίκεντρο τις ευκαιρίες: διερεύνηση και αξιολόγηση ευκαιριών Δημιουργία επιχειρηματικού σχεδιασμού και σχεδίου Πηγές χρηματοδότησης επιχειρήσεων
Μεθοδολογία	Εφαρμόζεται η δεκάβαθμη κλίμακα και το σύστημα αθροιστικής αξιολόγησης. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος αποτελείται από το άθροισμα των πολλαπλασιασμών των βαθμών των ενδιάμεσων αξιολογήσεων και της τελικής αξιολόγησης πολλαπλασιαζόμενο με συντελεστές βαρύτητας (ποσοστιαίες συνιστώσες).
Δραστηριότητες	Συζήτηση, Διάλεξη, Ανάλυση περίπτωσης (μελέτη περίπτωσης), Φροντιστήρια, Μάθηση με βάση το πρόβλημα, Ομαδική εργασία
Αξιολόγηση	Αξιολόγηση από ομοτίμους: • Παραγωγή ιδεών, προορατικότητα στην ομαδική εργασία • Ενεργή συμμετοχή στην προετοιμασία του ομαδικού έργου • Ποιότητα και πληρότητα των εργασιών που εκτελούνται • Δυνατότητα προγραμματισμού του χρόνου Εργασία επίλυσης προβλημάτων: • Η λογική δομή του έργου, η ωριμότητα και η επιχειρηματολογία των παρουσιαζόμενων ιδεών, η εγκυρότητα των συμπερασμάτων και των συστάσεων. • Επίπεδο αλφαριθμητισμού, συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των γραπτών εργασιών του ΚΤΥ. Προφορική παρουσίαση: • Ποιότητα προφορικής παρουσίασης: σαφής και λογική δομή της παρουσίασης, σωστή αποκάλυψη της εργασίας, διαχείριση χρόνου παρουσίασης, απουσία γραμματικών και υφολογικών λαθών. • Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις είναι περιεκτικές και λογικές, ο μαθητής επιδεικνύει γνώση του θέματος και είναι σε θέση να συζητήσει Γραπτή εξέταση: • Πληρότητα και επιχειρηματολογία των απαντήσεων, παρουσίαση πρακτικών παραδειγμάτων που συμπληρώνουν την απάντηση.
Προφίλ συμμετεχόντων	Προαπαιτούμενα για σπουδές: Εισαγωγή στο Επιχειρείν

Πηγή: www.ktu.edu.gr

Αξιολόγηση μαθημάτων.

Το μάθημα αξιολογείται μέσω άτυπης συνέντευξης με τον συντονιστή του εκπαιδευτικού προγράμματος προσδιορίζοντας τις ακόλουθες θεματικές:

- **Αποτελέσματα:**
  - α) *Ο αριθμός των φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα - 25 φοιτητές κάθε χρόνο*

- b) δυνατά σημεία του μαθήματος - ομαδική εργασία. διεπιστημονικές ομάδες· Οι μαθητές χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους, όπως το pitch και άλλες, προσκεκλημένες διαλέξεις?
- c) αδυναμίες του μαθήματος - οι φοιτητές είναι πρωτοετείς φοιτητές και γι' αυτούς είναι δύσκολο να εργαστούν σε διεπιστημονικές ομάδες. παλεύουν με την αντίληψη του ρόλου.
- Ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας: Συνεργασία με άλλους. Δημιουργικότητα; Κίνητρο και επιμονή.

Πίνακας 35. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (2), Λιθουανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Επιχειρήσεις και Επιχειρηματικότητα, SEB,
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Διαχείριση Καινοτομίας
Πανεπιστήμιο	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Είναι σε θέση να αξιολογεί τις αρχές της διαχείρισης της καινοτομίας, την αλληλεπίδραση καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, τις τυπολογίες καινοτομίας, τα μοντέλα διαχείρισης της καινοτομίας και τις ιδιαιτερότητες διαχείρισης διαφορετικών τύπων καινοτομίας. Είναι σε θέση να προσαρμόζει τη θεωρητική γνώση και την ερευνητική εμπειρία για την ανάλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της καινοτομίας σε έναν συγκεκριμένο οργανισμό (τομέα), συνδυάζοντας παράλληλα ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους έρευνας. Είναι σε θέση να εντοπίζει τις προϋποθέσεις εξέλιξης των μοντέλων καινοτομίας, να αναλύει κριτικά και να αξιολογεί τη δραστηριότητα διαχείρισης της καινοτομίας και τις αρχές επιτυχίας της από τη σκοπιά της επιχειρηματικής ή βιώσιμης ανάπτυξης. Είναι σε θέση να προσαρμόζει μοντέλα διαχείρισης καινοτομίας σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας και να μοντελοποιεί δημιουργικά λύσεις διαχείρισης καινοτομίας στην πράξη. Είναι σε θέση να συντονίζει ξεχωριστές φάσεις διαχείρισης καινοτομίας και να εκτελεί δημιουργικά αποφάσεις εμπορευματοποίησης καινοτομίας υπό τις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης. Είναι σε θέση να αντιδρά δυναμικά στο περιβάλλον των δραστηριοτήτων καινοτομίας και να εφαρμόζει πρακτικά καινοτόμες λύσεις, επιδεικνύοντας παράλληλα ηγετική ικανότητα καινοτομίας, με βάση τις προσωπικές δεξιότητες και την κατανόηση του πλαισίου της δραστηριότητας.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Είναι σε θέση να αξιολογεί τις αρχές της διαχείρισης της καινοτομίας, την αλληλεπίδραση καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, τις τυπολογίες καινοτομίας, τα μοντέλα διαχείρισης της καινοτομίας και τις ιδιαιτερότητες διαχείρισης διαφορετικών τύπων καινοτομίας.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Τυπολογία Καινοτομίας και βασικά μοντέλα Διαχείρισης Καινοτομίας Δραστηριότητες καινοτομίας στην εταιρεία, κύματα καινοτομίας και βιομηχανικές εξελίξεις Τύποι διαχείρισης καινοτομίας, μοντέλα (Stage Gate) και η κριτική της

	Θεωρητικό υπόβαθρο για τη Διοίκηση Καινοτομίας Ανοικτές καινοτομίες, κοινωνική καινοτομία και διαχείρισή της Διαδικασία διαχείρισης καινοτομίας (1): επιλογή ιδεών, δημιουργικότητα και ανάπτυξη ιδεών Διαδικασία διαχείρισης της καινοτομίας (2): δοκιμή ιδεών, πρωτότυπα και εμπορική διάθεση στην αγορά Ο ρόλος και η συμμετοχή των πελατών στη διαδικασία Διαχείρισης Καινοτομίας
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Εφαρμόζεται η δεκάβαθμη κλίμακα και το σύστημα αθροιστικής αξιολόγησης. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος αποτελείται από το άθροισμα των πολλαπλασιασμών των βαθμών των ενδιάμεσων αξιολογήσεων και της τελικής αξιολόγησης πολλαπλασιαζόμενο με συντελεστές βαρύτητας (ποσοστιαίες συνιστώσες).
Δραστηριότητες	Συζήτηση, Διάλεξη, Ανάλυση περίπτωσης (μελέτη περίπτωσης), Φροντιστήρια, Μάθηση με βάση το πρόβλημα, Ομαδική εργασία
Αξιολόγηση	Αξιολόγηση από ομοτίμους: • Παραγωγή ιδεών, προορατικότητα στην ομαδική εργασία • Ενεργή συμμετοχή στην προετοιμασία του ομαδικού έργου • Ποιότητα και πληρότητα των εργασιών που εκτελούνται • Δυνατότητα προγραμματισμού του χρόνου Εργασία επίλυσης προβλημάτων: • Η λογική δομή του έργου, η ωριμότητα και η επιχειρηματολογία των παρουσιαζόμενων ιδεών, η εγκυρότητα των συμπερασμάτων και των συστάσεων. • Επίπεδο αλφαριθμητισμού, συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των γραπτών εργασιών του KTU. Προφορική παρουσίαση: • Ποιότητα προφορικής παρουσίασης: σαφής και λογική δομή της παρουσίασης, σωστή αποκάλυψη της εργασίας, διαχείριση χρόνου παρουσίασης, απουσία γραμματικών και υφολογικών λαθών. • Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις είναι περιεκτικές και λογικές, ο μαθητής επιδεικνύει γνώση του θέματος και είναι σε θέση να συζητήσει Γραπτή εξέταση: • Πληρότητα και επιχειρηματολογία των απαντήσεων, παρουσίαση πρακτικών παραδειγμάτων που συμπληρώνουν την απάντηση.
Προφίλ συμμετεχόντων	Προαπαιτούμενα για σπουδές: Αγγλικά, B2, επίπεδο C1 ή ισοδύναμο

Πηγή: www.ktu.edu

Αξιολόγηση μαθημάτων.

Το μάθημα αξιολογείται μέσω άτυπης συνέντευξης με τον συντονιστή του εκπαιδευτικού προγράμματος προσδιορίζοντας τις ακόλουθες θεματικές:

- **Αποτελέσματα:**
  - Ο αριθμός των φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα - περίπου 50 φοιτητές κάθε χρόνο*
  - δυνατά σημεία του μαθήματος - ομαδική εργασία. προσκεκλημένες διαλέξεις από το Kaunas Tech-Park. Γνώσεις αιχμής για την ανάπτυξη προϊόντων. Γνώσεις αιχμής για τη διαχείριση της καινοτομίας.*

- f) αδυναμίες του μαθήματος - μερικές φορές δεν διατέθηκε αρκετός χρόνος για την εξήγηση της θεωρίας. Οι μαθητές χάνουν το ενδιαφέρον τους να εργαστούν στο ίδιο έργο για 16 εβδομάδες.
- g) Ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας: Όραμα; Συνεργασία με άλλους. Δημιουργικότητα; Κίνητρα και επιμονή, Κινητοποίηση πόρων, Χρηματοοικονομικός και οικονομικός αλφαριθμητισμός

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα μεταπτυχιακά προγράμματα

Πίνακας 36. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν σε μεταπτυχιακά προγράμματα, Λιθουανία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Διαχείριση Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητα Μάθημα: Τεχνολογική Επιχείρηση
Πανεπιστήμιο	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Ο φοιτητής είναι σε θέση να ξεκινήσει τεχνολογικό εγχείρημα και να αναπτύξει επιχειρηματικό μοντέλο για επιχειρήσεις με γνώμονα την τεχνολογία. Δηλαδή, είναι σε θέση να δημιουργήσει επιχειρηματική ιδέα και γνωρίζει σημαντικές τεχνικές δημιουργίας επιχειρήσεων και είναι σε θέση να δημιουργήσει μια ομάδα τεχνολογικών επιχειρήσεων που αντιστοιχεί στις επιθυμητές ικανότητες και τον κύκλο ζωής της ομάδας, καθώς και είναι σε θέση να λειτουργήσει ως επιχειρηματικός μέντορας για την εκκίνηση. Γνωρίζει τις τεχνικές αναζήτησης και αξιολόγησης τεχνολογικών επιχειρηματικών ευκαιριών, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών επικύρωσης της αγοράς, καθώς και των μεθόδων επιχειρηματικής επικοινωνίας. Ο φοιτητής είναι σε θέση να θέσει σε εφαρμογή το τεχνολογικό εγχείρημα, ενώ σχεδιάζει ένα επιχειρηματικό μοντέλο, εκτελεί επικύρωση αγοράς επιχειρηματικών ιδεών τεχνολογίας, καθορίζει στρατηγική προώθησης στην αγορά και λαμβάνει επιχειρηματικές αποφάσεις μάρκετινγκ, σε συνδυασμό με ευέλικτες τεχνικές ανάπτυξης προϊόντων και περιστροφής επιχειρηματικών ιδεών σε διαφορετικά πλαίσια τεχνολογικών επιχειρήσεων. Ο φοιτητής είναι σε θέση να επικοινωνεί την έννοια της τεχνολογικής επιχείρησης γραπτώς και προφορικά, κατανοεί τις βασικές σχέσεις του επιχειρηματικού κεφαλαίου και είναι σε θέση να παρουσιάσει την ιδέα της τεχνολογικής επιχείρησης, το επιχειρηματικό μοντέλο και τις οικονομικές παραμέτρους για το κοινό-στόχο (επιχειρηματικοί επιταχυντές, επενδυτές και παρόμοια).
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Ο φοιτητής είναι σε θέση να θέσει σε εφαρμογή το τεχνολογικό εγχείρημα, ενώ σχεδιάζει ένα επιχειρηματικό μοντέλο, εκτελεί επικύρωση αγοράς επιχειρηματικών ιδεών τεχνολογίας, καθορίζει στρατηγική προώθησης στην αγορά και λαμβάνει επιχειρηματικές αποφάσεις μάρκετινγκ, σε συνδυασμό με ευέλικτες τεχνικές ανάπτυξης προϊόντων και περιστροφής επιχειρηματικών ιδεών σε διαφορετικά πλαίσια τεχνολογικών επιχειρήσεων.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Έναρξη τεχνολογικού εγχειρήματος Τεχνολογικά εγχειρήματα: θεωρίες grunding Τεχνολογική αναζήτηση ευκαιριών και τεχνολογική πρόβλεψη: προσέγγιση STEAM

	Επιχειρήσεις τεχνολογίας σε αγορές υψηλής ανάπτυξης υψηλής έντασης τεχνολογίας (HGIE) Τεχνολογικό εγχείρημα σε δράση Βιομηχανική και τεχνολογική στρατηγική επιχειρηματικών συμμετοχών Σχεδιασμός επιχειρηματικού μοντέλου για τεχνολογικές επιχειρήσεις και σύνθετες λύσεις Τεχνολογική Εξόρμηση σε Παγκόσμια Δίκτυα Καινοτόμων Τεχνολογία με γνώμονα την κυκλικότητα Επιχειρηματικές ιδιαιτερότητες Η τεχνολογία με γνώμονα την ψηφιοποίηση Οικοσύστημα για επιχειρήσεις τεχνολογίας υψηλής ανάπτυξης: πλοήγηση στον αυτοκινητόδρομο
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Περισσότερο από το 25% της ενότητας μελέτης οργανώνεται ως μάθηση στην πανεπιστημιούπολη σε φυσικό χώρο και περισσότερο από το 25% του προγράμματος σπουδών οργανώνεται ως εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε εικονικό χώρο.
Δραστηριότητες	Συζήτηση, Ομαδική εργασία, Διαλέξεις προσκεκλημένων, Ομαδική εργασία, Φροντιστήρια Εργαστήριο δημιουργικότητας, Διάλεξη, Αναστοχαστική μάθηση, Ομαδική εργασία Αναστοχαστική μάθηση,
Αξιολόγηση	Προβληματισμός σχετικά με τη δράση Προφορική παρουσίαση Έκθεση έργου Εξέταση με χρήση υπολογιστή
Προφίλ συμμετεχόντων	Προαπαιτούμενα για σπουδές - business basics, αγγλική γλώσσα επιπέδου C1 ή ισοδύναμο

Πηγή: www.ktu.edu

Αξιολόγηση μαθημάτων.

Το μάθημα αξιολογείται μέσω άτυπης συνέντευξης με τον συντονιστή του εκπαιδευτικού προγράμματος προσδιορίζοντας τις ακόλουθες θεματικές:

- **Αποτελέσματα:**
  - a) Ο αριθμός των φοιτητών που ολοκληρώνουν το μάθημα - περίπου 30 φοιτητές κάθε χρόνο
  - b) δυνατά σημεία του μαθήματος - ομαδική εργασία. προσομοιώσεις? προσκεκλημένες διαλέξεις από εταιρείες· Προσκεκλημένες διαλέξεις από ειδικούς σε διάφορους τομείς, όπως η καινοτομία Lego. Γνώσεις αιχμής σχετικά με τη διαχείριση της καινοτομίας. Οι μαθητές επισκέπτονται το CERN. συμβουλές και κόλπα από ειδικούς.
  - c) Προκλήσεις του μαθήματος - Μερικοί από τους μαθητές στερούνται βασικών γνώσεων καθώς προέρχονται από διαφορετικά υπόβαθρα.
  - d) Ικανότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία της κοινότητας: Εντοπισμός ευκαιριών. Οραμα; Συνεργασία με άλλους. Δημιουργικότητα; Κίνητρα και επιμονή, Κινητοποίηση πόρων, Χρηματοοικονομικός και οικονομικός αλφαριθμητισμός. Μάθηση μέσω της εμπειρίας. Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου.

3. Ελλάδα

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται πρακτικές που πραγματοποιούνται από γειτονικά πανεπιστήμια, σε περιφερειακό επίπεδο, τόσο για προπτυχιακά όσο και για μεταπτυχιακά προγράμματα.

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου

Πίνακας 37. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προπτυχιακά προγράμματα, Ελλάδα

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πληροφορική
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Κοινωνική Επιχειρηματικότητα
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο Κρήτης
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές: - θα γνωρίζουν και θα κατανοούν τις πολλαπλές μορφές και τους διαφορετικούς τύπους επιχειρήσεων που απαρτίζουν τον τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (ΚΑΛΟ). - Θα αναγνωρίσουν την ιστορική εξέλιξη του κλάδου στην Ελλάδα, το βασικό θεωρητικό πλαίσιο και σημαντικές σχετικές έννοιες. - Είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές αρχές οργάνωσης, τις στρατηγικές και τα μοντέλα ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων. -θα κατανοήσουν την έννοια της κοινωνικής καινοτομίας και τις εκφάνσεις της σε διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα. - θα είναι εξοικειωμένοι με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και πώς οι σύγχρονες κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν στην υλοποίησή τους. - θα έχουν γνώσεις σχετικά με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και τεχνολογικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνικές επιχειρήσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο. - γνωρίζουν τις κύριες πολιτικές για την ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και αναγνωρίζουν τη συμβολή ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών καθώς και αστικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών κινήματων στη διαμόρφωση των στόχων και των αποτελεσμάτων της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Οι κύριοι θεματικοί άξονες του μαθήματος είναι: - Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα: Βασικές έννοιες και η ελληνική και διεθνής εμπειρία. - Ιστορική εξέλιξη και ιδεολογικές προσεγγίσεις της κοινωνικής οικονομίας. - Ιστορία της κοινωνικής επιχειρηματικότητας: Θεωρητικό πλαίσιο, εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα, οργάνωση, μάρκετινγκ και ηγεσία σε σύγχρονα παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου, βασικοί πόροι και χρηματοδοτικά εργαλεία, μέτρηση κοινωνικού αντίκτυπου. - Κοινωνική καινοτομία: Τύποι, σημασία για τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη, πολιτικές διαχείρισης, επιπτώσεις και αποτελέσματα. - Δημόσια πολιτική για τη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και την ΕΕ.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Το μάθημα βασίζεται σε διαλέξεις και θα περιλαμβάνει τόσο θεωρητική παράδοση όσο και δραστηριότητες και συζήτηση για δημοσιεύσεις, παραδείγματα - μελέτες περίπτωσης, εμπειρικά στοιχεία και σχετικές μελέτες - ερευνητικές εκθέσεις.
Δραστηριότητες	
Αξιολόγηση	- Εργασία (έργο) και παρουσίαση: μόνους έως +2 πόντους. - Ερωτήσεις ανάπτυξης - γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (100%). Τα κριτήρια αξιολόγησης θα καθοριστούν με ακρίβεια και θα είναι προσβάσιμα στη σελίδα του μαθήματος
Προφίλ συμμετεχόντων	Προπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Πίνακας 38. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (2), Ελλάδα

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Μάρκετινγκ και Επικοινωνία
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Κοινωνική Επιχειρηματικότητα
Πανεπιστήμιο	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα: κατανοούν βασικές έννοιες της κοινωνικής επιχειρηματικότητας έχουν γνώσεις και δεξιότητες για τη δημιουργία και διαχείριση κοινωνικών επιχειρήσεων είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά τις πρακτικές που υιοθετούν οι κοινωνικές επιχειρήσεις στο ελληνικό και διεθνές περιβάλλον μπορούν να χρησιμοποιούν μοντέλα, τεχνικές και εργαλεία στην πράξη
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Το μάθημα εξοικειώνει τους εκπαιδευόμενους με μια σειρά από έννοιες κοινωνικής επιχειρηματικότητας, όπως: Κοινωνική οικονομία - κοινωνική επιχειρηματικότητα Κοινωνική επιχειρηματικότητα - κοινωνική έναντι συμβατικής επιχειρηματικότητας Κοινωνική επιχείρηση vs. κοινωνική επιχειρηματικότητα Κοινωνική ηγεσία Προκλήσεις και τάσεις στις κοινωνικές επιχειρήσεις Επιχειρηματικά μοντέλα κοινωνικών επιχειρήσεων στο ελληνικό και διεθνές περιβάλλον
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	

Μεθοδολογία	Θεωρητικές / πρακτικές διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών
Δραστηριότητες	Θεωρητικές / πρακτικές διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών
Αξιολόγηση	Γραπτή εξέταση και υποχρεωτική ανάθεση
Προφίλ συμμετεχόντων	Προπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πίνακας 39. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προπτυχιακά προγράμματα (3), Ελλάδα

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Τμήμα Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων & Συστημάτων Εφοδιασμού
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Κοινωνική Επιχειρηματικότητα & Βιώσιμη Ανάπτυξη
Πανεπιστήμιο	ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Στόχος του μαθήματος είναι: να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη συνολική θεώρηση του προσανατολισμού και της πορείας μιας κοινωνικής επιχείρησης, με τη διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής της με έμφαση στη χρήση της τεχνολογίας, της γνώσης και της καινοτομίας, τη δημιουργία κοινωνικών και βιώσιμων νεοφυών επιχειρήσεων και νεοφυών επιχειρήσεων που βασίζονται στη γνώση, αντιμετωπίζοντας τη στρατηγική (τεχνολογική και επιχειρηματική) ως μια δυναμική διαδικασία αξιοποίησης των πόρων και των δυνατοτήτων της. Εξοικείωση των φοιτητών με τη συμβολή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη βιώσιμη ανάπτυξη

Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακές Ικανότητες	- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των 2 απαραίτητων τεχνολογιών - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία - ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ - Προώθηση της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Θα χρησιμοποιηθεί ένας συνδυασμός μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης προκειμένου να εμπλακούν ενεργά οι φοιτητές και να διασφαλιστεί η πρακτική εφαρμογή των υπό εξέταση θεματικών εννοιών: διαλέξεις με χρήση οπτικοακουστικών μέσων, ανάλυση και συζήτηση μελετών περίπτωσης για πραγματικά λειτουργικά ζητήματα, βιωματικές (ομαδικές) ασκήσεις, καθώς και προβολή σχετικών βίντεο. Επιπλέον, οι μαθητές θα προετοιμάσουν ένα ατομικό ή ομαδικό έργο. Επιπλέον, αναρτώνται ηλεκτρονικά στο eclass άρθρα, οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, διαδικτυακές διευθύνσεις, χρήσιμες πληροφορίες, μελέτες περιπτώσεων και ασκήσεις για την πρακτική άσκηση των φοιτητών.
Δραστηριότητες	Θεωρητικές / πρακτικές διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών

Αξιολόγηση	Η διαδικασία αξιολόγησης πραγματοποιείται στη γλώσσα που προσφέρεται το μάθημα (Ελληνικά ή Αγγλικά) και αποτελείται από: i) Υποχρεωτική γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (βαρύτητα τουλάχιστον 70%) που περιλαμβάνει τεστ πολλαπλής επιλογής ή/και ερωτήσεις ανάπτυξης έκθεσης ή/και επίλυση προβλημάτων. Κριτήρια αξιολόγησης: ορθότητα, πληρότητα, σαφήνεια ii) Υποχρεωτική γραπτή ενδιάμεση εξέταση ή γραπτή εργασία (με συντελεστή βαρύτητας 30%) Κριτήρια αξιολόγησης: ορθότητα, πληρότητα, σαφήνεια
Προφίλ συμμετεχόντων	Προπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Οργάνωσης & Συστημάτων Εφοδιασμού Αγροτικών Επιχειρήσεων του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες.

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα μεταπτυχιακά προγράμματα

Πίνακας 40. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται σε μεταπτυχιακά προγράμματα (1), Ελλάδα

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Στρατηγικές Κοινωνικής Καινοτομίας και Ανάπτυξης
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Το διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Στρατηγικές Κοινωνικής Καινοτομίας και Ανάπτυξης» στοχεύει στη μεταπτυχιακή εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων πεδίων σε θέματα που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνικής Καινοτομίας (κοινωνική επιχειρηματικότητα, κοινωνική οικονομία, συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας, συγκρότηση και λειτουργία ιδρυμάτων, νεοφυείς επιχειρήσεις, θερμοκοιτίδες) και των Αναπτυξιακών Στρατηγικών (οικονομικών, κοινωνικών, διαρθρωτικών, πολιτιστικών, ατομικών, πολιτιστικών) σε τοπικό, σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το ΠΜΣ είναι το μοναδικό στην Ελλάδα, που συνδυάζει θεωρητικά, πρακτικά και λειτουργικά τα αντικείμενα της Κοινωνικής Καινοτομίας και Ανάπτυξης και έχει ως αποστολή αφενός την προαγωγή της έρευνας, αφετέρου τη θεωρητική εμβάθυνση και κριτική προσέγγιση στα επιστημονικά αυτά αντικείμενα, παρέχοντας τα απαραίτητα εφόδια για την επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών, πόσο

	μάλλον για την ενεργό συμμετοχή τους σε αναπτυξιακές δραστηριότητες προς όφελος της κοινωνικής πρόνοιας.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Το ΠΜΣ στοχεύει στη μεταπτυχιακή εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων σε θέματα που σχετίζονται με τα ακαδημαϊκά αντικείμενα της Κοινωνικής Καινοτομίας (κοινωνική επιχειρηματικότητα, κοινωνική οικονομία, συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας, θεσμική συγκρότηση και λειτουργία, νεοφυείς επιχειρήσεις, θερμοκοιτίδες) και των Αναπτυξιακών Στρατηγικών (οικονομικών, κοινωνικών, διαρθρωτικών, πολιτιστικών, ατομικών) σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σε διεπιστημονική βάση. Στο πλαίσιο αυτό, το Π.Μ.Σ. επιδιώκει αφενός την προαγωγή της έρευνας, αφετέρου την εμβάθυνση της θεωρητικής και κριτικής προσέγγισης στα επιστημονικά αυτά αντικείμενα, παρέχοντας τα απαραίτητα εφόδια για την επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία, για την εμπέδωση των παραπάνω γνωστικών αντικειμένων, αλλά και για την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών σε αναπτυξιακές δραστηριότητες που στοχεύουν στην κοινωνική ευημερία.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Κοινωνική Καινοτομία Οικονομικά της Ανάπτυξης Διακυβέρνηση και Συμμετοχικές Πολιτικές Κοινωνική Οικονομία Μεθοδολογία Έρευνας Ψηφιακή Τεχνολογία και Καινοτομία Περιφερειακή Ανάπτυξη και Ολιστικά Στρατηγικά Σχέδια Ανάλυση Κοινωνικών Επιπτώσεων Οικονομία του Πολιτισμού Αγορά εργασίας και ανάπτυξη
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά και διδάσκονται με φυσική παρουσία των φοιτητών ή μέρος του προγράμματος (έως 35%) μπορεί να προσφερθεί εξ αποστάσεως. Οι

	φοιτητές πρέπει να συγκεντρώσουν 60 ECTS από τα μαθήματα και 30 ECTS από τη διπλωματική τους εργασία για να αποφοιτήσουν.
Δραστηριότητες	Μαθήματα, σεμινάρια, εργαστηριακές ασκήσεις, μαθήματα διαλέξεων, επισκέψεις μελέτης
Αξιολόγηση	Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται μέσω εξετάσεων που μπορεί να είναι γραπτές, προφορικές, εργαστηριακές, υποχρεωτικές/προαιρετικές, προφορικές, εργαστηριακές, υποχρεωτικές/προαιρετικές, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή συνδυασμός αυτών.
Προφίλ συμμετεχόντων	Πτυχίο Γνώση της αγγλικής γλώσσας

Πίνακας 41. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται σε μεταπτυχιακά προγράμματα (2), Ελλάδα

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
Πανεπιστήμιο	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Μετά την ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (εφεξής Κ.ΑΛ.Ο.), οι απόφοιτοι θα είναι σε θέση: ● Κατανοήστε το περιεχόμενο, την ιστορία και τα θεμέλια της έννοιας της ΚΑΛΟ. ● Κατανοούν τις βασικές θεωρητικές και επιστημολογικές παραδοχές και τα κεντρικά επιχειρήματα των σύγχρονων προσεγγίσεων της ΚΑΛΟ. ● Να διακρίνει τις διάφορες μορφές και τύπους επιχειρήσεων, τις αμοιβές εργασίας, τη χρηματοδότηση και τις συναλλαγές στην ΚΑΛΟ. ● Να προσεγγίζουν κριτικά τις σύγχρονες θεωρίες των κοινωνιών. ● Να εξοικειωθούν με τεχνολογίες και πρακτικές που βασίζονται ή προσανατολίζονται στα κοινά. ● Ερευνούν τα κοινά με διεπιστημονικό και πολύπλευρο τρόπο, συνδυάζοντας τη θεωρητική μελέτη και συζήτηση με βιωματικές και συμμετοχικές διαδικασίες μάθησης.

- Εντοπισμός των ευκαιριών και των προκλήσεων που προκύπτουν από την εμφάνιση νέων συνεργατικών μοντέλων για την παραγωγή κοινών αγαθών.
- Κατανοούν τις διαφορετικές προσεγγίσεις των αναπτυξιακών πολιτικών και να διακρίνουν τις χωρικές παραμέτρους τους.
- Κατανοούν διαφορετικές προσεγγίσεις στην κοινωνική καινοτομία.
- Σχεδιασμός της οργάνωσης και ανάπτυξης της Κ.ΑΛ.Ο σε κοινοτικό, τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο.
- Κατανοούν τους στόχους και τα πολιτικά διακυβεύματα των δημόσιων πολιτικών καθώς και τους παράγοντες που τις διαμορφώνουν σε συγκεκριμένες χώρες.
- Να προσεγγίσουν ιστορικά και κριτικά τη σχέση κράτους και ΚΑΛΟ.
- Κατανοούν το ιστορικό πλαίσιο της πολιτικής πάλης με επίκεντρο την ΚΑΛΟ.
- Σχεδιασμός της εφαρμογής δημόσιων πολιτικών για την ΚΑΛΟ.
- Να προσεγγίσουν ιστορικά και κριτικά τη σχέση των κοινωνικών κινημάτων με την ΚΑΛΟ.
- Να εντοπίζουν και να αξιολογούν επιχειρηματικές «ευκαιρίες» και καινοτόμες προοπτικές στον τομέα της Κ.ΑΛ.Ο.
- Κατανοούν τις πρόσφατες οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις και να αξιολογούν την επίδρασή τους στην ΚΑΛΟ.
- Ανάπτυξη και συντονισμός διαχειριστικών και επιχειρησιακών στρατηγικών για πρωτοβουλίες ΚΑΛΟ.
- Αναπτύξτε κατάλληλες στρατηγικές για την τοποθέτηση και τη διαφοροποίηση προϊόντων και υπηρεσιών.
- Κατανοήστε τους όρους και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία διαφορετικών τύπων ομάδων και τα στάδια ανάπτυξής τους.
- Κατανοήστε τους παράγοντες που διαμορφώνουν τη δυναμική της ομάδας.
- Σχεδιασμός και προώθηση μοντέλων επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων σε πρωτοβουλίες Κ.ΑΛ.Ο.
- Προτείνετε τεχνικές για την επίλυση συγκρούσεων που προκύπτουν μέσα σε μια ομάδα.
- Σχεδιασμός διαδικασιών προβληματισμού και αυτοαξιολόγησης ομαδικών έργων.

	● Κατανοούν την ποικιλομορφία των μοντέλων διαχείρισης της ΚΑΛΟ. ● Υποστήριξη των μελών των πρωτοβουλιών Κ.ΑΛ.Ο στο σχεδιασμό και την εφαρμογή μοντέλων λήψης αποφάσεων και διακυβέρνησης. ● Οργανώστε τις διοικητικές λειτουργίες μιας επιχείρησης ΚΑΛΟ. ● Συντονισμός των εργαζομένων σε οργανώσεις Κ.ΑΛ.Ο με συλλογικό τρόπο. ● Σχεδιάστε και παρακολουθήστε την εφαρμογή του σχεδίου παραγωγικής διαδικασίας. ● Προσδιορίστε τις οικονομικές ανάγκες μιας επιχείρησης ΚΑΛΟ. ● Κατανοούν τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων Κ.ΑΛ.Ο και να διαχειρίζονται τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων αυτών. ● Αναζήτηση και αξιολόγηση διαθέσιμων εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις Κ.ΑΛ.Ο. ● Αξιολογούν τους πιθανούς κινδύνους εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων τους. ● Λήψη αποφάσεων υπό συνθήκες αβεβαιότητας και κινδύνου ελέγχοντας την επενδυτική ετοιμότητα της επιχείρησης ΚΑΛΟ.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Το ίδιο και οι γενικές ικανότητες.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Έννοιες και θεωρίες της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Οργανωτικές μορφές και τύποι της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Τα κοινά: ένα εναλλακτικό παράδειγμα Εδαφική Ανάπτυξη, Κοινωνική Καινοτομία και Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία Δημόσιες πολιτικές και θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία Κοινωνικά κινήματα, Κράτος και Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία) Επιχειρηματικός Σχεδιασμός Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Διακυβέρνηση των κοινωνικών επιχειρήσεων Οικονομική Διαχείριση και Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	
Μεθοδολογία	Τα μαθήματα διεξάγονται εξ αποστάσεως και οι φοιτητές πρέπει να συγκεντρώσουν 120 ECTS και να ολοκληρώσουν τη διπλωματική τους εργασία για να αποκτήσουν το πτυχίο τους. Η διάρκεια είναι 2 ακαδημαϊκά έτη.
Δραστηριότητες	Μαθήματα, σεμινάρια, εργαστηριακές ασκήσεις, μαθήματα διαλέξεων
Αξιολόγηση	Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται μέσω εξετάσεων.
Προφίλ συμμετεχόντων	Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι κάτοχοι πτυχίου ή διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε συναφές αντικείμενο. Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική. Η γνώση μιας ξένης γλώσσας καθώς και η εξοικείωση με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και Διαδικτύου θα βοηθήσουν πολύ στην παρακολούθηση του προγράμματος.

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες.

4. Βέλγιο

Στην ενότητα αυτή θα πρέπει να αναφέρονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται από γειτονικά πανεπιστήμια, σε περιφερειακό επίπεδο, τόσο για προπτυχιακά όσο και για μεταπτυχιακά προγράμματα. Επίσης, προσθέστε μια ενδιαφέρουσα πρακτική σε εθνικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας με τα γενικά περιεχόμενα του μαθήματος και να αξιολογηθεί το πρόγραμμα κατάρτισης. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω άτυπων συνεντεύξεων με τον συντονιστή/διευθυντή του μαθήματος, του προγράμματος ή του θέματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που υποδεικνύονται για τη διεξαγωγή αυτής της συνέντευξης.

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου

Πίνακας 42. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (1), Βέλγιο

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Κοινωνική εργασία (UCLL)
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Κοινωνική Επιχείρηση & Αλλαγή Συστημάτων (B-UCLL-MBW36C)
Πανεπιστήμιο	Πανεπιστημιακό κολέγιο Leuven Limburg (UCLL)
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Στόχοι

	Οι μαθητές κατανοούν και μπορούν να εφαρμόσουν διαφορετικά πλαίσια σχετικά με τις διαδικασίες αλλαγής και το πλαίσιο τους. Οι μαθητές αναγνωρίζουν ευκαιρίες και μπορούν να επιφέρουν αλλαγές. Οι μαθητές αποκτούν μια εικόνα για το πώς χειρίζονται την αλλαγή (προτιμώμενες συμπεριφορές) και ποιες δεξιότητες χρειάζονται για να φέρουν την αλλαγή. Οι μαθητές μπορούν να φέρουν αλλαγές σε μεμονωμένα συστήματα. Οι μαθητές έχουν αναπτύξει δεξιότητες (ευκινησία, ευκινησία και σταθερότητα, αντιμετώπιση του χάους,...) Οι μαθητές είναι επιχειρηματικοί και αναλαμβάνουν την ευθύνη του δικού τους έργου. Με αυτόν τον τρόπο, είναι δημιουργικοί και καινοτόμοι. Οι φοιτητές έχουν βασική κατανόηση των πλαισίων που υποστηρίζουν τις διαδικασίες αλλαγής (agile, storyweaver, framework cynefin, impract, νέες μορφές οικονομίας και νέα κοινωνικά επιχειρηματικά μοντέλα). Προβλεπόμενες ικανότητες. OLR5 - Το PBa συνδέεται με τις δυνατότητες και τους περιορισμούς των ατόμων, των ομάδων και των κοινοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τα πλαίσια στα οποία βρίσκονται. OLR 8 - Η κοινωνική εργασία PBa σχεδιάζει και καθοδηγεί διαδικασίες (πρακτικές) κοινωνικής εργασίας, επίσης σε περίπλοκες καταστάσεις. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιεί τις κατάλληλες γνώσεις και μεθοδικές δεξιότητες για να είναι αποτελεσματικός και καινοτόμος. OLR 10 - Η κοινωνική εργασία PBa (επανα)συνδέει άτομα, ομάδες και κοινότητες με την κοινωνία και αντίστροφα. OLR 14 - Ο κοινωνικός λειτουργός PBa συνεχώς δεξιότητες και προβληματισμός σχετικά με τη δουλειά του.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Κατανόηση πλαισίων και κοινοτήτων Σχεδιασμός και καθοδήγηση επιχειρηματικών διαδικασιών Σύνδεση ατόμων, ομάδων και κοινοτήτων με την κοινωνία Συνεχής Ανάπτυξη Δεξιοτήτων και Προβληματισμός Αυτοί οι τομείς περιεχομένου ευθυγραμμίζονται με τις ικανότητες που περιγράφονται και μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να συμμετάσχουν αποτελεσματικά σε επιχειρηματικές προσπάθειες σε πλαίσια κοινωνικής εργασίας.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Οι μαθητές μαθαίνουν να σκέφτονται καινοτόμα για λύσεις σε συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα. Οι μαθητές αποκτούν περισσότερες γνώσεις για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και την αλλαγή του συστήματος με βιωματικό τρόπο. Τους αφήνουμε να βιώσουν μόνοι τους ότι μπορείτε να κάνετε τα πράγματα να κινούνται μέσα από τη δική σας νοοτροπία και τρόπο δράσης. Αυτό τόσο εντός όσο και εκτός του οργανισμού. Η εστίαση είναι στην καινοτόμο σκέψη και δράση, την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργικότητα. Οι μαθητές μαθαίνουν ότι «πάντα» έχουν τη δύναμη να αλλάξουν κάτι στο σύστημα (ως μέρος του συστήματος, αν είσαι έξω από το σύστημα) παίρνοντας διαφορετικές θέσεις και χρησιμοποιώντας διαφορετικές δεξιότητες. Επομένως, δεν πρόκειται μόνο για ικανότητες και δεξιότητες, αλλά πραγματικά για μια διαφορετική νοοτροπία όπου ξεκινάμε από την πίστη στα δυνατά σημεία και

τις δυνατότητες, κοιτάζοντας το μέλλον, τολμώντας να αφεθούμε και να φύγουμε από τη ζώνη άνεσής μας. (Εκτιμητική έρευνα και μελλοντικά σενάρια).

Τα πολύπλοκα ζητήματα απαιτούν διαφορετική προσέγγιση από τη συμβατική. Επιλέγουμε το Design Thinking ως κοινό νήμα αφού έρευνες έχουν δείξει ότι αυτός ο δημιουργικός -και ενσυναισθητικός- τρόπος σκέψης λειτουργεί για να σημειώσει πρόοδο στην αναζήτηση λύσεων σε πολύπλοκα προβλήματα.

Η σχεδιαστική σκέψη έχει να κάνει με την ανάπτυξη βαθιάς ενσυναίσθησης για τον «χρήστη», τον άνθρωπο και την ανάπτυξη λύσεων που ικανοποιούν τις ανάγκες του.

Θέλουμε οι μαθητές να περάσουν από αυτή τη συγκεκριμένη διαδικασία συνεργαζόμενοι στενά με έναν συγκεκριμένο οργανισμό και χτίζοντας ένα δίκτυο. Κατά τη διάρκεια των στιγμών καθοδήγησης παρακινούμε τους μαθητές να προβληματιστούν τόσο για τη δική τους διαδικασία αλλαγής όσο και για τη διαδικασία αλλαγής που συμβαίνει σε συνάρτηση με το συγκεκριμένο έργο τους.

Τα μοντέλα που χρησιμοποιούμε όπως τα Λογικά Επίπεδα του Bateson παρέχουν εργαλεία για προβληματισμό στο επίπεδο του οργανισμού/έργου αλλά και στο επίπεδο του ατόμου. (Εγώ ως μαθητής, εγώ ως δημιουργός αλλαγής, εγώ ως κακός αρχιτέκτονας)

Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενα	Το περιεχόμενο που σχετίζεται με την επιχειρηματικότητα για αυτό το μάθημα επικεντρώνεται στην προώθηση της καινοτόμου σκέψης, της επιχειρηματικής δράσης και της δημιουργικότητας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων. Ακολουθεί μια ανάλυση των βασικών στοιχείων: Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Αλλαγή Συστήματος: Οι μαθητές εξερευνούν την έννοια της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και μαθαίνουν για την προώθηση της συστημικής αλλαγής στην κοινωνία. Συμμετέχουν σε δραστηριότητες βιωματικής μάθησης για να κατανοήσουν πώς οι ατομικές νοοτροπίες και ενέργειες μπορούν να καταλύσουν σημαντικές αλλαγές τόσο εντός όσο και εκτός των οργανισμών. Αλλαγή νοοτροπίας και ενδυνάμωση: Το μάθημα δίνει έμφαση σε μια νοοτροπία που επικεντρώνεται στα δυνατά σημεία, τις δυνατότητες και τη σκέψη προσανατολισμένη στο μέλλον. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να βγουν από τις ζώνες άνεσής τους, να αγκαλιάσουν την αβεβαιότητα και να πιστέψουν στην ικανότητά τους να επιφέρουν αλλαγές μέσα σε πολύπλοκα συστήματα. Προσέγγιση σχεδιαστικής σκέψης: Η σχεδιαστική σκέψη χρησιμεύει ως κεντρική μεθοδολογία για την επίλυση προβλημάτων και την καινοτομία. Οι μαθητές μαθαίνουν να συμπάσχουν βαθιά με τα ενδιαφερόμενα μέρη, να εντοπίζουν τις ανάγκες τους και να συνδημιουργούν λύσεις που αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις του πραγματικού κόσμου. Πρακτική εφαρμογή με οργανισμούς: Οι μαθητές συνεργάζονται στενά με οργανισμούς για να εφαρμόσουν αρχές σχεδιαστικής σκέψης στην επίλυση συγκεκριμένων κοινωνικών προβλημάτων. Μέσω πρακτικών έργων, δημιουργούν δίκτυα, αποκτούν πρακτική εμπειρία και συμβάλλουν σε πρωτοβουλίες θετικής αλλαγής. Αναστοχασμός και καθοδήγηση: Καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος, οι μαθητές συμμετέχουν σε συνεδρίες προβληματισμού και στιγμές καθοδήγησης για να αξιολογήσουν τη δική τους διαδικασία αλλαγής και τα αποτελέσματα του έργου. Μοντέλα όπως τα Λογικά Επίπεδα του Bateson παρέχουν πλαίσια για την ανάλυση της οργανωτικής και ατομικής δυναμικής, επιτρέποντας στους μαθητές να αξιολογήσουν τον αντίκτυπό τους ως φορείς αλλαγής. Με την ενσωμάτωση αυτών των στοιχείων στο πρόγραμμα σπουδών, οι μαθητές αναπτύσσουν μια ολιστική κατανόηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, αποκτούν πρακτική εμπειρία στην προώθηση συστημικών αλλαγών και καλλιεργούν τη νοοτροπία και τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πλοήγηση σε πολύπλοκα κοινωνικά ζητήματα.
Μεθοδολογία	Ξεκινάμε με ένα 2ήμερο bootcamp (χωρίς διανυκτέρευση) για να προσφέρουμε εμπειρία και εμπάθυση. Κατά τη διάρκεια αυτού του boot camp, οι μαθητές αποκτούν εικόνα για τις δικές τους δυνάμεις και δεξιότητες στις διαδικασίες αλλαγής και πώς να τις χρησιμοποιήσουν σε σύνθετες κοινωνικές προκλήσεις. Επιπλέον, σε έναν ανοιχτό χώρο, τους δίνονται διαφορετικά πλαίσια για να ξεκινήσουν το έργο τους (πλαίσιο cinefin, design Thinking, αλλαγή συστήματος και AI ως ερευνητική μέθοδος).

	Οι φοιτητές επιλέγουν ένα σύνθετο κοινωνικό θέμα στο οποίο θέλουν να εργαστούν (μπορεί να σχετίζεται με προηγούμενη εμπειρία πρακτικής άσκησης, μελλοντική πρακτική άσκηση, άλλα πλαίσια MAD), αλλά φυσικά συνδέεται με ένα πλαίσιο MAD. Επιπλέον, οι μαθητές επιλέγουν αν θα κάνουν αυτό το έργο μόνοι τους ή σε ομάδες. Η σειρά μαθημάτων θα αποτελείται από συνεδρίες καθοδήγησης και εργαστήρια. Κατά τη διάρκεια των συνεδριών καθοδήγησης, εστιάζουμε σε 2 πτυχές: αφενός, προβληματισμός σχετικά με τις δικές του επιχειρηματικές δράσεις (ατομικές) καθώς και προβληματισμός σχετικά με το έργο. Αυτές οι συνεδρίες καθοδήγησης πρέπει να προετοιμαστούν από τους μαθητές για να συμμετάσχουν στη συνεδρία. Με αυτόν τον τρόπο, χτίζουν το δικό τους χαρτοφυλάκιο και μαθαίνουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την επίσημανση αναγκών.
Δραστηριότητες	βλέπε παραπάνω
Αξιολόγηση	Οι μαθητές δίνουν μια ατομική παρουσίαση με βάση το χαρτοφυλάκιο τους (ποια διαδικασία αλλαγής περάσατε; Ποια εμπόδια έχετε ξεπεράσει; Τι ευκαιρίες σας έχει προσφέρει αυτό και ποιες δεξιότητες έχετε αναπτύξει); Οι μαθητές δίνουν μια παρουσίαση για το έργο τους (αυτό μπορεί να έχει τη μορφή ενός μοντέλου κοινωνικής επιχείρησης με τα πρώτα βήματα για την έναρξη μιας κοινωνικής επιχείρησης, την υποβολή ενός φακέλου επιχορήγησης, ένα καινοτόμο έργο εντός ενός οργανισμού, την οργάνωση ενός οργανισμού δικτύου, ένα πρόγραμμα κατάρτισης εκκίνησης). Αυτό το έργο μπορεί επίσης να συνδεθεί με ανάθεση πρακτικής άσκησης 3ο έτος ή ΒΑΡ. Οι μαθητές δίνουν αυτό το βήμα σε μια κριτική επιτροπή εμπειρογνομόνων από τον τομέα (η οποία μπορεί να αξιολογήσει την καινοτόμο και επιχειρηματική πτυχή). Επιπλέον, οι μαθητές παραδίδουν ένα χαρτοφυλάκιο για την επιχειρηματική πορεία ανά ομάδα καθώς και ατομικά ένα χαρτοφυλάκιο της προσωπικής τους μαθησιακής πορείας.
Προφίλ συμμετεχόντων	Βασίζεται στις γνώσεις που απέκτησαν οι μαθητές στη Φάση 2 Επιχειρηματικότητα, καινοτομία και οργάνωση ΟΡΟ Η πόλη ΟΡΟ αλλάζει ΟΡΟ Διαπραγμάτευση, διαμεσολάβηση και διαχείριση συγκρούσεων

Πίνακας 43. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (2), Βέλγιο

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Το μάθημα αυτό είναι επιλογής στο οποίο οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν στα ακόλουθα προγράμματα:
Τίτλος Μαθήματος / Γνωστικό Αντικείμενο	Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (B-UCLL-QD1557)
Πανεπιστήμιο	UCLL και KU Leuven UCLL

	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (B-UCLL-MGD26A)
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Θα δημιουργηθεί ένα διαδραστικό και μαθητοκεντρικό περιβάλλον που θα επιτρέψει τη διερευνητική, προσανατολισμένη στη δράση και μετασχηματιστική μάθηση. Οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και υπεύθυνες ενέργειες για την περιβαλλοντική ακεραιότητα, την οικονομική βιωσιμότητα και μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές. Οι εκπαιδευόμενοι θα εμπνευστούν να δράσουν για τη βιωσιμότητα και την αναγέννηση στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Με την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι φοιτητές θα: • έχουν καλή γνώση των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και της διασύνδεσής τους • έχουν βασική εικόνα για την τρέχουσα παγκόσμια κατάσταση και εξέλιξη των 17 θεμάτων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ • αναγνωρίζουν την ανάγκη για ριζικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι συνυπάρχουν μεταξύ τους και με τον πλανήτη • να είναι ικανοί στην κριτική και συστημική σκέψη • να είναι ικανοί στη συνεργατική λήψη αποφάσεων και στην επίλυση προβλημάτων • παράγουν ιδέες για να συμβάλουν ενεργά στον μετασχηματισμό του εαυτού τους και της κοινωνίας στην οποία ζουν • υιοθέτηση αξιών και στάσεων σχετικών με την επίτευξη των ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Αυτές οι ικανότητες υπογραμμίζουν την πολύπλευρη φύση της επιχειρηματικότητας σε πλαίσια που καθοδηγούνται από την κοινότητα, δίνοντας έμφαση όχι μόνο στην οικονομική βιωσιμότητα αλλά και στον κοινωνικό αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα. Για την παροχή μιας πιο ολοκληρωμένης ανάλυσης ειδικά για το Βέλγιο, θα ήταν απαραίτητο να γίνει αναφορά σε έγγραφα σε εθνικό επίπεδο, προγράμματα κατάρτισης ή συνεντεύξεις με σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς που συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία της κοινότητας.
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Αυτό το μάθημα ξεκινά με μια εισαγωγή στην Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τις εννοιολογικές κατευθυντήριες γραμμές της: Πλανήτης, Άνθρωποι, Ευημερία, Συνεργασίες, Ειρήνη (Αξιοπρέπεια και Δικαιοσύνη). Μετά από αυτό, τα μαθησιακά αποτελέσματα αυτού του μαθήματος θα επιτευχθούν με την ενσωμάτωση των 17 ΣΒΑ στα ακόλουθα κρίσιμα θέματα: 1. Κλιματική αλλαγή 2. Μείωση του κινδύνου καταστροφών 3. Βιοποικιλότητα 4. Σεβασμός της διαφορετικότητας και της ανεκτικότητας 5. Βιώσιμη κατανάλωση / μετασχηματιστική οικονομία 6. Εξάλειψη της φτώχειας / μείωση της ανισότητας

Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτητές θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε μελέτες περιπτώσεων, έργα και συζητήσεις που τους ενθαρρύνουν να εντοπίσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες ευθυγραμμισμένες με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs) και να αναπτύξουν επιχειρηματικά σχέδια που αντιμετωπίζουν πιεστικές παγκόσμιες προκλήσεις, προωθώντας παράλληλα τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο. Επιπλέον, μπορούν να μάθουν για το ρόλο των συνεργασιών και της συνεργασίας στην προώθηση θετικών αλλαγών και στην κλιμάκωση του αντίκτυπου.
Μεθοδολογία	Το μάθημα είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο ώστε τα θεωρητικά μαθήματα και οι συζητήσεις να εναλλάσσονται με βασικές ερευνητικές δραστηριότητες, πρακτικά εργαστήρια και επακόλουθες παρουσιάσεις. ο Θεωρητικά μαθήματα: ενίσχυση της γνώσης και δημιουργία διαδραστικών συζητήσεων. Με βάση το υλικό ανάγνωσης.ο Βασική έρευνα (ομαδική και ατομική εργασία): συλλογή και ανάλυση δεδομένων για την αξιοποίηση της επιστημονικής έρευνας ως εκπαιδευτικού εργαλείου για τη συμμετοχή των ανθρώπων στη βιώσιμη ανάπτυξη.ο Εργαστήρια: (ομαδική εργασία) επεξεργασία θεωρίας και προώθηση δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων μετά από κάθε θεωρητικό μάθημα.ο Παρουσιάσεις μαθητών (ομαδική και ατομική εργασία): οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ομαδικών εργαστηρίων και την ατομική τελική εργασία στους συμμαθητές τους.
Δραστηριότητες	βλέπε παραπάνω
Αξιολόγηση	Για αυτό το μάθημα ισχύει μόνιμη αξιολόγηση. Αυτό σημαίνει ότι οι φοιτητές αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου και ότι δεν υπάρχει ξεχωριστή εξέταση στην εξεταστική περίοδο στο τέλος του εξαμήνου. Οι φοιτητές θα βαθμολογηθούν ανάλογα με την ποιότητα της διαδικασίας και ανάλογα με την ποιότητα των προϊόντων και την παρουσίαση της δουλειάς τους. Χαρακτηριστικά αξιολόγησης και καθορισμού του τελικού βαθμού: Εργασίες στα θέματα – 30% (ατομικός & ομαδικός βαθμός) Μικρές εργασίες για την προετοιμασία ή την επεξεργασία των θεματικών ενοτήτων Γραπτή εξέταση* – 30% (ατομικός βαθμός) Ατομική θεωρητική εξέταση στο περιεχόμενο των θεωρητικών μαθημάτων Τελική παρουσίαση/μαγνητοσκοπημένο βιντεομήνυμα* – 30% (ομαδικός βαθμός) Ομαδική παρουσίαση της πρότασης των φοιτητών για ενεργό συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη Αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση από ομοτίμους – 10% (ατομικός βαθμός) Αξιολόγηση των παρουσιάσεων προϊόντων και ομάδων και της ομαδικής διαδικασίας *Οι μαθητές που θα πρέπει να φύγουν νωρίτερα από το Βέλγιο θα κάνουν τη γραπτή θεωρητική εξέταση διαδικτυακά και θα αντικαταστήσουν την τελική παρουσίαση με ένα ηχογραφημένο μήνυμα βίντεο. Η λογοκλοπή είναι μια μορφή απάτης εξέτασης που συνίσταται στην ενέργεια αντιγραφής του έργου (ιδέες, κείμενα, δομές, εικόνες, σχέδια, ...) κάποιου άλλου χωρίς επαρκή αναγνώριση, σε πανομοιότυπη μορφή ή ελαφρώς αλλαγμένη. Για την εφαρμογή αυτών των κανονισμών η αντιγραφή του έργου κάποιου χωρίς επαρκή αναγνώριση θεωρείται απάτη εξέτασης. Η λογοκλοπή θα τιμωρείται με τις κυρώσεις που αναφέρονται στους Κανονισμούς Εκπαίδευσης και Εξετάσεων του Πανεπιστημιακού Κολλεγίου.

Προφίλ συμμετεχόντων	Γνώση της αγγλικής γλώσσας ως μέσο εκμάθησης. Ψηφιακές δεξιότητες (Internet, Word, Excel, PowerPoint). Σεβασμός στη διαφορετικότητα και τη διαφορετικότητα.

Πίνακας 44. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (3), Βέλγιο

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Κοινωνική εργασία
Τίτλος μαθήματος/θέμα	Κοινωνική-πολιτιστική επιχειρηματικότητα (B-UCLL-MBW18S)
Πανεπιστήμιο	UCLL
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Γενικά: Συμβάλλετε ενεργά στην ανάπτυξη οράματος, πολιτικής και διαχείρισης οργανισμών. Προσαρμόζετε την (ορθο)παιδαγωγική σας δράση με βάση τον κριτικό αναστοχασμό, τις τρέχουσες γνώσεις από την επιστημονική έρευνα και τις περιφερειακές, εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις. Συγκεκριμένα: Γνωρίζετε τις έννοιες της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας και τις σχετικές γραμμές δύναμης και αρχές. Μπορείτε να διακρίνετε τις κατάλληλες μορφές επιχειρήσεων στον κοινωνικό ή μη κερδοσκοπικό τομέα, μπορείτε να προσδιορίσετε καινοτόμες λειτουργίες, ηγετικές ιδιότητες, οργανωτικές δομές, οργανογράμματα, πηγές χρηματοδότησης, πρόληψη και συνεργασίες. Έχετε γνώση της ποιοτικής φροντίδας και της ποιοτικής σκέψης σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινωνικού κέρδους και σκέφτεστε και ενεργείτε προσανατολισμένοι στην ποιότητα από το όραμα, την αποστολή, τους δείκτες ποιότητας. Έχετε μια εικόνα για τη λειτουργία διαφορετικών τεχνικών γύρω από τον καταϊγισμό ιδεών και τη δημιουργικότητα και καταλήγετε σε μια ιδέα δημιουργικής φροντίδας σε ομάδα. Μετατρέπετε την ιδέα φροντίδας σας σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης μέσω του BMC και των προτάσεων αξίας. Αποκτάτε μια εικόνα για το πώς να παρουσιάσετε μια ιδέα με σαφή και απλό τρόπο και πώς να πείσετε τους απαραίτητους ενδιαφερόμενους. Αναπτύσσετε ανεξάρτητα μια δημιουργική και καινοτόμο ιδέα φροντίδας, με βάση τα ταλέντα σας και τις ανάγκες των πελατών/συστημάτων/ομάδας.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Στρατηγικό όραμα και συμβολή της διοίκησης Προσαρμογή και κριτικός αναστοχασμός Γνώση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας Προσδιορισμός και ανάλυση μοντέλων κοινωνικής επιχείρησης Σκέψη και δράση προσανατολισμένη στην ποιότητα Τεχνικές καταϊγισμού ιδεών και δημιουργικότητας Ανάπτυξη σχεδίων δράσης Αποτελεσματική επικοινωνία και πειθώ

	Ανεξάρτητη καινοτομία
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	1. Μια κοινωνία αλλάζει συνεχώς. Τι πρέπει να κάνετε ως εργαζόμενος SCW; 2. Εργασία με γνώμονα την αποστολή: η διαφορά μεταξύ καινοτομίας και κοινωνικής καινοτομίας. Έννοιες επιχειρηματικότητας και πρωτοπορίας. 3. Κοινωνική καινοτομία: πλαίσια, καλές πρακτικές και μοχλοί για την επίτευξη καινοτομίας. 4. Κοινωνική πολιτιστική επιχειρηματικότητα: ικανότητες και εργαλεία 5. Μοντέλα χρηματοδότησης και οργανωτικές μορφές. 6. Δικτύωση 7. Μοντέλα αποφάσεων 8. Μέσα ενημέρωσης Το περιεχόμενο μπορεί να είναι μεθοδολογικό, θεωρητικό, επιστημονικό ή πρακτικό.
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	1. Μια κοινωνία αλλάζει συνεχώς. Τι πρέπει να κάνετε ως εργαζόμενος SCW; 2. Εργασία με γνώμονα την αποστολή: η διαφορά μεταξύ καινοτομίας και κοινωνικής καινοτομίας. Έννοιες επιχειρηματικότητας και πρωτοπορίας. 3. Κοινωνική καινοτομία: πλαίσια, καλές πρακτικές και μοχλοί για την επίτευξη καινοτομίας. 4. Κοινωνική πολιτιστική επιχειρηματικότητα: ικανότητες και εργαλεία 5. Μοντέλα χρηματοδότησης και οργανωτικές μορφές. 6. Δικτύωση 7. Μοντέλα αποφάσεων 8. Μέσα ενημέρωσης Το περιεχόμενο μπορεί να είναι μεθοδολογικό, θεωρητικό, επιστημονικό ή πρακτικό.
Μεθοδολογία	Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό στοιχείο που εναλλάσσει τη γνώση γύρω από πλαίσια και πρακτικές με ασκήσεις και εργασίες. Διάλεξη Μικρές ομαδικές και ατομικές ασκήσεις για εξάσκηση δεξιοτήτων στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία Μελέτη περίπτωσης βασισμένη σε υλικό από εξωτερικούς ομιλητές ατομική εργασία καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος και με αποκορύφωμα την εξέταση με μία συνεδρία καθοδήγησης και μια ενδιάμεση στιγμή ανατροφοδότησης.

	Οι μαθητές αναμένονται στην τάξη. - Θα πραγματοποιηθούν σποραδικές επιτόπιες επισκέψεις. Τα έξοδα μεταφοράς από και προς τις επισκέψεις αυτές βαρύνουν τους φοιτητές. - Τα έξοδα για τα ηχεία θα επιβαρύνουν τον μαθητή. Το συνολικό ποσό για αυτόν τον λογαριασμό δεν θα υπερβαίνει τα 25 ευρώ.
Δραστηριότητες	
Αξιολόγηση	Τύπος : Εξέταση εκτός της κανονικής εξεταστικής περιόδου Φόρμα Αξιολόγησης : Προφορική, Γραπτή Έντυπα ερωτήσεων: Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου Εκπαιδευτικό υλικό : Κανένα ΣΥΝΟΛΟ Κλίμακα 1-20/20 βαθμών Οι φοιτητές συντάσσουν μια εργασία την οποία υποβάλλουν στην αρχή της εξεταστικής περιόδου.
Προφίλ συμμετεχόντων	Η ενότητα μαθήματος Κοινωνική Πολιτιστική Επιχειρηματικότητα είναι μια εξειδικευμένη ενότητα μαθημάτων στο πλαίσιο του προγράμματος Bachelor of Social Work. Βασίζεται σε άλλες ενότητες μαθημάτων από το πρόγραμμα στις οποίες αποκτήθηκαν ορισμένες ικανότητες που πρέπει να ισχύουν σε αυτήν την ενότητα μαθημάτων. Οι φοιτητές που εγγράφονται σε αυτή τη Θ.Ε. πρέπει να έχουν αποκτήσει αυτές τις ικανότητες σε επαρκή βαθμό. Η έλλειψη αυτών των ικανοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε αφόρητα ελλείμματα για αυτήν την ενότητα μαθημάτων. Εργασία για τα ανθρώπινα δικαιώματα Οι μαθητές μπορούν να επεξεργαστούν, να προσαρμόσουν και να αξιολογήσουν μια σύνθετη εργασία σε μια ομάδα με προγραμματισμένο και προσανατολισμένο στο αποτέλεσμα τρόπο. Οι φοιτητές μπορούν να συλλέξουν και να επεξεργαστούν ενεργά σχετικές πληροφορίες (μεθοδικές, επιστημονικές, πολιτικής): Οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν, να εκφράσουν και να υπερασπιστούν τις δικές τους απόψεις. Μέθοδοι Κοινωνικής Εργασίας. Οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορα πλαίσια σκέψης και δράσης ως συνάρτηση της ανάπτυξης πρακτικής κοινωνικής εργασίας (π.χ. μοντέλα, παρεμβάσεις, κύκλος σχεδιασμού). Οργάνωση, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία. Οι μαθητές μπορούν να τοποθετήσουν τον ρόλο των οργανισμών στην κοινωνία μας και έχουν κατανοήσει τη σημασία της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας για την κοινωνική εργασία. Εργασία Κοινωνικού Κινήματος

	Οι μαθητές έχουν εισαχθεί στη σημασία της κοινωνικής καινοτομίας. Δυναμική ομάδας 1 Οι μαθητές έχουν εκπαιδευτεί να εργάζονται μέσα και με μια ομάδα.

Πίνακας 45. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου (4), Βέλγιο

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	POC PBA Διοίκηση Επιχειρήσεων
Τίτλος μαθήματος/θέμα	Έργο 3: Κυκλική και κοινωνική επιχειρηματικότητα στην πράξη (B-UCLL-MBM92X)
Πανεπιστήμιο	UCLL
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Γενικές Ικανότητες (ΑΠ): AC 4 Εργάζεστε αποτελεσματικά ως μέλος μιας ομάδας. Στόχοι: Γνωρίζετε τη σημασία της εποικοδομητικής ανατροφοδότησης και εφαρμόζετε τεχνικές ανατροφοδότησης, ως δέκτης και ως δότης. Αλληλεπιδράτε με τα σχόλια που λαμβάνετε. Μπορείτε να αντιμετωπίσετε εποικοδομητικά και με δική σας πρωτοβουλία τις συγκρούσεις μέσα σε μια ομάδα. AC 6 Ενεργείτε με βάση ηθικές και δεοντολογικές αρχές. Αναλογίζεστε ηθικά τις προσωπικές σας ενέργειες μέσα σε έναν οργανισμό ή μια εταιρεία και το κοινωνικό πλαίσιο. Αναλύετε κοινωνικές και επιχειρηματικές καταστάσεις με βάση ηθικές θεωρίες και έννοιες και δοκιμάζετε προσωπικές αξίες και κανόνες με βάση αυτές. AC 7 Ενεργείτε ως παγκόσμιος πολίτης. Είστε εξοικειωμένοι με το πλαίσιο SDG και αντιλαμβάνεστε ότι οι αρχές της βιωσιμότητας και της εταιρικής ευθύνης πρέπει να εφαρμόζονται σε έναν οργανισμό. Αντιμετωπίζετε κατάλληλα τη διαφορετικότητα (μέσα σε έναν οργανισμό) και αναπτύσσετε την παγκόσμια ιθαγένεια. AC 10 Εργάζεστε σε βάση έργου. Προετοιμάζετε ανεξάρτητα ένα σχέδιο έργου για μια (σύνθετη) εργασία, το προσαρμόζετε με βάση νέα δεδομένα και το αξιολογείτε. Μπορείτε να συνδυάσετε και να ιεραρχήσετε διαφορετικές παράλληλες εργασίες. Επικοινωνείτε και αναφέρετε τα αποτελέσματα του έργου. Ειδικές ικανότητες επαγγέλματος (BC): BC5 Το PBA αναπτύσσει και εφαρμόζει μια επαρκή πολιτική μάρκετινγκ για τις ΜΜΕ: αναλύει την αγορά, καταρτίζει ένα σχέδιο επικοινωνίας μάρκετινγκ, εφαρμόζει μια πολιτική πωλήσεων και οργανώνει την αλυσίδα εφοδιασμού.

	Στόχοι: Για να αποκτήσετε μια εικόνα για τις πολιτικές μάρκετινγκ των οργανισμών ανάθεσης. Να διατυπώνει και να κοινοποιεί προτάσεις βελτίωσης στον πελάτη. Επεξεργαστείτε μερικές συγκεκριμένες ιδέες μάρκετινγκ.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Αποτελεσματική ομαδική εργασία Ηθική και δεοντολογική δράση Παγκόσμια Κοινωνική Ευθύνη Δεξιότητες διαχείρισης έργων
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Οι μαθητές εργάζονται για 3 εβδομάδες σε ομάδες των 3 έως 4 φοιτητών ως σύμβουλοι για πελάτες που εργάζονται στην κυκλική και κοινωνική οικονομία. Οι πελάτες που συμμετέχουν είναι νεοφυείς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που θέλουν να μετακινήσουν ένα λιθαράκι για να κάνουν τον πλανήτη μας βιώσιμο. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές εργάζονται πολύ συγκεκριμένα για να εφαρμόσουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης στην πράξη σε έναν οργανισμό κυκλικής και κοινωνικής οικονομίας. Οι μαθητές μελετούν το επιχειρηματικό σχέδιο του πελάτη (χρησιμοποιώντας το BMC - Business Model Canvas), κάνουν μια ανάλυση πελατών, διεξάγουν μια (μικρή) προσαρμοσμένη έρευνα αγοράς και επεξεργάζονται ένα συγκεκριμένο σχέδιο μάρκετινγκ ή επικοινωνίας. Πρόκειται για εργασίες που έχουν κάνει οι φοιτητές ΜΜΕ στο παρελθόν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, αλλά με θεωρητικό τρόπο. Σε αυτό το ΟΡΟ είναι μια νέα πρόκληση, επειδή εργάζονται για έναν πραγματικό «πελάτη» και ως εκ τούτου θα εφαρμόσουν αποτελεσματικά αυτές τις ικανότητες στην πράξη. Επιπλέον, το κάνουν αυτό σε μια κυκλική και κοινωνική οργάνωση που τους επιτρέπει να εκπληρώσουν μια κοινωνική δέσμευση που εστιάζει σε πολλαπλούς ΣΒΑ, εστιάζοντας τόσο σε βιώσιμους όσο και σε κοινωνικούς ΣΒΑ (π.χ. 10, 11 και 12).
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	Συμβουλευτικό Έργο Πελατών Εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) Ανάλυση Καμβά Επιχειρηματικού Μοντέλου (BMC). Ανάλυση Πελατών και Έρευνα Αγοράς Ανάπτυξη Σχεδίων Μάρκετινγκ ή Επικοινωνίας Κοινωνική Δέσμευση και Αντίκτυπος
Μεθοδολογία	
Δραστηριότητες	Οι μαθητές εργάζονται για 3 εβδομάδες σε ομάδες των 3 έως 4 φοιτητών ως σύμβουλοι για πελάτες που εργάζονται στην κυκλική και κοινωνική οικονομία. Οι πελάτες που συμμετέχουν είναι νεοφυείς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που θέλουν να μετακινήσουν ένα λιθαράκι για να κάνουν τον πλανήτη μας βιώσιμο. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές εργάζονται πολύ συγκεκριμένα για να εφαρμόσουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης στην πράξη σε έναν οργανισμό κυκλικής και κοινωνικής οικονομίας. Οι μαθητές μελετούν το επιχειρηματικό σχέδιο του πελάτη (χρησιμοποιώντας το BMC - Business Model Canvas), κάνουν μια ανάλυση πελατών, διεξάγουν μια (μικρή) προσαρμοσμένη έρευνα αγοράς και επεξεργάζονται ένα συγκεκριμένο σχέδιο μάρκετινγκ ή επικοινωνίας. Πρόκειται για εργασίες που έχουν κάνει οι φοιτητές ΜΜΕ στο παρελθόν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, αλλά με θεωρητικό τρόπο. Σε αυτό το ΟΡΟ είναι μια νέα πρόκληση, επειδή εργάζονται για έναν πραγματικό «πελάτη» και ως εκ τούτου θα εφαρμόσουν αποτελεσματικά αυτές τις ικανότητες στην πράξη. Επιπλέον, το κάνουν αυτό σε μια κυκλική και κοινωνική οργάνωση που τους επιτρέπει να

	εκπληρώσουν μια κοινωνική δέσμευση που εστιάζει σε πολλαπλούς ΣΒΑ, εστιάζοντας τόσο σε βιώσιμους όσο και σε κοινωνικούς ΣΒΑ (π.χ. 10, 11 και 12).
Αξιολόγηση	Τύπος : Συνεχής αξιολόγηση χωρίς εξέταση κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Μορφή αξιολόγησης: Παρουσίαση, Αυτοαξιολόγηση/Αξιολόγηση από ομοτίμους, Portfolio Μορφή ερώτησης : Ανοιχτές ερωτήσεις Εκπαιδευτικό υλικό : Υλικό μαθήματος, Η/Υ ΣΥΝΟΛΟ Κλίμακα 1-20/20 βαθμών Μέρος 1: Κλίμακα σημείων 100% Μόνιμη αξιολόγηση Μέρος 2: παρατηρήσεις Σε περίπτωση νόμιμης απουσίας κατά τη διάρκεια της μόνιμης αξιολόγησης, ο φοιτητής ειδοποιεί προσωπικά και εκ των προτέρων τον διδάσκοντα. Ο φοιτητής δηλώνει επίσης την απουσία του σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε το Τολέδο.
Προφίλ συμμετεχόντων	Ενδιαφέρεστε για την κοινωνική και κυκλική επιχειρηματικότητα Να έχετε επιχειρηματικό πνεύμα Να είστε σε θέση να λειτουργήσετε σε μια ομάδα

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες,

5. Αυστρία

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται πρακτικές που πραγματοποιούνται από γειτονικά πανεπιστήμια, σε περιφερειακό επίπεδο, τόσο για προπτυχιακά όσο και για μεταπτυχιακά προγράμματα. Επίσης, προσθέστε μια ενδιαφέρουσα πρακτική σε εθνικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας με τα γενικά περιεχόμενα του μαθήματος και να αξιολογηθεί το πρόγραμμα κατάρτισης. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω άτυπων συνεντεύξεων με τον συντονιστή/διευθυντή του μαθήματος, του προγράμματος ή του θέματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που υποδεικνύονται για τη διεξαγωγή αυτής της συνέντευξης.

Η WKO Stmk όρισε τρία πανεπιστημιακά προγράμματα από το Πανεπιστήμιο του Γκρατς και το FH Joanneum 1 BA, 1 MA και ένα Master Module (κάτι σαν μικροδιαπιστευτήριο). Προσθέσαμε επίσης μια λίστα που ονομάζεται «χαρτογράφηση ενδιαφερομένων» όπου αναφέρεται το πανεπιστήμιο καθώς και άλλα τοπικά ιδρύματα και οι επαφές τους.

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα προγράμματα πτυχίου

Πίνακας 46. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται σε προγράμματα πτυχίου, Αυστρία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Διεθνές Μάνατζμεντ
Επικοινωνία	Δρ Ντόρις Κιέντλ

	Προϊστάμενος Τμήματος doris.kiendl@fh-joanneum.at FH JOANNEUM Διεθνής Διοίκηση και Επιχειρηματικότητα Έγκενμπεργκερ Άλι 11 Ράουμ ΕΑ11.04.412 8020 Γκρατς Αυστρία Ρενέ Βένζελ rene.wenzel@fh-joanneum.at
Πανεπιστήμιο	FH Joanneum
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	● Διαχείριση ● Χρηματοδότηση ● Διοίκηση Επιχειρήσεων ● Σκεπτικό ● Πολιτισμός και γλώσσες ● Στρατηγικός Σχεδιασμός
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Επιχειρηματικές και Διαπολιτισμικές Ικανότητες Επιχειρηματικότητα Διεθνής Επιχειρηματική Μοντελοποίηση και Κοινωνική Εργασία - Πρακτικές Εργασίες - Ομαδική εργασία - Ανάπτυξη δικών σας στρατηγικών και επιχειρηματικών ιδεών με αντίκτυπο στην κοινότητα
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	όπως παραπάνω
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	όπως παραπάνω
Μεθοδολογία	—
Δραστηριότητες	- Εξάμηνο στο εξωτερικό - Εργασία μαθητή: Σχεδιάζοντας μια δική του επιχείρηση - Εκπαίδευση Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Αξιολόγησης
Αξιολόγηση	Πτυχιακή Εργασία, Παρουσίαση, Εργασίες και Δοκίμια

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες

Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται στα μεταπτυχιακά προγράμματα

Πίνακας 47. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίζονται σε μεταπτυχιακά προγράμματα, Αυστρία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Παγκόσμια Πράσινη και Κοινωνική Επιχείρηση Παγκόσμια Πράσινη και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (fh-joanneum.at)
Πανεπιστήμιο και επικοινωνία	FH Joanneum DDr. Βόλφγκανγκ Γκράνιγκ wolfgang.granigg@fh-joanneum.at Σοφία Κρίστελ

	sophia.kristl@fh-joanneum.at
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Η επίτευξη κοινωνικής ευημερίας και η βελτίωση της ποιότητας ζωής για τις μελλοντικές γενιές αποτελεί σημαντικό μέρος του σύγχρονου και υπεύθυνου επιχειρηματικού κόσμου. Επιπλέον, η έλλειψη πόρων απαιτεί από τους οργανισμούς να ενσωματώνουν έντονα τους «πράσινους στόχους» στις εταιρικές τους πολιτικές. Θα σας παρέχουμε μια προηγμένη κατανόηση των βασικών επιχειρηματικών στοιχείων καθώς και γνώσεις αιχμής σχετικά με την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	Στρατηγική διαχείριση Επιχειρηματική Ανάπτυξη και Σχεδιασμός Επιχειρηματικού Σχεδίου χρηματοδότηση, έλεγχος κ.λπ. Μέθοδοι έρευνας
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Φυσικοί Πόροι, Περιβάλλον και ΕΚΕ. Θα γνωρίσετε τις βασικές έννοιες της οικονομίας του περιβάλλοντος, των πόρων και της ευημερίας. Θα αποκτήσετε μια δομημένη επισκόπηση των σημαντικότερων πτυχών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον, θα εισαχθείτε στις έννοιες των βιώσιμων επιχειρηματικών συνεργασιών και του δίκαιου εμπορίου. Στρατηγική Διοίκηση και Χρηματοοικονομικά. Θα εισαχθείτε στις βασικές αρχές της στρατηγικής διαχείρισης, της επιχειρηματικής ανάπτυξης και του σχεδιασμού επιχειρηματικών σχεδίων. Επιπλέον, σας παρέχουμε μαθήματα για θέματα αιχμής σε διάφορους κλάδους, όπως οικονομικά, έλεγχος, διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας, ηθική κ.λπ. Παγκόσμιες αγορές και οικονομία. Θα αποκτήσετε μια εικόνα για σημαντικά χαρακτηριστικά των παγκόσμιων αγορών, καθώς και για τις ευκαιρίες, τις απειλές και τις προκλήσεις για τις πολυεθνικές που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό. Σας παρέχουμε τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με τη θεωρία του διεθνούς εμπορίου, την οικονομική ανάπτυξη και την ιστορία καθώς και τα νομικά πλαίσια. Επιστημονικές Μέθοδοι, Έρευνα Αγοράς και Έργα. Στον τομέα των κοινωνικών και οικονομικών επιστημών θα μάθετε για τις ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους έρευνας σε προχωρημένο επίπεδο. Στο "Business Lab" θα εφαρμόσετε τις θεωρητικές σας γνώσεις σε έργα που σχετίζονται με την "Παγκόσμια Πράσινη και Κοινωνική Επιχείρηση".
Επιχειρηματικότητα & Ψηφιακό Περιεχόμενο	όπως παραπάνω
Μεθοδολογία	Δεν αναφέρεται
Δραστηριότητες	Εξάμηνο στο εξωτερικό Εργασία φοιτητών: Σχεδιάζοντας μια δική σας επιχείρηση Εκπαίδευση Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Αξιολόγησης
Αξιολόγηση	να ολοκληρώσουν επιτυχώς όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, (παρακολούθηση) Συγγραφή μεταπτυχιακής διατριβής, η οποία πρέπει να εγκριθεί και να βαθμολογηθεί θετικά, καθώς και να περάσει την προφορική μεταπτυχιακή εξέταση. 4 εξάμηνα / 120 ECTS

Προφίλ συμμετεχόντων	Για συμμετέχοντες που βλέπουν τους εαυτούς τους να ακολουθούν καριέρα στον τομέα της κοινωνικής και βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

Πίνακας 48. Βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν σε μεταπτυχιακά προγράμματα (2), Αυστρία

Τίτλος του προγράμματος κατάρτισης	Κύρια ενότητα Επιχειρηματικότητα και Ενδοεπιχειρηματικότητα Επιχειρηματικότητα και Ενδοεπιχειρηματικότητα - Πανεπιστήμιο του Γκρατς (uni-graz.at)
Πανεπιστήμιο / επικοινωνία	Πανεπιστήμιο του Γκρατς Συντονίστρια προγράμματος: Nina Nentwig nina.nentwig@uni-graz.at
Γενικές ικανότητες του μαθήματος	Δεξιότητες Διοίκησης Επιχειρήσεων Λογιστική και Έλεγχος Διαχείριση Έργων Μάρκετινγκ Οικονομικά Βασικά στοιχεία ίδρυσης μιας επιχείρησης Προσωπικές Ικανότητες και Μέθοδοι Διαχείριση χρόνου και άγχους Δικτύωση Η τέχνη της επιχειρηματολογίας Δεξιότητες για την επιχειρηματικότητα Πρωτότυπα Ανάπτυξη επιχειρηματικής ιδέας κ.λπ.
Επιχειρηματικότητα & ψηφιακές ικανότητες	όπως παραπάνω: Είναι ένα μάθημα που διδάσκει ειδικά ικανότητες που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα
Γενικό περιεχόμενο του μαθήματος	Το μάθημα Επιχειρηματικότητα και Ενδοεπιχειρηματικότητα στοχεύει στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων στην επιχειρηματική σκέψη και δράση, με στόχο να δώσει τη δυνατότητα στους φοιτητές να καλλιεργήσουν δεξιότητες απαραίτητες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Παρέχει την ευκαιρία να αποκτήσουν διεπιστημονικές, εργασιακές και προσωπικά σχετικές ικανότητες που σχετίζονται με την επιχειρηματική σκέψη και δράση, οι οποίες, εκτός από τις γνώσεις των μαθητών, διαμορφώνουν την ικανότητά τους να ενεργούν και τις αξίες τους σχετικά με την επιχειρηματικότητα ως έννοια ζωής. Με την ολοκλήρωση της Διεπιστημονικής Μεταπτυχιακής Ενότητας στην Επιχειρηματικότητα και την Ενδοεπιχειρηματικότητα, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να: • Ενεργήστε ανεξάρτητα, αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη να ενεργήσετε με βιώσιμο τρόπο επίλυσης προβλημάτων στην οικονομία και την κοινωνία. • να κατανοούν και να συνάγουν επιχειρηματικές διαδικασίες και σχέσεις. • να σκέφτονται με δικτυωμένο τρόπο και να εξετάζουν τις προβληματικές καταστάσεις από επιχειρηματική σκοπιά καθώς και από άλλες οπτικές γωνίες.

	• να δημιουργήσει διεπιστημονικές λύσεις και να αναπτύξει προσεγγίσεις σχετικές με τις επιχειρήσεις. • να διαμορφώσει σχέσεις με και μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στις διαδικασίες μέσω στρατηγικών ηγεσίας. • να καθιερώνει οικονομικές στάσεις για την ηγεσία και να ενεργήσει ανάλογα. • Να αναλάβουν ηγετικές ευθύνες και να αναλύσουν, να αξιολογήσουν και να προβληματιστούν σχετικά με συναφή ζητήματα προκειμένου να συμβάλουν στην επιχειρηματική επιτυχία.
Δραστηριότητες	Παρουσιάσεις Εργασία μαθητή και ομαδική εργασία Οι περιπτωσιολογικές μελέτες
Αξιολόγηση	2 εξάμηνα / 24 ECTS Προσέλευση Παρουσιάσεις Εξετάσεις Μελέτες περίπτωσης και παρουσιάσεις έργων
Προφίλ Συμμετεχόντων	Διατίθεται μόνο ως πρόσθετη μεταπτυχιακή ενότητα για φοιτητές του πανεπιστημίου του Γκρας Μια γενική διαδικασία εφαρμογής

Αξιολόγηση προγράμματος ή μαθήματος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες.

Συμπεράσματα

1. Το σημείο εκκίνησης για τη διατύπωση του ορισμού της κοινοτικής επιχείρησης είναι η έννοια της κοινωνικής οικονομίας. Η κοινωνική οικονομία νοείται ως:

«το σύνολο των ιδιωτικών, επίσημα οργανωμένων επιχειρήσεων, με αυτονομία λήψης αποφάσεων και ελευθερία συμμετοχής, που δημιουργούνται για να ικανοποιούν τις ανάγκες των μελών τους μέσω της αγοράς με την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, ασφάλισης και χρηματοδότησης, όπου η λήψη αποφάσεων και η ενδεχόμενη διανομή κερδών ή πλεονασμάτων μεταξύ των μελών δεν συνδέονται άμεσα με το κεφάλαιο ή τις αμοιβές που συνεισφέρει κάθε μέλος, καθένας από τους οποίους έχει μία ψήφο, ή εν πάση περιπτώσει αποφασίζεται μέσω δημοκρατικών, συμμετοχικών διαδικασιών. Η SE περιλαμβάνει επίσης ιδιωτικές, επίσημα οργανωμένες οντότητες με αυτονομία λήψης αποφάσεων και ελευθερία συμμετοχής που παράγουν μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες για τα νοικοκυριά και των οποίων τα πλεονάσματα, εάν υπάρχουν, δεν μπορούν να ιδιοποιηθούν από τους οικονομικούς παράγοντες που τα δημιουργούν, τα ελέγχουν ή τα χρηματοδοτούν» (Chaves, Monzon Campos, 2019, σελ.11)

Προτεινόμενος ορισμός: Μια επιχείρηση υπό την ηγεσία της κοινότητας δεν έχει απαραίτητα μια προκαθορισμένη νομική μορφή. Ωστόσο, είναι επιχείρηση με τοπικές ρίζες, η οποία ανήκει δημοκρατικά και διοικείται από μέλη της κοινότητας για την αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών και τη δημιουργία κοινής ευημερίας από την κοινότητα.

Χρησιμοποιούμε την κύρια μορφή του ορισμού ως «επιχείρηση υπό την ηγεσία της κοινότητας» (CLE) σε όλο το κείμενο με πιθανά συνώνυμα της κοινοτικής επιχείρησης, της κοινοτικής επιχείρησης.

Οι νομικές μορφές και η φύση των επιχειρήσεων ποικίλλουν μεταξύ των διαφόρων χωρών, Olmedo et. Al (2019). Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον μια εταιρεία μπορεί να ταξινομηθεί ως υπό την ηγεσία της κοινότητας ή ως βασισμένη στην κοινότητα, θα πρέπει να τηρεί τα εξής χαρακτηριστικά:

- **Τα CLE είναι βαθιά ριζωμένα στις κοινότητές τους.** Απευθύνονται συχνά γεωγραφικά ή κοινοτικά και δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των μελών της κοινότητάς τους (Esteves et al., 2021; Kleinhans et al., 2019).
- **Κοινωνική Αποστολή.** Πέρα από την οικονομική δραστηριότητα, τα CLE στοχεύουν στην επίτευξη θετικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων. Μπορούν να ενδυναμώσουν τους μειονεκτούντες πληθυσμούς, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας ή να αναζωογονήσουν τις τοπικές οικονομίες (Esteves et al., 2021; Roberts & Sykes, 2000).
- **Συλλογική Ιδιοκτησία και Διακυβέρνηση.** Η λήψη αποφάσεων είναι συχνά δημοκρατική, με τη συμμετοχή μελών της κοινότητας και ενδιαφερομένων. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση καλλιεργεί το αίσθημα ιδιοκτησίας και κοινής ευθύνης (Sakolnakorn & Nairinit, 2013).
- **Υβριδικότητα.** Τα CLE συνδυάζουν χαρακτηριστικά διαφορετικών τομέων. Μπορούν να λειτουργούν σαν επιχειρήσεις, να παράγουν εισόδημα και να επανεπενδύουν τα κέρδη πίσω στην κοινότητα. Αυτή η «υβριδική» προσέγγιση τους επιτρέπει να επιδιώκουν τόσο κοινωνικούς όσο και οικονομικούς στόχους (Doherty et al., 2014; Kleinhans et al., 2019).
- **Οικοδόμηση σχέσεων.** Τα CLE σφυρηλατούν ισχυρές σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη εντός και εκτός της κοινότητας. Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τοπικούς θεσμούς και οργανισμούς είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία τους (Esteves et al., 2021).

2. Τα προγράμματα σπουδών σε διάφορες χώρες και πανεπιστήμια καλύπτουν τις ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη μιας επιχείρησης υπό την ηγεσία της κοινότητας.